

Vědomí Absolutno

Śrī Nisargadatta Maharadž

Šrí Nisargadatta Maharadž

Vědomí a Absolutno

Rozhovory se Šrí Nisargadatta Maharadžem

Editor: Jean Dunn

Překlad: Aleš Adámek

PODĚKOVÁNÍ

Tyto rozhovory nahrávala slečna N. Vanaja, která nechyběla na žádném setkání. Jsme ji proto moc vděční za její oddanou službu. Byla jsem s Maharadžem po celou dobu uvedenou v knize. Nahrávky jsem přepisovala z pásků do písemné formy. S jeho požehnáním jsem se vrátila do USA 24. dubna 1981, abych zde vydala knihu rozhovorů ještě před jeho odchodem z těla. Avšak nestalo se tak, kniha vyšla až poté. Jelikož Maharadž promlouval pouze v jazyce Marathi, byli zde vždy přítomní překladatelé, hlavně pan Saumitra K. Mullarpattan, který byl s Maharadžem mnoho let; Ramesh S. Balsekar, který s ním byl poslední 3 roky jeho života; Damayanti Doongaji, která byla dlouhou dobu jeho žákyní; a manželé Gaitonde. náš dík patří proto všem z nich. Také jsem vděčná paní Marjorie Russell za pomoc při přepisování rukopisů k vydání. Můj guru, Nisargadatta Maharadž, nechtěl provádět žádné úpravy svých promluv, proto jsem nechala vše tak, jak to bylo přeložené. Rukopis byl editován jen co se týče interpunkcí. K jazykovým či stylistickým změnám nedošlo. Některé rozhovory se opakují. Maharadž i na sklonku svého života, kdy bylo jeho tělo velmi slabé, tímto způsobem zdůrazňoval své učení. Nikde jinde to není tak zjevné jako v jeho posledních odpovědích, uvedených v této knize Vědomí a Absolutno, určených nám.

ÚVOD

Učení Šrí Nisargadatta Maharadže vyšlo v několika knihách ve formě otázek a odpovědí. První kniha rozhovorů, přeložených Mauricem Frydmanem, se jmenuje 'Já Jsem To'. Dále vyšly knihy, které jsem editovala já, a knihy editované Robertem Powellem. Všechny knihy slouží k tomu, aby nám přiblížily Maharadžovu specifickou filosofii. Mnoho lidí ze Západu začalo následovat jeho poučky, které získali právě při čtení těchto knih. Nyní vychází další jedinečný zdroj učení, kterým je kniha Vědomí a Absolutno. V ní naleznete závěrečné učení Šrí Nisargadatta Maharadže; poslední rozhovory, které měl s lidmi, jenž přijížděli ze všech koutů světa, aby si vyslechli slova Mistra. Tyto rozhovory, které se nahrávaly na konci jeho života, byly vyvrcholením unikátního učení, které nám zanechal. Jsou zde k dispozici záznamy nejvyšší úrovně jeho moudrosti. Rozhovory se odehrávaly v malém pokoji v patře, který si Maharadž postavil asi před 50-ti lety, kde trávil čas v meditaci. V posledních 40-ti letech svého života učil. Navštívilo ho mnoho lidí, kteří hledali duchovní vedení od Mistra. V posledních dnech byly jeho promluvy krátké a stručné, neboť jeho tělo trpělo bolestmi, způsobenými rakovinou. Bylo zcela jasné, že i když tělo bylo v bolestech, Maharadž věděl, že není tělo. Byl si vědom toho, že tělo trpí (říkal nám to), přesto jsme nikdy z jeho úst nezaslechli úpění bolestí či skuhrání. Stačilo ho pozorovat, to samotné v nás vzbuzovalo úctu.

Maurice Frydman popsal tohoto velkého učitele jako Mistra s laskavým srdcem, citlivým přístupem, sršícím inteligentním humorem, zcela bez strachu, pravdivého, inspirujícího, vůdčího a dodávajícího sílu všem, kdo za ním přišli. Jiní ho popsali jako tygra. Byl tím, co bylo zapotřebí: laskavý, vlídný, trpělivý, drsný, netrpělivý. Nálady jím procházely jako letní vánek, sotva se ho dotkly.

Síla jeho poselství zní v rázné poučce: Vzdej se všeho, co jsi se doposud dozvěděl a dočetl a prostě jen Buď.

Ty, jako Absolutno, nejsi toto „jáství“, ale v současné době musíš spočívat v „jáství“. Říkal to stále dokola. Právě opakování pouček je významné, neboť jsme vystavěli silnou bariéru okolo svého pseudo ega, abychom ho ochránili. Proto je potřebné neustálé tlučení k rozlomení této bariéry. Opakovaný styl jeho učení je součástí moudrého výkladu a výukové dovednosti.

Učil nás, abychom pravdu nepřijímali, ale našli ji sami pro sebe, abychom hloubali nad jeho slovy, a ptali se sami sebe: „Může toto být pravdivé?“ Říkal, že každý musí přijít na to, co je vlastně tělo, odkud přišlo. Měl by to studovat nestranně, pozorovat to bez hodnocení. Později dojde k tomu, že je tělo něco jako robot, naprogramovaný jinými. Je třeba se obrátit dovnitř k tomu, co nám umožňuje vědět, že jsme, a s tím se sjednotit.

Spočíváním v „jáství“ (neboli Vědomí, což je čirá láska) dojde k tomu, že toto Vědomí samotné nám dá všechny potřebné odpovědi. V současné době je Vědomí to, co jsme, není to osobní Vědomí, ale neosobní, universální Vědomí. Po čase nám Vědomí ukáže, že nejsme ani to, ale že jsme Věčné Absolutno, nezrozené, nehynoucí.

Všechny jemňůstky jeho ojedinělé moudrosti jsou patrné v těchto posledních pronikavých rozhovorech s těmi, kdo měli tu čest být v jeho přítomnosti.

Necht' při čtení jeho slov v nich najdete Maharadžovo požehnání.

Jean Dunn

Vědomí a Absolutno

1. května 1980

Tazatel: Jak džňánin vidí svět?

Maharadž: Džňánin si uvědomuje původ a hodnotu vědomí - bytí, které se na něm spontánně objevilo. Totéž vědomí hraje spoustu rolí, některé šťastné, jiné smutné, ať jde o jakoukoliv roli, džňánin vše pouze pozoruje. Role nemají na džňánina žádný vliv.

Všechny vaše problémy jsou jen problémy těla a mysli. I přesto lnete k tělu. Jelikož se ztotožňujete s tělem a myslí, následujete určité uhlazené způsoby vyjadřování, když mluvíte. Já však ne. Mohu vás rozhodit; pak nebudete schopni přijmout to, co vám říkám. Neobjevuje se ve mně potřeba následovat způsoby slušného chování.

Jste svázáni svými koncepty a vjemy. Ve skutečnosti milujete pouze pocit „já“ - vše děláte kvůli tomuto pocitu. Nepracujete pro žádné lidské blaho, žádný národ, ale pouze pro pocit „mé“, který milujete ze všeho nejvíc.

Tazatel: Já ale rád tvořím, pracuji.

Maharadž: Všechny vaše aktivity pokračují tak jako tak, avšak nejsou nic než zábavou. Stavby bdění a hlubokého spánku přicházejí a odcházejí spontánně. Prostřednictvím pocitu „mé“ se automaticky považujete za konatele. Zjistěte však, zda-li je pocit „mé“ skutečný anebo neskutečný, trvalý či pomíjivý.

Pocit „mé“, který se ve vás objevuje, je neskutečný. Sám jsem si ověřil, jak neskutečný je. Pocit „mé“ byl podroben zkoušce a prokázán za neskutečný. Kdo je tím, kdo ví, že pocit „mé“ je neskutečný? Pochopení uvnitř vás, jež si je vědomo neskutečnosti pocitu „mé“, zná všechny změny. Proto musí být samo neměnné.

Jste iluzí, májou, bludnou představou. Právě pouze díky poznání své neskutečnosti vím, že i vy jste neskutečný. Není tomu tak, že já jsem skutečný a vy jste neskuteční. Je to takto: Jelikož já jsem neskutečný, vše je neskutečné.

Vědomí je závislé na těle; tělo závisí na potravinové esenci. Je to vědomí, které nyní hovoří. Pokud není tělem přijímána potrava, tělo přestane existovat. Byl bych schopen hovořit bez těla?

Je ve vaší moci uchovat si pocit „já“? Stejně jako se spontánně objevil, rovněž tak zmizí. Nebude vás předem varovat oznámením: „Zítřka odcházím.“

Vyvstala pochybnost a vy se snažíte nalézt řešení. Kdo je ten, kdo má pochybnost? Přijďte na to sami.

10. květen 1980

Maharadž: Jak jsem došel k pravdě o své věčné existenci? Meditováním na meditujícího, kdy se pocit „jáství“ rozplynul do „jáství“. Až poté jsem pochopil, co je mojí skutečnou přirozeností. Velcí světci meditovali stejným způsobem. Nikdo mi neřekl, jak to mám dělat. Nikde jinde jsem se po tomto poznání nepídil. Vytrysklo ve mně samo od sebe.

Meditoval jsem podobně jako jiní světci a spatřil vizi. Na počátku zde byl prostor. V prostoru jsem ušel zhmotnělé principy. I když nemají žádnou tělesnou formu, v mé vizi těla měly. Nazval jsem je *Prakriti* a *Puruša*, mužským a ženským aspektem kosmického vědomí. Do té doby, než dojde ke spojení *Prakriti* a *Puruši*, spočívá dynamické, vše prostupující vědomí v nečinném stavu. V momentu spojení ženského a mužského aspektu došlo k výronu semene, které bylo zaseto v ženském těle.

Když semeno proniklo do dělohy, začalo nabírat formu. Po devíti měsících těhotenství se narodilo dítě. Vědomí, zaseté v děloze, bylo kauzálním tělem (*lingadeha*). V tomto kauzálním těle byla znalost „já jsem“ přítomna v nečinném, latentním stavu. To jsem viděl v meditaci.

Tazatel: Jak k tomu došlo, že jsme čiré vědomí ztratili?

Maharadž: Každá bytost prožívá stav *Íšvary* (Boha), ať už přímo nebo skrytě. Je však natolik uvězněna v objektivním světě, že ztrácí svoji pravou totožnost. Musíte zjistit, co je principem „já jsem“. Objevuje se zcela spontánně a současně s jeho vyvstáním počne spletnost konceptuálního života.

Tazatel: Jak bych měl začít s hledáním Sebe sama?

Maharadž: Začněte úplně od začátku. V hrubohmotném světě jsem začal existovat díky svým rodičům. Vím velmi dobře, že můj základ (zdroj) již prodléval ve směsi jejich tělesných výtažků, ze které jsem se narodil. Avšak došel jsem k závěru, že zcela určitě nemohu být princip (tělo), který se narodil z matčina těla. Není mezi námi nikdo, kdo by byl sto let starý. Znamená to pak, že jste před sto lety neexistoval?

Tazatel: To nevím.

Maharadž: Ten, kdo říká „já nevím“ tu již musel být; zkrátka, nebyl jste jako toto tělo, ale něčím jste byl. Toto musíte zcela jasně pochopit. Před sto lety jsem nebyl něčím, jako je toto tělo; čili ten, kdo to oznamuje, tu tehdy před sto lety musel být. Vy jste byl a budete existovat věčně.

To, co tu vysvětluji, se netýká světského poznání. Nechcete se vzdát ani světského, ani takzvaně duchovního poznání. Přesto chcete pochopit spletnost své existence. Snažíte se tomu porozumět prostřednictvím světských konceptů. Jenže to je přesně důvod, proč nejste schopni se pravého poznání dobat.

Ve skutečnosti je vaší podstatou stav absolutního klidu, ne stav fenomenálních změn. V tomto neprojeveném (nefenomenálním) stavu jste dokonale klidní. Není zde však zkušenost sebezpřítomného stavu. V tomto stavu není ani stopa po strastech či neštěstí, je tu pouze ryzí klid. Víte, o čem hovořím?

Tazatel: O Ánandě, klidu.

Maharadž: Snažíte se definovat ryzí klid na základě svých vlastních konceptů, protože chcete cítit uspokojení. Říkáte-li pojem *Ánanda*, dokazujete tím pouze, že je přítomná tělesná bytost, která klid zakouší. Když jste v hlubokém spánku a začnete vidět formy, jste ve skutečnosti snící. Nepřicházejí snové formy z vašeho vlastního bytí? Nevychází z vašeho vlastního bytí, jež dříme uvnitř těla, cokoliv, co vidíte, ať už v bdělém či snovém stavu? V hlubokém spánku bylo vědomí v nečinném, latentním stavu. Nebyly zde žádná těla, žádné koncepty, žádný tíživý závazek. Ve chvíli probuzení, s příchodem myšlenky „já jsem“, se zároveň probouzí i láska konceptu „já jsem“. Tato samotná láska je však májou, iluzí.

Tazatel: Mínil tím Maharadž, že prožívajícím všech tří stavů je věčné Já?

Maharadž: Je to stav zvaný *Saguna Brahman*; všechny stavy tu jsou jen díky stavu vašeho bytí. Snový svět je hodně starý, není nijak nový. Ve snech vidíte bývalé paměťihodnosti, které již neexistují. Vaše bytí je velmi mocné. Samotné vyvstání bytí vytváří čas. Vše je bytí, ale Já - Absolutno, nejsem bytí. V meditaci byl prostor, ve kterém se z bezforemnosti náhle objevily dvě formy, *Prakriti* a *Puruša*. Podstatou dvou forem bylo poznání „já jsem“. Nebyly zde žádné formy, pak se náhle objevily; právě tak, jako tomu je ve snovém světě.

Vy jako snící spíte v posteli, jenže ve snovém světě vidíte tělo a myslíte si, že jste to vy, a vše děláte prostřednictvím tohoto snového těla. Stejným způsobem to probíhá v takzvaném bdělém stavu, ve kterém se narodilo vaše tělo a těla ostatních. Stav *Prakriti* a *Puruša* nemá žádnou formu; je věčný, bez začátku i konce. Z něj však vychází pět elementů, s nimiž je zároveň v okamžiku prvního zakoušení času vytvořeno tělo. Takto to probíhá neustále, přítomnost tělesné formy pouze svědčí o možnosti zakoušet čas. Dané vysvětlení každý nepochopí.

S jakou totožností byste rád umíral ve chvíli „takzvané“ smrti?

Tazatel: Jako *Parabrahman*.

Maharadž: Co to je, Absolutno, které nazýváte *Parabrahman*? Neděláte nic než že slova násobíte dalšími slovy, koncepty dalšími koncepty.

Tazatel: Maharadž mě z toho musí dostat.

Maharadž: Dokážete popsat, co jste?

Tazatel: Potřebuji vaše požehnání, abych pochopil, čím jsem.

Maharadž: Jste pouhým vyznavačem slovních hrátek. Zatímco já tu hovořím o pochopení, které je za projeveným světem, vy se snažíte všemu porozumět skrze koncepty a slova. Vzdejte se všech konceptů a pátrejte po podstatě svého bytí. Jak se přihodilo, že existujete? Meditujte nad tím! Ke skutečnému požehnání od Mistra dochází tehdy, když ve vás vytryskne samotné pochopení.

14. květen 1980

Maharadž: Doktoři diagnostikovali mému tělu rakovinu. Byl by někdo s tak vážnou nemocí stejně rozradostněný jako já? Svět je vaše jediná přímá zkušenost, vaše jediné místo ke spočívání a pozorování. Vše, co se vám

děje, děje se na úrovni světské. Já však na této úrovni nespočívám. Odloučil jsem se od *Sattva guny*, od podstaty bytí. Konečný stav na duchovní cestě je charakteristický tím, že na něm již nejsou pocíťovány žádné potřeby, kde nic není prospěšné pro cokoliv dalšího. Tento stav se nazývá *Nirvana*, *Nirguna*, Věčná a Nejvyšší Pravda. Shrnutí a esence našich rozhovorů se nazývá *Sat Guru Parabrahman*; stav, ve kterém neexistuje žádný nárok, žádná potřeba. To, co zůstane po rozpuštění celého vesmíru, je mým dokonalým stavem.

Žádná další stopa po stvoření zde není přítomna. Zůstávám od počátku stvoření vesmíru až po jeho rozpouštění vždy nedotčený. Dosud jsem se nezmínil o tom, že můj stav nikdy nepocítil tvoření ani rozpad vesmíru. Jsem základ, který přechází veškeré tvoření a rozpady. To je můj stav, a váš také, ale vy si jej neuvědomujete, protože milujete svůj omezený život (své bytí). Uvědomit si to je možné pouze, dostane-li se vám podpory od věčného *Sat-Gurua Parabrahman*, k němuž chováte nezlomnou víru. Tento základ *Parabrahman* je věčný a je taktéž *Sat-Guruem*. Všichni oddaní *Sat-Gurua* jsou obdařeni tímto věčným jménem.

29. července 1980

Tazatel: Jak se objevilo vědomí?

Maharadž: Vy jste jak otázkou, tak odpovědí. Všechny vaše otázky vycházejí z totožnosti s tělem. Mohou být zodpovězeny otázky, týkající se toho, co zde bylo před vznikem těla a vědomí? Byli zde jogíni, kteří seděli v meditaci mnoho let, a hledali odpovědi na tyto otázky, jenže ani oni na to nebyli schopni přijít. Přesto si stěžujete.

Tazatel: Je to velká záhada.

Maharadž: Záhada je to pouze pro nevědomého. Pro toho, kdo se neztotožňuje s tělem, to přestane být záhadou.

Tazatel: Nemůže nám to Maharadž předat?

Maharadž: Sdělují vám to, avšak vy neposloucháte.

Tazatel: Vidí nás Maharadž jako individuality?

Maharadž: Nejsou zde žádné individuality; jsou zde pouze potravinová těla s poznáním „já jsem“. Není zde žádný rozdíl mezi mravencem, lidskou bytostí a *Íšvarou*; vše má stejnou kvalitu. Tělo mravence je malé, kdežto tělo slona je velké. Vzhledem k velikosti je síla obou rozdílná, ale životní síla je stejná. Proto, aby tu mohlo být poznání, je tělo nutné.

Tazatel: Jak přišel Maharadž ke jménu Nisargadatta?

Maharadž: Byla doba, kdy jsem skládal básně. Básně mě napadaly zcela samovolně. V jedné z těchto básní jsem použil slovo *Nisargadatta* (dávání přirozenosti). Liboval jsem si v tom, skládání básní mě těšilo. Můj Guru mě však napomenul. Řekl mi: „Skládáš tyto básně s velkým požitkem; přestaň s tím!“ Já uposlechl.

K čemu mě chtěl dovést? Měl pro mě vytčený cíl - Absolutno. Chtěl, abych se vrátil do Zdroje; splynul ve stavu Absolutna. Nechtěl, abych se oddával své existenci, bytí. Tímto způsobem jsem realizoval poznání. K uvědomění nedošlo prostřednictvím mentální manipulace. Guru mi řekl: „Toto je Ono,“ a pro mě to byla hotová věc! Pokud

se budete stále patlat v rovině intelektu, natolik se do něho zapletete, až se nakonec ztratíte v hromadě konceptů. Vědomí je čas, jenž v životě plyne bez ustání. Avšak já, Absolutno, nebudu věčně poctěn jeho společností, neboť vědomí je časově omezeno. Jakmile vědomí odejde, Absolutno nebude mít ponětí o existenci sebe sama, o vjemu „já jsem“. Zjevení a zmizení, zrození a smrt, to jsou kvality bytí; ne vaše kvality. Vymočíte se a z moči se vine zápach. Jste tímto zápachem?

Tazatel: Ne, nejsem.

Maharadž: Podstata bytí, existence sebe sama, je něco jako moč. Můžete se pak považovat za tuto existenci?

Tazatel: Jasně že ne.

Maharadž: Už nepotřebujete provádět další sádhanu (praxi). Pro vás jsou slova Gurua tím konečným.

---

5. října 1980

Maharadž: Nemám žádnou totožnost. Nepřijal jsem žádný osobní postoj. Ať se v projevu přihodí cokoliv, děje se to vědomí.

Lidé mě ztotožňují se svými koncepty. Dělalí, co jim koncepty diktují. Vše projevené není nic než vědomí. Kdo mluví, kdo chodí, kdo sedí? Jsou to jenom projevy chemické sloučeniny „já jsem“. Jste chemickou sloučeninou? Mluvíte o nebi a pekle, o tom či onom Guruovi, ale jak je to s vámi? Kdo jste?

V meditaci máte mnoho vizí. Vize probíhají v chemické sloučenině, ve sféře vědomí, ne? Všechny vize a další jevy se pojí pouze k chemické sloučenině, zvané narozené tělo určité osoby. Vy však nejste chemickou sloučeninou „já jsem“! Duchovní poznání byste neměli studovat jako ve škole; jedná se o poznání, vzešlé z naslouchání. Když jej posluchač vyslechne a přijme, něco v něm sepne. Pocit „jáství“ není skutečný. Je to výplod duality.

---

8. listopadu 1980

Tazatel: Proč se považujeme za oddělené entity?

Maharadž: Myšlenky o entitě nejsou vaše myšlenky; ve skutečnosti se jedná o kolektivní myšlenky. Myslíte si, že jste tím, kdo má myšlenky, jenže pravdou je, že myšlenky vyvstávají ve vědomí.

Ztotožnění se s tělem a myslí se s růstem duchovního poznání zmenšuje, a vaše vědomí se naopak rozšiřuje a mění v univerzální neomezené vědomí. Životní síla je nadále činná, avšak její myšlenky a aktivity už nejsou omezené na tělo jako by patřily určité individualitě. Stávají se veškerým projevem. Je to něco jako činnost větru. Vítr nevane ve prospěch konkrétní osoby, ale fouká všude a všem.

Tazatel: Můžeme se vrátit zpět do zdroje a dál zůstat jako individualita?

Maharadž: Jako individualita se tam nedostanete. Poznání „já jsem“ se musí vrátit zpět do svého vlastního zdroje. Nyní platí, že se ve vašem případě vědomí ztotožnilo s formou. Později vědomí pochopí, že není onou tělesnou

formou a vrací se nazpět hlouběji a hlouběji ke zdroji. V několika málo případech se vědomí propadne až do neomezeného prostoru a velmi často se stává, že zde duchovní proces skončí. Je jen velmi málo těch, u nichž vědomí dosáhne svého skutečného zdroje, prostého všech podmínek.

Je těžké vzdát se všech sklonů, které vás udržují a posilují ve ztotožnění se s tělem. Nepromlouvám zde k individualitě, ale k vědomí. Je to vědomí, co musí pátrat po svém zdroji. Ze stavu nebytí přichází bytí. Vystane zcela náhle, jako rozbřesk. To, co vystane, je pocit „já jsem“, a zároveň s ním se objeví i prostor. V prostoru začne docházet k pohybu zbylých elementů (oheň, voda, země, vzduch). Všech pět elementů (prostor, oheň, voda, země, vzduch) není ničím jiným, než vy sami. Toto všechno vychází z vědomí. Není zde žádná individualita. Jste tu pouze vy. Veškeré konání jste zase jen vy. Nejste nic než vědomí.

Jste vědomí, všechny názvy bohů jsou vaše jména. Tím, že se vážete k tělu, se vydáváte rozsudku smrti a omezenosti času. Vy, zcela svobodní, si sami na sebe uvalujete svázanost a tím se odsuzujete k nesvobodě.

Jsem úplný vesmír a jako takový nepotřebuji nic, protože jsem vším. Ale sevřením se do něčeho malého jako je tělo jsem ze sebe udělal zlomek celku a stal se falešnou entitou, lačnicí po všem. Já jako tělo, potřebuji nespočet věcí.

Existujete a existovali jste v nepřítomnosti těla? Jste a byl jste tu? Prožijte stav, který zde byl před narozením těla. Vaše přirozenost je otevřená a neomezená, vy jste ji však zakryl, tudíž omezil, a dal jí mnoho různých podob.

---

9. listopadu 1980

Tazatel: Měli bychom učit své děti nezaujatosti, kterou nám Maharadž ve svém učení doporučuje?

Maharadž: Ne. Pokud to budete dělat, nebudou mít touhu dále vospět; musí mít jistou ctižádost, usilovat a toužit dosáhnout určitého cíle.

Ten, kdo plně prošetřil podstatu sebe sama a došel k jejímu uvědomění, nikdy nebude zasahovat do hry vědomí. Není tu žádný tvůrce s obrovským intelektem; celé projevené představení probíhá spontánně. Nehleďte za tím intelektem, který by to řídil, nepokoušejte se vmontovat do té hry, ve snaze změnit její chod; nechte ji plynout tak, jak sama chce.

Váš intelekt vzniká až následně jako vedlejší produkt procesu celého tvoření. Takže jak by mohl intelekt převzít velení nad tvořením anebo mu dokonce určovat jeho hodnoty? Prošetřete sebe sama; to je smysl vašeho života.

Podstatou duchovna není nic jiného než uvědomění si hry vědomí. Pokuste se prohlédnout klamnost vědomí tím, že se doberete jeho zdroje.

---

12. listopad 1980

Maharadž: „Jáství“, projevený Brahman a Íšvara jsou totožné. Meditujte nad tím a uvědomte si to. Máte výjimečnou příležitost, kdy vše bylo vysvětleno velmi detailně, proto toho plně využijte. Jste projevený Brahman. Několikrát jsem vám řekl, co je vaší pravou přirozeností, ale vy silou zvyku upadáte znovu a znovu do ztotožnění se s tělem. Nastal čas, kdy se musíte vzdát této totožnosti. Činnosti těla budou pokračovat do té doby, dokud tu tělo bude, ale to neznamená, že by jste se s nimi měli ztotožňovat.

Tazatel: Jak to máme provádět?

Maharadž: Tělo můžete pozorovat, proto jím nejste. Nejste životní dech, neboť ten lze také pozorovat. Stejně tak nejste vědomí; s vědomím se však musíte sjednotit. Jakmile se stabilizujete ve vědomí, nezaújatost k tělu a projevům, které se prostřednictvím těla dějí, vyplyne spontánně. Je to přirozené zřeknutí se, ne úmyslné.

Neznamená to však odmítat své povinnosti ve světě; vykonávejte je s plným zápalem.

Tazatel: Neměli bychom v sobě znovuobjevit hravost malého dítěte a jeho přirozené osvobození se od těla?

Maharadž: Pochopte zdroj dítěte. Dítě je produktem otcovi spermie a matčina vajíčka. Vědomí je stejné v rodičích jako v dítěti. Je vždy to samé. Je zde pouze jedno vědomí. Musíte se s ním sjednotit a stabilizovat se v něm. Až potom je lze transcendovat. Vědomí je vaše jediné vlastnictví. Pochopte jeho podstatu. Do jaké míry znáte sebe sama?

Tazatel: Seděl jsem u nohou Sat-gurua a držel se jeho chodidel. Co je za tím, nevím.

Maharadž: Správně, to dělat musíte, ale měl byste si přitom uvědomit význam pojmu „chodidla *Sat-gurua*“. Pochopte, že stejně jako každý pohyb začíná od chodidel, tak i při přechodu ze stavu nevědění (o sobě) do stavu vědomí (o tom, že jsem, že existuji) počne pohyb. Jakmile se objeví vědomí (sebe sama), je to pohyb *Sat-gurua*. Jděte ke zdroji tohoto pohybu, tam, kde začíná „jáství“ neboli vědomí (sebe sama). Úsilí toho, kdo tento pohyb zastavil a navždy zarazil, nebude ztraceno. Držet se chodidel *Sat-gurua* znamená spočívat na rozhraní mezi stavem vědomí (sebe sama) a nevědění (o sobě).

17. listopadu 1980

Tazatel: Neměli bychom veškeré poznání odstranit?

Maharadž: Musíte důkladně poznat podstatu vědomí; když o něm budete znát vše, dojdete k závěru, že to vše je neskutečné. Až pak byste to měl pustit. Po vyslechnutí si rozhovorů byste si měl sednout a meditovat. Ptejte se: „Je to, co jsem zde vyslechl, pravda či nikoliv? Potom pochopíte, že i to musíte pustit z hlavy.“

Princip (zdroj), který dokáže posoudit, zda je či není svět skutečný, je tu ještě před existencí světa. Kdo (co) je tím, jenž ví, zda to či ono existuje nebo neexistuje? Díky čemu je toto vše pochopeno? Kdo to chápe?

Když říkám *Parabrahman*, kývete hlavou jako že tomu, co je tím míněno, rozumíte. Jména jsou pouze nástroj ke komunikaci. Chápete k čemu směřuji?

Tazatel: Džnánin ví, že toto vše je iluze, je si vědom faktu, že tu není žádná duchovní cesta; ovšem jestliže je tu někdo, kdo je chycen v iluzi, a je přesvědčen, že kráčí po duchovní cestě, a že ta cesta postupuje tím a tím směrem, má pro něho smysl se držet technik, které ho budou dále držet v této iluzi?

Maharadž: Iluze - je to jen slovo - nebo snad ne?

Tazatel: Je to slovo, které popisuje určitý koncept.

Maharadž: Ten koncept je také je název, ne?

Tazatel: Ano.

Maharadž: Jaké iluzorní slovo si pak chcete podržet ke svému uspokojení?

---

18. listopadu 1980

Maharadž: Můj současný pohled je bez omezení, zcela svobodný.

Nakonec se musíte dostat za poznání; jenže nejprve je třeba, abyste poznání měli, jinak se za to dostat nemůžete. Poznání se dostaví až po důsledné a pravidelné meditaci. Poznání „já jsem“ se díky meditaci postupně usadí ve vás a splyne s universálním poznáním, čímž se stane zcela svobodné jako nebe či prostor.

Lidé, kteří navštíví zdejší místo za účelem obdržet nějaké poznání, třeba i duchovní, sem přicházejí jako individuality, usilující něco získat; pak u nich nastává opravdu problém. Nevědí, že hledající individualita musí zmizet.

Když znáte svou pravou podstatu, poznání „já jsem“ sice zůstane, ne však omezené k tělu, nýbrž jako zcela neomezené. Není proto možné zmocnit se nějakého poznání, neboť vy jste poznání. Jste to, co hledáte.

Vaše pravé bytí můžete ucítit ještě než začnou vyvstávat jakékoliv koncepty. Může vaše individuální já, jenž je objektem, pochopit to, co tu je před příchodem jakéhokoliv konceptu (objektu)? Je v nepřítomnosti vědomí přítomno něco, čím by se dala dokázat existence čehokoliv? Vědomí samotné je mysl, je to myšlenka (já); vědomí je celkový projev, vše zjevené. Pochopíte-li to, pak ve vás po zbytek života zemře nevědomost obsažená v přesvědčení „já jsem tělo“. K tomuto poznání dozraje jen málokdo. Je to těžko pochopitelný, nepolapitelný typ poznání, při němž není nutné žádné úsilí - ve skutečnosti právě úsilí je na překážku. Jedná se o intuitivní poznání.

Tazatel: Nemělo by se tedy opustit od všech duchovních disciplín?

Maharadž: Ano, ale jen když dosáhnete té nejvyšší úrovně. Do té doby si musíte splnit vše, co máte před sebou.

Děni ve světě přestane zajímat ty opravdové aspiranty, kteří na to mají intuitivně se dobrat konečného pochopení. Co získají, ztratí-li zájem o světské záležitosti? Ať je to, čeho se zbaví, čímkoliv, je to jen ztráta věcí, náležitých obyčejnému člověku. Odměnou jim bude to, co náleží Králi. Ti, kdo to pochopili a dobrali se určitého stupně, nebudou o nic žádat - vše jim bude přicházet spontánně. Nebudou po ničem toužit, neboť stejně dostanou, co dostat mají. To se neděje individualitě, nýbrž universálnímu projevu, neboli tomu, kdo se sjednotí se svou pravou přirozeností. *Džánáninovi* se děje čistě jen pozorování.

---

20. listopadu 1980

Maharadž: Princip, který může znát sebe sama, je ukryt v živém organismu. Je i v plazícím se červu, jelikož červ o sobě také instinktivně ví.

Vyslechnutí si našich rozhovorů vás povede nazpět k vaší pravé podstatě; tam, kde jste byli ještě než jste se narodili. Právě nyní, chtě nechtě s ohledem na váš současný život, se to stane. Způsob, jakým k vám nyní promlouvám, je zcela odlišný. Promluvy mají hlubší dopad; přestal jsem k sobě proto raději zvat další lidi. I vám radím, abyste sem přestali chodit a poslouchat mě, protože by ve vás mohl ochladnout váš vztah k rodině a každodennímu životu.

Energie, vydávaná při mluvení, spolu s vitálním dechem, by měly splynout v jedno a ustálit se. Jinak pokud necháte tyto energie obracet se stále do světa, rozběhnou se pryč a nenávratně je prohýříte.

Jestliže chcete klid, upevněte se v bodě, kde jste začali být. Začněte zde přebývat. Óm je zvuk, který nezní; je to nevyslovené slovo.

Žádné vaše reakce na to, co vám tu říkám, nevidím. Dosud jste nebyli schopni vnímat podstatu svého vědomí. Vědomí je něco jako drama napínavé hry, tyátr. Nejste ničím podporováni, v ničem jistotu nenaleznete. Vaše narození i rodiče - to vše je iluze. To, že jste pojal tělo za sebe, se odehrálo neúmyslně. Pokud nebudete lpět k tělu a brát ho za svou totožnost, pak vše bude v pořádku.

Prožívat *Parabrahman* budete ve chvíli, když bytí (vědomí sebe sama) zapomene na sebe. Vědomí sebe sama není váš skutečný stav, je to výsledek potravinami vyživovaného těla a vy, Absolutno, tím nejste.

---

21. listopadu 1980

Maharadž: Nyní už nemyslím na podobné věci jako dřív. Změnilo se to. Nyní se i ta nejnepatrnější stopa individuálního pocitu zcela vytratila a zůstalo tu vědomí jako takové, které vše spontánně zakouší. Výsledkem je úplná svoboda. Po celou dobu zde bylo naprosté přesvědčení, že právě vědomí je tím zakoušejícím; ale „já“, které vědomí pociťovalo, zde bylo. Nyní se „já“ zcela vytratilo. Takže ať se v poli vědomí odehrává cokoli, Já, jenž tu jsem ještě před vyvstáním vědomí, tím nejsem vůbec nijak dotčen. Vše prožívá vědomí, které zakouší sebe samo.

Nicméně je třeba pochopit, co je vědomí, a to bez ohledu na to, že je vědomí neosobní. Základem a zdrojem vědomí je materiální podklad. Vše, co je zde vyřčené, leží na konceptuální úrovni. Není proto žádoucí přijímat to za pravdu. Nic v konceptuálním světě není pravdivé.

Když mi doktoři sdělili diagnózu nemoci, pak právě označení nemoci (rakovina) odstartovalo různé myšlenky a koncepty. Nevšímal jsem si jich, bylo tu jen pozorování všeho. Došel jsem k závěru, že ať se děje cokoli, odehrává se to ve vědomí. Pověděl jsem mu: „Jsi to ty, co trpíš, ne já.“ Pokud vědomí chce protahovat utrpení, nechť se tak tělu stane. Jestliže chce vědomí opustit tělo, nechť ho opustí. Ať je to tak či onak, mě se to netýká.

Děly se různé věci, přicházely myšlenky a zkušenosti, a vše bylo připisováno tzv. „mě“. Jakmile jsem však poznal, co je za tím skryté, všechny zápisy shořely a od té doby už o sobě nic neeviduji.

Jak zábavně působí situace, když si o sobě někdo myslí, že je oddělenou individualitou. Ať se děje cokoli, včetně samotného zakoušení dění, vše probíhá ve vědomí, kdy vyvstává pocit „já jsem“.

---

24. listopadu 1980

Tazatel: Má potom smysl pokoušet se přijít na to, co nyní jsme, jestliže zde není žádný rozdíl mezi tím, co existuje před narozením těla a tím, co tu je po smrti? Není to jedno a to samé?

Maharadž: Je zde nějaký rozdíl mezi světlem, vycházejícím ze slunce a samotným sluncem?

Tazatel: Je jediný rozdíl v tom, co se odehrává mezi tím?

Maharadž: Ať se od narození do smrti odehraje cokoli, je to pouze vyjádření vědomí. Trávíte čas tím, že se zabýváte různými koncepty, které vás baví - to se také odehrává v oblasti vědomí. Děláte snad něco jiného?

Tazatel: Pohrává si Maharadž s různými koncepty?

Maharadž: Ne. Vše je vědomí; vědomí si hraje samo se sebou.

Tazatel: Je to tak, že si Maharadžovo vědomí pohrává, zatímco on je od toho oddělený?

Maharadž: Vědomí není osobní (soukromé) vlastnictví. Je univerzální.

Tazatel: I když to chápeme, někdy se nám vědomí zdá být omezené na tělo.

Maharadž: Pokoušíte se to chápat pomocí intelektu. Prostě jen buďte. Když vám říkám, že jste dynamické projevené poznání, pak jste vše. Co chcete jiného?

Tazatel: Uvědomuji si, že mi zde Maharadž nastavuje zrcadlo. Nyní mi však naznačuje, že já sám jsem vlastní zrcadlo.

Maharadž: Proto byste zde neměl zůstat dlouho.

Tazatel: Co bychom měli dělat, až odsud odejdeme?

Maharadž: To záleží na vás. Vše se bude dít spontánně, pokud přebýváte ve vědomí. Pokud jste stále ztotožnění s myslí a tělem, budete přesvědčeni, že vše děláte vy. Pokud opravdu spočínáte tam, kde jsem vám radil, splynete se svým Já. Potom vám lidi budou sloužit a padat k nohám. Bude se dít právě to, co je pro vás potřebné. Vědomí nemůže nikdy zůstat nečinné, bude stále zaneprázdněné - je to jeho přirozenost. Když sem přijdete, jste plní určitého očekávání, cílů. Po vyslechnutí našeho rozhovoru vše zahodíte.

Tazatel: Proč se zdráhám zbavit se všeho, co nejsem, navzdory svému intuitivnímu poznání?

Maharadž: Ještě jste se pevně neukotvil v poznání. Měl byste se cítit natolik přesvědčen, že by ve vás nemělo už nikdy dojít k pochybnosti. Potom se přestanete vyptávat. Vezměte si například někoho, kdo umřel a byl pohřben. Jeho život skončil. Není pochyb, žádné otázky k tomu nejsou potřeba! Stejně tak je to s poznáním, vše bude jasné a konečné.

Tazatel: Jaké úsilí je potřeba vyvinout, abych se dobral konce?

Maharadž: Prostě jen buďte, bez úsilí. Bude vědomí přijímat tělo za sebe sama poté, co se plně pochopí? Vědomí je v celku; nechytí se dílku všeho projeveného a neřekne „já jsem jen tento konkrétní díl“.

Vědomí se projevuje stejně jako světlo. Pětielementární hra je projevem vědomí; záře vědomí. Hra pěti elementů se nakonec rozpustí do vědomí, protože je to výsledek vědomí.

---

25. listopadu 1980

Maharadž: Lidé sem přicházejí a zůstávají tu několik dní, týdnů a dokonce měsíců. Po pár dnech v nich zakoření slova, která zde slyší. Proto by odsud měli brzy na to odejít, aby to, co vyklíčilo, mělo čas plně vyrůst a vykvést.

Vzklíč-li semeno, nastal čas k odchodu. Co zakoření, musí vykvést a projevit se vlastní originalitou srdce.

Tazatel: V tomto směru Maharadž říkal, že učení získal od svého Gurua, pochopení však bylo jeho vlastní.

Maharadž: Můj Guru mi vysvětlil, že vědomí samo je Guru. Vše ostatní pak ve mě dozrálo spontánně. Ovoce by mělo začít růst a zrát na vaší zahradě. Není možné, abych své poznání zaséval na vašem záhonu.

V tradicích, zvycích a náboženských konceptech zalíbení nenacházím. Pokud aspoň trochu prozkoumáte tradiční přístupy, zjistíte, že to jsou prachobyčejné koncepty. Zajímá mě pouze jedna jediná neoddiskutovatelná věc. Nejprve jsem zde byl ve své celistvosti, neuvědomoval jsem si ani sebe, a pak se náhle vynořilo vědomí sebe. Jak to vzniklo? To je otázka, kterou je třeba prozkoumat. Pochopte, jak mazaný je klam, zvaný Májá (iluze). Nejprve nám s humbukem ukáže naše tělo a pak nám zálučně vnutkává potřebu uvěřit, že jsme tímto tělem. Tělo však není nic než ždíbec oplodněné spermie, ve které je vědomí latentně ukryto. Chápete už, jaký je to podvod?

Tělesnou podstatou je potravinový výtažek a vědomí spočívá v těle již od samého začátku. V dřímajícím stavu vědomí je obsažen celý vesmír. Ten, kdo to nahlédl a pochopil, je automaticky přiveden do klidu, neboť si je vědom faktů, že vše okolo není nic než pomíjivé dění. Obrovská halda všech možných konceptů nám byla vtlučována do hlavy pod záštitou, že se jedná o skutečné znalosti. Ty jsou však založené na prostém vynoření vědomí.

5. prosince 1980

Maharadž: Nemoc potvrdila, že tu vlastně neexistuje žádná osoba, žádná individualita. Nastalo onemocnění koho? Nemoc je součástí dění v projevu; je to dynamická hra vědomí (*četanja*). Můj přirozený stav (*nisarga*) je toho všeho prost, neboť je tady ještě před vynořením vědomí. Můj přirozený stav není závislý na vědomí.

Je zde dvojverší, které zpíváme v *bhadžánech*, o *čakrapani*. *Čakrapani* je výraz pro pocit „jáství“; životní, projevený princip. Je to jako cigaretový zapalovač. Plyn v něm nemá žádné světlo, ale jeho projevem je plamen, plný světla, života, energie. Stejná energie je i v atomech a molekulách.

Fungování vědomí se děje spontánně a nikdo neví, co se stane. Například něco zde řeknu, a M. to přeloží tak a B. zase jinak. Vždy podle toho, jak tomu porozuměli. Nejspíš tak to bude probíhat. *Čakrapani* je jako setrvačnick. Krišna řekl, že *čakrapani* „víří ve všech bytostech“. Energie *čakrapani* je hybnou silou všech věcí v bdělém stavu a je ukrytá v hlubokém spánku. Jak dlouho prodléváte ve fázi, kdy si sebe sama neuvědomujete? Vědět to v průběhu fáze nevědění to nelze, ale pak náhle vyvstane vědomí. Přemýšlel o tom někdo z vás? Není úžasné, že vědomí, prodlévající po dlouhou dobu v latentním (skrytém) stavu, náhle spontánně vyvstane?

Tazatel: Je si univerzální vědomí vždy vědomo svého uvědomění. Jestliže se pořádně ponoříte tam, kam vás vedu, pak všechny vámi napsané a chystané knihy zahodíte.

Maharadž: Uvědomění si není vědomo svého uvědomění. Jestliže se pořádně ponoříte tam, kam vás vedu, pak všechny vámi napsané a chystané knihy zahodíte.

Tazatel: Skončím s psaním, a vím, že mi to dopomůže prohlédnout.

Maharadž: (se obrací k Jean Dunnové) Slíbila jsi mi, že z těchto rozhovorů dáš dohromady 3 knihy. Univerzální vědomí nepíše žádnou knihu. Jak je potom napíšeš?

Tazatel: Odehraje se to spontánně.

8. prosince 1980

Maharadž: Mluvím o vědomí, které k vám prostřednictvím těla právě v tento moment hovoří. Není však viditelné. Vědomí není omezené na tělo - je univerzální. Nastala doba, kdy nemohu mluvit o jiných záležitostech. Umřel někdo, o nic se pak nestará. A je jedno, jestli se to lidem líbí či nikoliv. Možná se vám zde dostane nějakého pozhénnání, třeba to pro vás bude přínosné - co já vím...

Všechno co dělám, dělá univerzální vědomí, jenž je činné prostřednictvím těla. Nefunguje to tak, že bych si něco připomínal z minulosti a pak na základě toho jednal; veškeré konání probíhá v současnosti (spontánně).

Tazatel: Odkud se vědomí bere?

Maharadž: Vědomí nikdy odnikud nepřichází ani nikam neodchází; jen se vám to zdá, že odněkud přichází.

Tazatel: Jak je možné, že to Maharadž ví, a my nikoliv?

Maharadž: Poznat to není tak těžké, jen je třeba si uvědomit, s jakou totožností se ptáte?

Tazatel: Je to karmicky dané. Může být karma změněna?

Maharadž: Za veškerou činností hledejte vědomí. Nežijte v klamu, že ten či onen jsou konateli; za vším je vědomí.

Tazatel: Může se nade mnou Maharadž slitovat a postrčit mě do prožívání univerzálního vědomí?

Maharadž: Ovšem že to mohu udělat, vy mě ale musíte dobře poslouchat. Musíte zcela uvěřit mému výkladu o vaší podstatě, a na základě toho se musíte začít chovat a žít.

Ve skutečnosti jsem neprojevený, přesto jsem nyní projevený. Věřte mi však, jsem neprojevený. Dokážete takto žít - jako neprojevený?

Dokud zde je přívlastek (vlastnost), dotud zde je pocit „já jsem“ neboli kvalita přívlastku. Proto je mi umožněno k vám nyní hovořit. Co se stane, když přestane existovat? Pocit „já“ přišel a potom odešel, to je vše. Já jsem tu však stále, já neumírám. Ten, kdo nepřijal falešnou totožnost, to pochopí.

Tazatel: Maharadž řekl, že neumře?

Maharadž: Jak by nezrozené mohlo umřít?

Když se lidé okolo mne dozvěděli o nemoci (rakovině), která postihla tělo, vyvolalo to pozdvižení. Ti, kdo ke mně cítí náklonnost, sem přišli, a plní lítosti chtěli mluvit o vážné nemoci, nebo mi psali, a radili mi, jak se k tomu postavit a jaké léky mám brát. Stane se to, co se stát má, nezajímám se o to. Netrápím se tím, nemám strach, takže pro to nemusím dělat vůbec nic. Je v pořádku, že ti, kdo mě mají rádi, mě nyní navštěvují a píší dopisy. Já je neposlouchám, a to je také v pořádku. Nejsem z ničeho vystrašen, proto.

Ptáte se mě: „Kdo jsem já?“ a nedostává se vám žádné odpovědi. Ten, komu by se dostalo odpovědi, je iluzorní. Můžete mít představu, ideu o tom, co jsem. Poté si budete myslet, že jste na základě této představy našli sami sebe, ale ve skutečnosti to není nic než představa. Sebe Sama nemůžete nikdy nalézt.

Tazatel: Co je *sat-čit-ánanda*?

Maharadž: Nic než slova. Nicméně lze jimi pomocí mysli a jejího mezního popisu definovat stav, který slovy vyjádřit nejde. Váš pravý stav je neprojevený; vyvstane-li projev (svět), slova přijdou spolu s ním. Ten, kdo zakouší stav *sat-čit-ánanda*, tu je vždy přítomen ještě před jeho zakoušením.

---

15. prosince 1980

Maharadž: Popřemýšlejte, čím byste byl, kdybyste dosáhl toho, co vám tu vykládám. Jestliže jste vše správně pochopil, přišlo vám, že ničím nejste. Vaše hodnota nemůže být vyčíslena. Všechny své úkoly jste si splnil a nyní vám vaše *sádhana* čili duchovní praxe bude přinášet ovoce; přišel jste sem dnes možná naposled, teď už je třeba nechat v sobě vše dozrát. Už se nemusíte poté, co odtud odejdete, potulovat od místa k místu, a navštěvovat další učitele. To již máte za sebou. Jste tu dnes proto, že jste schopný uvědomit si stav konečné realizace.

Poznejte bezforemný pocit „já jsem“ (vnímání beze slov), který vyvstane ráno po probuzení. Poznejte Sebe Sama, spočiňte v Sebepoznání. Není to žádné pouhopouhé intelektuální poznání. Musíte se tím stát a spočívat zde. Nehněte se odtud ani o píd'. Zůstaňte zde pevně ukotven.

Nevyptávejte se druhých na to, co jsem konkrétně jim poradil. Přijměte a spočiňte v tom, co jsem řekl jen a jen vám. Zabijte v sobě zvědavost a zálibu zkoumat instrukce, dané druhým. Každému hledajícímu se dostane jemu náležitá rada. Dokud sám nespočinete ve své pravé totožnosti, nebudete schopni posoudit hloubku a úroveň ztotožnění někomu jinému. Snažíte-li se pochopit druhé, měla by k tomu být naplno využita Sebezářná totožnost s vaším Já. Sám Sebe poznáte postupně. Poznání, vykládané zde, v žádných knihách nenaleznete. Nyní, když jsem vám dal vše potřebné, nezáleží na tom, zda sem zítra přijdete či nikoliv. Nezapomeňte však, co jsem vám řekl o vašem Já.

---

18. prosince 1980

Tazatel: Vědomí je jako promítací plátno a já jsem toto plátno.

Maharadž: Pochopte, co vám tu říkám, neopíraje se o žádný koncept; vy máte potřebu k prožívání sebe sama přidávat stále nové koncepty. Dostaňte se nyní do spočívání v bezkonceptuálnosti. Mnoho duchovních aspirantů si klade za cíl získat zásluhy dosažením určitého místa, jakým je Nebe čili *Vaikuntha* (příbytek Svrchovaného Boha Višnu). Žádné takové cíle jsem před sebou neměl. Jediné co mě zajímalo, bylo nalezení Sebe Sama. Neuvědomoval jsem si nic, ani sebe sama, a náhle jsem si byl vědom své existence. Poté, co ve mě vyvstalo vědomí sebe sama, zajímalo mě, kde a jak k tomu došlo? To byl cíl mého dotazování, dostat se zpět do stavu, kde nebyl přítomen jakýkoliv projev. To je základní poznání prapůvodního Já. Takže jsem se vracel nazpět, po stopách originálního, prapůvodního Já. Dosáhl jsem na své cestě zpět ke Zdroji stupně, kde jsem chtěl poznat, v jakém stavu jsem se nacházel předtím, než ve mně vyvstalo vědomí sebe sama. To je meta, které jsem dosáhl. *Brahman*, *Íšvara*, Bůh - to vše jsou jména, určená k označení vědomí, vědomého si sebe sama. S jakou totožností se budete v okamžiku takzvané smrti vyciňovat v případě, když důkladně dospějete k tomuto poznání? Sám nebudete ztotožněni s ničím; budete prostě jen pozorovat, co se děje. Vědomí postupně ztratí vše, a končí to tím, že si vědomí není již déle vědomo sama sebe. Stav v tomto konečném bodě nelze popsat. Nazývá se *Parabrahman*, Nejvyšší, Svrchované Absolutno. Jedná se však jen o názvy, sloužící ke komunikačním účelům. Když jsem si povšimnul, jak od chvíle ranního probuzení až do momentu večerního usnutí v mysli neustále vyvstává potřeba dělat to či ono, napadlo mě začít používat výše

popsaný způsob dotazování. Co nás nutí dělat všechny možné věci? Kvůli čemu se to vše děje? Pak jsem došel k závěru, že za tím vším je samotné bytí neboli prostý fakt, ve kterém si uvědomuji svoji existenci, že jsem. Podstata bytí je ukryta za všemi každodenními činnostmi. Tímto způsobem začalo mé dotazování.

Uvnitř těla je přítomen princip, nazývaný vědomí. Nalezením a spočínutím ve vědomí se tento princip stává všeprojevený a všeprostupující. Když k tomu u mě došlo, pokračovalo to transcendencí úrovně vědomí. Absolutno registruje vyvstání vědomí, vynoření pocitu „já jsem“. To je má zkušenost. Mám i další zkušenosti, které spadají do časoprostoru, ty však pozvolna upadají a mizí. Snižuje se pozvolna i intenzita primární zkušenosti pocitu „já jsem“. Vědomí (pocitu „já jsem“) se vytrácí, přestává existovat. Absolutno tu je neustále.

Ach, jaký je to propad! Naprosto dokonalý stav uvázne ve svazujících zkušenostech, ze kterých se navíc snaží získat určité výhody.

Tazatel: Děje se to spontánně?

Maharadž: Ano. Svrchovaný zdroj (Absolutno) upadl do pasti při zakoušení zkušenosti, která nastala v poli uvědomování. Absolutno přijalo danou zkušenost za svou. Přijímáním zkušeností a považováním jich za pravdu je Absolutno postupně vtahováno stále do větší pasti.

---

22. prosince 1980

Maharadž: Právě dnes jsem spočíval v bdělém stavu, a nevnímal nic, žádná slova, nikdo ke mě nemluvil. Přebýval jsem v naprostém klidu, ve stavu před slovy. Již mě opustily zbylé pozůstatky osobnosti či individuality. Ještě před rokem jsem měl ve zvyku se zalíbením promlouvat k lidem, nyní se však nadšení vytratilo. Neprodlévám již v hrubohmotném světě. V současné době přebývám v jemnější sféře - jako bych byl rozpuštěn v prostoru.

Přivést vás a ukotvit v samotném zdroji, ze kterého vyvstávají slova - to je účel našich rozhovorů. Prodlévat v bezforemném, dynamickém, všeprostupujícím vědomí - tomu se říká 'spočívání ve slovech Gurua'. Významem mantry, kterou jsem vám dal, je projevený, dynamický princip a neztotožnění se s tělem. Když prodléváte v tomto principu, nepochybně se jím také stáváte.

Lidé si myslí, že sem přicházejí ze svého vlastního popudu a vůle. Jenže vědomí je tím, co je sem přivádí, neboť vědomí si žádá toto poznání. Naše rozhovory jsou adresovány vědomí. Ztotožnil jste se s tělem, jenže tělo nejste. Inteligence ve vás musí pochopit svoji podstatu. Pochopí-li ji, splyne v jedno s poznáním, jenž je jejím zdrojem.

Lidé sem přicházejí a žádají mě o požehnání. Nechápu však, že poznání „nejsem tělo, ale vědomí uvnitř těla“ je ono požehnání.

---

25. prosince 1980

Tazatel: Co bychom měli mít na paměti, zaměstnávají-li nás plně světské povinnosti?

Maharadž: Jelikož tu je princip „já jsem“ přítomen, je pohybující se ve všech směrech. Přiděluje mu různé uniformy (role), abyste mu dali nějakou totožnost, a mohli ho na základě ní rozpoznat. Jenže tento princip je již

přítomen, je podklad všeho. Jen díky němu se zabýváte všemi možnými činnostmi. Dokud nebudete mít roli (tělo), nebudete schopen provádět jakoukoliv činnost.

Poznání, které se tu nabízí, je určeno pro božství ve vás (*Íšvara*), jenž je v současnosti chyceno v iluzorní pasti. Proto si pak božství namlouvá, že je tělem a myslí. Vy jste přijal klamné ztotožnění se s uniformou (rolí), a tato totožnost se stala vaším egem. *Íšvara* je dynamický, všeprostupující princip, nemající žádnou formu. Na jeho podkladě probíhají všechny činnosti. Formy se zde objevují důsledkem pětielementární hry. Nyní se beztvary princip zcela ztratil v roli (v oddělené totožnosti) a tento dynamický bezforemný princip je poznán jen uniformou (tělem). Máte strach ze smrti, protože nechcete ztratit svou totožnost (ego), tělo.

Od chvíle, kdy se vám dostalo možnosti používat formu lidského těla, byste toho měl maximálně využít k duchovnímu vývoji. Neustále však mějte na paměti, že nejste tímto tělem.

Tazatel: Co dělat v případě, když se tělo dostane do nějakých problémů?

Maharadž: Stáhněte se zpět do svého Já, uchylte se zde a buďte zajedno s vlastním Já. Pocit „jáství“ si libuje ve všelijakých zážitcích. Stává se žebrákem a třeba králem.

Je tělo věčné? Měnilo se po celou dobu vašeho života. Která z podob patří vám?

Tazatel: Ztotožňuji se s tělem. Víím to.

Maharadž: Kdo?

Tazatel: Já.

Maharadž: Vyfoťte a ukažte mi význam slova „já“. To se vám nikdy nepodaří. Tento princip nemá žádné jméno, žádnou formu, žádnou podobu. Pevně si stojím za tím, že ať se uskuteční prostřednictvím těla cokoli, vše pomine. Která z forem má v sobě nezničitelnost? Jakmile poznáte, že nejste ani forma, ani jméno oné formy, budete od ní mít pokoj. Představte si, že jste si naspořil mnoho tisícikorunových bankovek, a vláda náhle vyhlásí bankrot měny, pak všechny našetřené bankovky se rázem stanou neplatné. Jakmile odložíte uniformu „jáství“, nezůstane tu nic než Parabrahman (Absolutno). Parabrahman je tu stále přítomný, věčně proudící.

Tazatel: Pomůže mi Maharadž odhodit uniformu?

Maharadž: Proč? Není to zapotřebí. Není věčná, nikdy nebyla.

Tazatel: My jsme ještě neodložili své uniformy, v tom je ten problém.

Maharadž: Nyní mi řekněte, co jste prožíval v době, kdy zde nebylo uvědomění sebe sama? Po vyvstání nepatrného dotyku „já jsem“ jste hned ucítil sebe, svou existenci, a v zápětí svět.

Tazatel: Jak se vzdát uvědomění sebe sama?

Maharadž: Je to zapotřebí? Jestliže přijmete tuto uniformu (ego) za sebe sama, pak vyvstane otázka vzdání se. Vzdejte se totožnosti s tělem a snažte se poznat sebe sama, toť vše. Uvědomění sebe sama je prostě jen vědomí, že existujete; tento stav nelze vnímat jako nějaký objekt. Přišel jste sem, neboť sebe neznáte, ne naopak. Toto poznání, které vám dávám, má pouze odstranit vaši nevědomost.

26. prosince 1980

Maharadž: Z čeho je stvořené tělo?

Tazatel: Je to výsledek vědomí.

Maharadž: Není složené z pěti elementů? Víte, že existujete; nezávisí poznání vlastní existence na 5-ti elementech? Vědomí nemůže být bez těla poznatelné. Je závislé na formě.

Tazatel: Myslíte si, že kdybych neměl tělesnou formu, nevěděl bych, že existuji?

Maharadž: Zcela správně. To, že existujete, víte na základě svých vlastních zkušeností a ne na základě vyslechnutých či přečtených informací, není-li pravda?

Tazatel: Existuji i bez těla.

Maharadž: Zapomeňte na to, co jste kde četl. Zakoušel byste vlastní existenci bez zkušenosti svého těla?

Tazatel: V angličtině se nedokáži dost dobře vyjádřit. Nevím jak to přesně říci, ale znám pocit „já jsem“.

Maharadž: Cítil, vnímal, či věděl jste, že existujete předtím, než jste se narodil? Džánin prožívá naprostou svobodu, neboť ví, že tělo je složené z 5-ti elementů a jedná na základě těchto 5-ti elementů. Vidím tělo, ale ať dělám cokoli, mě to neznepokojuje. V tělesné formě není nic, s čím se lze ztotožnit. Pocit bytí, jsoucna, je základem 5-ti elementární složeniny. Vše se objevilo spontánně, nezadal jsem tomu žádnou příčinu. Pociťování vlastní přítomnosti závisí na tělesné funkčnosti. Já nejsem ani tělo ani vědomá přítomnost.

V těle je jemný princip „já jsem“; tento princip pozoruje vše okolo. Nejste slova ani koncepty. Slova jsou vyjádřením prostoru, nejsou vámi. A zajdeme-li hlouběji, pak nejste ani pociť „já jsem“.

Tazatel: Co jsem tedy „já“?

Maharadž: Kdo se ptá?

Tazatel: Není zde nic, žádné „já“?

Maharadž: Kdo se na to ptá?

Tazatel: Pocit „něčeho“ tu je. Nevím čeho.

Maharadž: Pokud vnímáte pocit něčeho, je to objektivní vjem. Může být skutečný? Kdo by byl schopen říci, jaký je to stav, když si jeho vědomí není vědomo sama sebe?

Tazatel: Nevím.

Maharadž: Neznáte sebe sama, protože vaše „jáství“ není přítomné. Ve chvíli, kdy jste si uvědomoval, že jste, začal jste dělat chybu za chybou, ale když tu není přítomen pocit „já jsem“, nevyvstává tu vůbec otázka chybování.

Tazatel: Je tu pocit „já jsem“ stále přítomen do té doby, dokud je mé tělo životaschopné?

Maharadž: „Já jsem“ není přítomné pouze ve stavu samádhi, kdy pocit vašeho vlastního jsoucná splyne s věčným Já. Mimo uvedený stav je pocit „já jsem“ neustále přítomen. I v případě realizované bytosti je pocit „já jsem“ stále přítomen; ta mu však neklade velkou důležitost. Džánánin nežije pod nadvládou konceptu.

Tazatel: Je mezi mnou a vámi nějaký vztah, když si myslím, že bych tu měl být s vámi?

Maharadž: Už ta myšlenka je tím vztahem.

Tazatel: Neustálá touha být zde přítomen ve mě vzbuzuje zvědavost, zda na nás, své žáky, Maharadž myslí?

Maharadž: Myslím na vás víc, než si dokážete uvědomit.

---

30. prosince 1980

Tazatel: Jsem toho mínění, že by v celém projeveném světě měla být jen samá krása.

Maharadž: Neměl byste se zaplétat do ničeho, co se objeví. Vezměte si strom - má kůru, listy, květy, plody - vše má rozdílnou charakteristiku. Kdybyste se nechal ovlivnit všemi možnými jevy, původní pohled - strom, by zmizel.

To, co tu vykládám, jste pochopil jen rozumově. Nyní se s tím musíte sžít. Musíte se ztotožnit s tím, co jste pochopil. Pochopte, že zárodek tohoto těla vzešel ze spermie otce, která se sloučila s matčíným vajíčkem. To je zárodečná buňka, ze které vzešel projev celého vesmíru. Já však nejsem buňka, nejsem projev, ani vědomí, jež je časově omezené.

Jména a formy, které vidíte, nejsou nic než vědomí. Vaše vědomí je velmi pročištěné, a proto jste schopen hodnotit. Átman je bezbarvý podklad, schopný odhadnout barvy a pod.

Vaše sádhana je u konce. Došel jste až sem na toto místo.

Poznání je pro ty, jenž jsou bez tužeb. Poznání Sebe sama je to nejdrahocennější, co lze mít. Vám, jenž se snažíte nalézt Sebe sama, vysvětlím tento druh poznání. Přivedu vás tam, kde nepocítíte žádnou touhu a kde přestanete po čemkoliv prahnout. Nemám zapotřebí zvat sem lidi, strachující se o svůj osobní život a majetek. Tito lidé, jenž jsou připoutáni k členům své rodiny a svým věcem, by neměli poslouchat tyto promluvy.

Když máte konečné poznání, víte, že vědomí „já“ je všeprostupující po tu dobu, dokud zde je pocit jsoucná, vědomí existence; avšak To, co pozoruje vědomí „já“, nemá žádný pocit „já jsem“ - to je vaše skutečná a věčná přirozenost.

Pocit „já miluji“ vám umožní zakusit velkou radost. Jenže stejně tak vám tento pocit „já miluji“ přinese největší neštěstí.

Vzdát se těla je pro mě velkým svátkem. K čemu všechno to konání lidských bytostí? Je to jen zábava; prostě způsob jak trávit čas. Opravdu spokojeni jste až když zapomenete na sebe; v hlubokém spánku zapomínáte na sebe sama, to je potěšení. Je to Átman, ne osobnost, jenž vás přitahuje k duchovnu. V budoucnu už nebudu schopen vysvětlit toto poznání; řeknu jen pár slov a to bude vše.

3. ledna 1981

Maharadž: Vlastností bytí je vzít na sebe totožnost čehokoliv, na co myslíte. Jakýkoliv koncept, který vložíte do vědomí (bytí), vám vědomí poskytne nazpět ve vaší totožnosti. Držíte-li se něčeho velmi silně, jste nuceni se tím stát. Takovou vlastnost má vaše vědomí. Nikdy byste neměl myslet na to, že jste tělem.

Vědomí není tělo. Bytí lze vnímat jen pomocí těla, jenže bytí (vědomí) není tělem, je všeprostupující. Vědomí samotné vnímá svoji nezměrnost, ale Já, Absolutno, tím jsem.

Vše, co znáte, je známé vědomím. Vše poznané se nachází v oblasti vědomí. Vědomí a poznání skončí ve chvíli, kdy umře potravinami vyživované tělo. Absolutno však navždy přetrvává. Vyslechnul jste si náš rozhovor; tím je ve vás zaseto semeno poznání. Nyní záleží na vás, zda vše budete následovat a necháte to dostatečně vyrůst. Měli byste nad tím přemítat a náležitě to opatrovat, aby strom poznání vyrostl do úplnosti.

4. ledna 1981

Tazatel: Zajímalo mě, jak Maharadž dnes ráno mluvil o vědomí, stejném ve všech, a na okamžik jsem zakusil moment jednoty, kdy vše bylo jedno a já byl za tím vším. Je toto cíl?

Maharadž: To není cíl, Je To Tak! Je to tu, ale právě vzhledem k totožnosti s tělem je toto vědomí zastřené, není tím, čím je.

Pochopte prosím, že tu je pouze jedna věc k rozlousknutí. Přijměte, že jste bezforemné, neomezené, bezčasé, nezrozené. Právě vzhledem k vašemu ztotožnění se s tělem jako se sebou samým žije vaše vědomí, jenž je ve skutečnosti univerzální, v domnění, že umře. Nikdo neumírá, protože nikdo se nikdy nenarodil.

Milióny forem jsou projevy vědomí. Jsou to milióny forem, co se zrodily a které po čase zahynou. Univerzální vědomí samo o sobě je nezrozené a tudíž nikdy nemůže umřít. Jen si představte, jak by to vypadalo, kdyby nespočet všech těch miliónů forem, co se kdy narodily, byl dosud naživu! Jak by se pak mohly vůbec narodit ty další? Právě díky tomu, že vědomí je nezrozené a nesmrtelné, se tu narodil a zemřel nespočet miliónů forem. Tento proces pokračuje neustále. Pochopte, že vy jste právě tímto nezrozeným neomezeným univerzálním vědomím. Pouze forma (tělo), ve které se vědomí projevuje, je omezená, je zrozená, a po čase zemře. Avšak úplný potenciální podklad vědomí tu zůstává navždy. Ten je neomezený.

Hledáte poznání a zůstáváte přítom ztotožněn s tělesnou formou. Shromažďujete jen znalosti, které mohou být uchopeny myslí. Když je naživu tělesná forma, je tu přítomna i dovednost, jak tuto formu využít, a s tím se nyní ztotožňujete. Jenže to není vaše skutečná totožnost. Nemáte nad tím kontrolu, forma se objevila sama od sebe a stejně tak zmizí. Mluvím k vám z hlediska univerzálního vědomí a vím, že všechny formy jsou v podstatě přetransformovanou potravou, a po čase zaniknou.

7. ledna 1981

Tazatel: Neustále se v přítomnosti něco děje, jenže místo toho, abych se do toho zaplétal, vím, že vše je „jáství“. Tímto způsobem to nyní zakouším.

Maharadž: Pozorování nastává spontánně, není potřeba pro to něco dělat. Ten, kdo se neztotožňuje s tělem, žije v naprosté svobodě.

Tazatel: Vše se děje dle své přirozenosti a já se o to nijak nestarám.

Maharadž: Jestliže to tak je ve vašem případě, pak jste pochopil(a) vše, co je zapotřebí, a není důvod tu zde déle prodlévat.

Tazatel (jiný): U mě to je jinak. Musím ještě vykonat úsilí, abych se nezaplétal do myšlenek, které mě při meditati napadají.

Maharadž: Životní síla se projevuje prostřednictvím myšlenek a slov, nechte je být, ať si vyvstávají. Pokud na začátku cítíte potřebu vytvářet úsilí k tomu, abyste se nezaplétali do hry mysli, pak usilujte tak dlouho, dokud se nestane vše bezusilovné.

Tazatel: Má džánánin také mysl a myšlenky?

Maharadž: Třebaže myšlenky přicházejí a odcházejí, džánánin se o ně nezajímá. Myšlenky přijdou do mysli, jsou tedy v universálním vědomí. Pozorování se také děje ve vědomí. Musíte být přesvědčen o tom, že nejste oddělená individualita (tělo), nýbrž univerzální vědomí. Pak nechte věci jít svou cestou, nic nedělejte; ponechejte vše vědomí, ať si dělá, co je třeba. Vše, co se děje, děje se spontánně.

Tazatel: Kde sídlí vědomí?

Maharadž: V každé části, buňce těla. V jógických textech se běžně uvádí, že tu jsou *čakry*. Tyto *čakry* jsou pro ty, kdo chtějí vědomí někam umístit. Ale podle mě je vědomí rozeseto po celém těle, v každé buňce.

Tazatel: Jaký je rozdíl mezi tělem a vědomím?

Maharadž: Jaký je rozdíl mezi cukrem a sladkostí cukru? Máte šťávu z cukrové třtiny a v ní je již obsažena sladkost. Máte tělo a v něm je již obsažena sladkost ve podobě poznání, že jste, že existujete. Díky čemu je tu tato znalost? Jaký je nezbytný předpoklad pro existenci vědomí?

Tazatel: Je tím předpokladem tělo?

Maharadž: Tělo je nutné k tomu, aby se zachovalo vědomí; aby tu však bylo tělo, musí tu být potrava, kterou je tělo vyživováno, ne?

Tazatel: Ano.

Maharadž: Přestane-li žít tělo, nezůstane v něm ani vědomí. Co jste v nepřítomnosti těla a vědomí?

Tazatel: Já nevím.

Maharadž: Chcete z toho něco pro sebe získat, myslíte na nějaký prospěch? Kdo by něco získal?

Tazatel: Vědomí.

Maharadž: Když nejste tělo ani vědomí „já jsem“, pak co jste? Když realizujete Sebepoznání, já je uvolněno, osvobozeno.

Tazatel: Co potom?

Maharadž: Potom víte s konečnou platností, kdo jste. A víte také, díky čemu víte, kdo jste.

Tazatel: Je toto osvobození?

Maharadž: Co znamená osvobození? Pak tu něco takového přestane existovat. (Maharadž pak zapálí svůj zapalovač, který začne hořet a vzápětí zhasne) Tento zapalovač je jako tělo; vědomí je plamen. Nyní tu plamen není; je osvobozen? Je zapotřebí stav, při němž je vědomí nepřítomné, nějak označit?

---

8. ledna 1981

Maharadž: Můžete napodobovat džánánina navenek, avšak je třeba si uvědomit, že džánánin nemá strach.

Tazatel: Je Absolutno?

Maharadž: Absolutní, konečný stav je stav, kde je zcela ukončeno ztotožnění s tělem, jménem a myslí. Kdo by se pak na cokoli tazal, není-li zde přítomna žádná forma, podoba, barva či jméno? Stane-li se cokoli, přijímáte to z pozice tělesné totožnosti. Tělo je časově omezené.

Tazatel: Ano, zakusil jsem to, a vím, že tělesná totožnost není čiré bytí.

Maharadž: Co lze pochopit na základě zážitku? Jaký význam má vlastní zážitek?

Tazatel: Nejedná se o zážitek nějaké osoby xy.

Maharadž: Zážitky se přihodí jen když dochází ke změně. Když k žádné změně nedochází, není možné mít jakýkoliv zážitek.

Tazatel: To, o čem mluvím, není zážitek, ale jakýsi stav 'být neexistující'.

Maharadž: To, co tu říkáte, tedy že jste neexistující - prožil jste to, nebo si to vymyslel? Nebudu tu s vámi hrát na slovní schovávanou. To, co jste zde popsal, je vaše zkušenost, nebo jen slova?

Zdá se, že jste jen někde něco slyšel a četl, a tak vše, co říkáte, vychází z načtených a vyslechnutých informací. Je tomu tak? Nebo jste to, co tu popisujete, opravdu v praxi prožil?

Tazatel: Již jsem to na začátku říkal - nejedná se o zkušenost nějaké osoby.

Maharadž: Nejprve jsem si myslel, že jsem tělo, pak jsem si uvědomil a prožil, že nejsem tělo, ale vědomí. Nakonec mi bylo umožněno zakusit, že i vědomí ve skutečnosti nejsem. Není tu žádná forma, žádná individualita, žádné temné prázdno. Máte tentýž prožitek?

Tazatel: Mám prožitek beztělesnosti, kdy nejsem nic konkrétního, kdy vůbec nejsem.

Maharadž: Co je pak tím, co tu již dále není přítomné?

Tazatel: Vědomí těla. Nyní již v sobě nemám žádný střed, bod, ze kterého bych vše vnímal; myšlenky nevycházejí z nějakého středu, označovaného jako tělo.

Maharadž: Odkud se potom objevují myšlenky, když již nevycházejí ze středu označovaného jako individuální osoba? Ztotožňujete se nyní s myšlenkami? Domníváte se, že význam myšlenek a vy sám jste jedno a to samé?

Tazatel: Ne.

Maharadž: Co se vlastně přihodilo? Jaká změna nastala?

Tazatel: Změnou je to, že střed ve vědomí, který tu byl předtím přítomný, je pryč. Střed vnímání, označovaný jako pocit „já jsem“ je pryč.

Maharadž: Řekněte mi něco o tom středu vnímání.

Tazatel: Nejprve tu byl střed ztotožňování v těle a nyní ho již nevyčítuji. Není tu žádné ohraničení, žádná konkrétní entita.

Maharadž: „Já jsem“ označuje poznání sebe sama.

Tazatel: Toto poznání je nyní neomezené.

Maharadž: Poznání „já jsem“ nemá vůbec žádné omezení?

Tazatel: Právě tak. Děkuji vám. Nyní musím odejít.

Maharadž: Když říká tento návštěvník „Já jsem udělal toto či tamto“, neuvědomuje si, že on jako takový je poznání „já jsem“; jinak řečeno vědomí. Neboť dokud zde není vědomí, nemůže zde být ani tělo. V hlubokém spánku si nejsme vědomi těla. To si začneme uvědomovat pouze až když se probudíme a je zde přítomné vědomí. Tím jsem chtěl vyjádřit, že to je vědomí, kterým jsem, a ne tělo, které přichází až vzápětí.

Nemoc je aspektem vědomí a já nejsem ani vědomí. Nejsem pocitem „jáství“. Všechny nemoci probíhají ve sféře vědomí. Nemoc nelze jinak, než pomocí vědomí, zakusit. Když budu plně ve svém Absolutním stavu, kde již není ani stopa po vědomí, jenž zcela vyhaslo, pak se jedná o TO, co je mým úplným dokonalým stavem.

Kdy přestanu zakoušet současnou nemoc? Stejně jako když slunce zapadne, pak i vědomí pohasne a nastane tu dokonalé zdraví neboli tu nebude již prožitek této nemoci. Avšak dokud zde je vědomí, musí tu být prožívána i nemoc. Co je mé potěšení či radost? Nic jiného než poznání „já jsem“ neboli vědomí. Domníváte se, že poznání sebe sama je něčím, co si můžete podržet, něčím, co můžete objektivně vnímat, a co si jakoby můžete strčit do kapsy. Jenže skutečné poznání není tohoto druhu. Když vím, že jsem poznání a nic než to, mohu pak žít v naději, že něco získám?

9. ledna 1981

Tazatel: Co jsou myšlenky?

Maharadž: Jsou to výsledky předchozích podmíněností, které mysl chovala.

Tazatel: Liší se od sebe myšlenky džánánina a člověka nevědomého?

Maharadž: Rozdíl je v tom, že džánánin se od těla a mysli odloučil. Myšlenky spojené s tělem a myslí tu budou nadále vyvstávat a mizet, avšak džánánin se o ně nestará, zatímco nevědomá osoba se plně zaplétá do těchto myšlenek a považuje se za toho, kdo má jméno a formu.

Tazatel: Měl bych neustále myslet na to, že jsem vědomí a nic než to?

Maharadž: Vy jste vědomí a vědomí je vámi a to stačí; není nutné neustále věnovat pozornost na tento fakt. Je třeba si stále opakovat, že toto je můj prst, víte-li, že to čím ukazujete, je váš prst? Je třeba něco pro to udělat?

Tazatel: Jak dospět ke správnému rozhodnutí, je-li třeba něco důležitého vykonat. Jak se mám rozhodovat?

Maharadž: Stačí, když pochopíte, že se nejedná o vaše osobní konání či rozhodování. Nenechte se vtáhnout do postoje konatele. Proč se zaplétáte do všech konceptů? Nejprve zjistěte, za co se vlastně považujete. Jste entita? Místo abyste se nechali vtáhnout do všech možných konceptů, vyřešte provždy tento problém. Co jste vy sám? To nepochopíte intelektem. To, co jste, se nachází za dosahem intelektu.

11. ledna 1981

Tazatel: Jsou duchovní zážitky, které jsem dosud zažil, vhodné, či by zde neměly být? Čím vlastně jsou?

Maharadž: Jsou jen a jen pro zábavu. Jste zde přítomen, že? Není tělo výsledkem pobavení vašich rodičů? Pokud dojdete k pochopení, že všechny zážitky jsou pouhými odrazy a jevy ve vědomí, pak je to v pořádku.

Pochopení není záležitostí času (doby trvání). Jestliže skutečně vnímáte pravdu, pak je vše jednoduše a rychle pochopeno. Vědomá přítomnost je závislá na těle, a tělo není nic jiného než spermie a vajíčko. Co je pak to „ty“? Toto tělo je jako nástroj, který říká „já jsem“, něco jako oznamovatel. V současné době máte za to, že jste tělem a myslí, a všechny možné koncepty, které jste doted' nasbíral, z vás vycházejí ven. Když začnete s duchovním hledáním, odmítnete postoj těla a mysli, neboť si uvědomíte, že to není vaše totožnost. Pak se stanete ztotožnění pouze s vjemem „já jsem“, který je beze slov. Tehdy jste vším, nejste již omezeni tělesnou totožností.

Pocit „já jsem“ (vědomí sebe) tu je jen díky tělesnému nástroji. Jenže Já, Absolutno, nejsem tímto vědomím.

Jestliže se zcela usadíte v totožnosti s vědomím, kdy se již nepovažujete za tělo a mysl, pak dalším krokem bude postoj, při kterém pozorujete vědomí a s tím i veškeré dění, odehrávající se ve vědomí. Stačí, abyste pochopil daný princip. Připoutanost nejprve k tělu a mysli a následně k vědomí sebe sama je velice silná. Zbavit se jí je proto velmi náročné.

Zrozená podstata, chemická sloučenina, okolo které dojde k uskupení tělesné schránky, nemá žádnou formu, žádný design, a ve skutečnosti neexistovala. Tato neexistující věc začala náhle existovat. Jaká je právoplatnost její

existence? Samozřejmě že se nejedná o nic skutečného, vždyť je to jen zjevení, přízrak. To je důvod, proč si takhle opovážlivě troufám mluvit. Jedná se o obrovský podvod, velký švindl, vytvořený z nicoty. Můžete někdy z ničeho něco vytvořit?

Vše, co jsem zde řekl, se napevno usadilo ve vašem zrozeném principu, už se toho nezbavíte, nevyjmete to odsud. V pravý čas to začne růst, až to doroste v konečné poznání.

Nestojím ani na okamžik o život, avšak v tomto pomíjivém životě je tolik životů k vidění. Nebojím se smrti. Nedokonalost bude spolu se smrtí odstraněna. Vědomí, znak nedokonalosti, v okamžiku smrti zmizí. Pak zde zůstane naprostá dokonalost. Není jisté, jestli se spolu zítra setkáme. Co je však zaručeně jisté je fakt, že mezi vámi a mnou neexistuje žádná oddělenost, neboť jsme jedno a to samé. Nevytvářejte si falešnou představu oddělenosti.

---

12. ledna 1981

Maharadž: (Zmiňuje se o svém zapalovači) Plamen tu bude do té doby, dokud bude v zapalovači palivo. Vystává snad úkol osvobodit či dovést k osvětlení tento plamen? Existuje snad nějaké osvobození těla a mysli, jež byly počaty z 5-ti elementů? Ten (To), co zde byl ještě před výskytem elementů, je neustále přítomen.

Používáním mysli a intelektu se snažíte pochopit, co vám říkám. Avšak tento výklad není založen na intelektu. Vlastně to vystává spontánně ve vědomí. Vy se pak snažíte někam zaškatulkovat spontánně vzešlé poznání, a omezujete ho strukturou konceptů, které jste si vystavěl ve své mysli a intelektu. Jenže spontánní poznání není možné nějak svázat a podmínit.

Tazatel: Proč se zde v Maharadžově přítomnosti cítím spokojeně?

Maharadž: Neboť potřeba, jež vyvstala ve vědomí a přivedla vás sem, je nyní uspokojena.

Někteří lidé sem přicházejí ve snaze nalézt poznání. Slova vycházejí přirozeně a spontánně, tak k nim mluvím. Žádný záměr, že byste měli získat poznání, ve výkladu není. Další lidé sem jdou proto, že se ocitli v nesnázích. Nedělám nic konkrétního za účelem odstranění jejich problémů, ale faktem je, že problémy v mnoha případech samy zmizí. Prostě zde sedím, lidé sem přicházejí a odcházejí, a já se o to nestarám. Přijíždějí sem ze vzdálených míst, neboť vědomí cítí potřebu sem přijet. Avšak není to individualita, která by se sem rozhodla přijet na základě intelektuálního rozhodnutí. Vědomí ucítí momentální potřebu a přivede dotyčného sem. Sousedé odvedle sem nepřijdou, ale lidé ze všech koutů světa se sem vypraví s naléhavou potřebou vyhledat mě. Proč?

Tazatel: Poprvé, když jsem sem přišla, mi Maharadž řekl, že mé „jáství“ je vlastně výtvar potravinové esence, a že Pán Krišna měl stejné vědomí jako má osel. To mě šokovalo a proto jsem se snažila ten samý den sehnat letenku, abych odletěla z Bombaje, ale na celý další týden byly všechny zarezervované, tak jsem zde musela zůstat.

Maharadž: Navštívilo mne mnoho úspěšných a slavných lidí, ale všechny úspěchy a slávu nechali venku a sem vstoupili s pokorou. Je mezi nimi někdo, kdo má poznání svého skutečného Já?

Tazatel: Provádím *nama-džapu*. Je to v pořádku?

Maharadž: Je dobré, když si budete opakovat posvátná jména. Je však důležité, abyste rozpoznal a pochopil, co je tím bezprostředním principem, díky kterému víte, že jste, a díky kterému vnímáte vše ostatní. Musíte se zcela

zaměřit na sebe, poznat sebe sama. Záhadu duchovního tajemství nemůžete rozluštit svým intelektem. Ten vám poskytne nanejvýš prostředky k obživě.

Vše, čím se snažíte stát, nejste. Jste to, co tu bylo předtím, než vyvstalo jakékoliv slovo, ještě než pocítíte a řeknete „já jsem“. Měl byste se zajímat pouze o své já. Nedělejte si starosti o kohokoliv. Co jste?

---

14. ledna 1981

Maharadž: Absolutní stav je ten, ve kterém nic neexistuje. Není v něm „já“, ani „ty“, ani „projev“.

Tazatel: Může nám Maharadž nějak tento stav popsat?

Maharadž: Mohu přerušit svůj hluboký spánek a pak ho vylíčit a popsat? Oddělte se od svého těla a řekněte mi něco o vašem následném spočívání. Dokážete to popsat? Tyto rozhovory nejsou určeny pro běžné lidi. Oblast chápání běžného člověka nepřesahuje hranice jeho ztotožňování se s tělem.

Vědomí se ztotožňuje s tělem. Chybně zaujímá postoj, že je tělem a chová se jako kdyby jeho neomezený potenciál byl omezen tímto jediným jevem. Pak jakékoliv chování, které vědomí přijme za vlastní, bude na základě tohoto ztotožnění omezeno tělem.

Kdo pochopí konečný (absolutní) smysl života, oddělí se od těla. Poté u něho nastane transformace. Vědomí je univerzální; univerzální jako den, univerzální jako noc. Nemůžete neomezenému principu dát jméno či nějaký titul. Kdo je ten, kdo ví, že tu před vyvstáním čehokoliv nebyl žádný den, žádná noc, žádné vědomí? Jsou den a noc, vzpomínání a zapomenutí, bdělý stav a stav hlubokého spánku, jedno a to samé, nebo jsou rozdílné?

Kapacita vědomí je udivující. Vskutku jedná se o něco, co nás uvádí v úžas. Nevěděl jsem, že jsem existoval, a náhle jsem si byl vědom pocitu „já jsem“. Toto „jáství“ je síla iluze.

Tazatel: Je touha být osvobozen špatná?

Maharadž: Nic se tu neděje, nikdo není uvězněn, proto otázka osvobození je bezpředmětná. Myšlenky o uvěznění a osvobození napadají jen někoho, kdo se považuje za individualitu.

Všechny koncepty, které jste nashromáždil ve světě, vám jsou naprosto k ničemu. Pochopte, že úplný projev je dítě neplodné matky. Avšak poté, co to přijmete a správně pochopíte, věnujte plnou pozornost své práci, a umožněte, aby práce byla vykonána tak dobře a efektivně, jak jen to je možné. Pečujte o práci, kterou ve světě děláte, neboť se vlastně jedná o sirotka!

---

17. ledna 1981

Tazatel: Ve vědomí je konatelství a zároveň pozorování?

Maharadž: Ve sféře vědomí je vše.

Tazatel: Jsou všechny činy ve světě uskutečněny prostřednictvím vědomí? Tím i pohyb 5-ti elementů?

Maharadž: Celkový souhrn 5-ti elementů je v podstatě vědomí.

Tazatel: Že je skvělé velebit toto vědomí samotným vědomím?

Maharadž: Ó, jistěže. Cokoliv jste, víte to jen vy. V těle je pouze vědomí, nehleďte tam osobu xy. Z hlediska praktických účelů používáte k označení různá jména a názvy.

Tazatel: Proč toto neomezené vědomí, které je v těle, říká „já“, „ty“, atd...?

Maharadž: Vědomí je jedno, společné všem, ale projevuje se v nespočetném množství, proto z praktických účelů říkáte „já“, „ty“, atd...

Tazatel: Moje vědomí náleží tomuto tělu, je podporované právě jím, ne jinými těly.

Maharadž: Všechna těla jsou obsažena ve vašem vědomí.

Tazatel: Maharadž říkal, že nejsem v těle, že tělo je ve mně.

Maharadž: Jste-li spisovatel, pak vaše plnicí pero má potenci napsat mnoho knih. Od jaké chvíle jste si uvědomil, že existujete?

Tazatel: Když se objevilo tělo a s ním vědomí.

Maharadž: Nyní je souhrnem mé duchovnosti absolutní nic, dokonce i slovo nic tu není, takže zde nezůstala žádná duchovnost.

Předpokládejme, že nemám rád své tělo, či dokonce ani životní sílu. Co pak mohu dělat - tělo je zde, životní síla taky a proto je tu i pocit „jáství“. Fungují samy o sobě, tak proč bych se o ně měl starat? Zabaví se svým děním, takže je nechte být. Dokud je tu vědomost sebe, pocit „jáství“, je tu i zájem o ostatní. Znalost sebe je výsledkem potravinového těla. Kde je „jáství“ po úmrtí těla?

Ve skutečnosti tu nic takového jako duchovnost není; vše, co tu je, je světský život, probíhající v 5-ti elementární hře. Nejste o nic lepší než vegetace. Stejně jako roste tráva, roste i lidská bytost.

Bude schopen to někdo přijmout? Zrození je materiální aspekt. Když jste pouze sám se sebou, nebudete tento stav zrození vnímat. Objeví-li se tu cizí element, v ten okamžik začne utrpení. Cizí element je navršen na vás, na originální stav, a proto tu je utrpení.

Vy však nebudete provádět sebedotazování, abyste zjistil, co ve skutečnosti jste. Protože jste intelektuál, bažíte si pomocí svého intelektu v tvorbě konceptuálních delikátností, které labužnický konzumujete. Svůj intelekt zaměstnáváte i v duchovních záležitostech. Připravujete si ze svých konceptů všelijaké lahůdky (názory), které si slastně vychutnáváte.

Pochopte, co vám tu říkám, na co narážím. Výsledkem potěšení vašich rodičů je zakoušení světa; nyní se z této zábavy stal zdroj trápení.

Tazatel: Je možné spočívat v bezeslovném stavu?

Maharadž: Můžete žít beze slov? Slova jsou velice důležitá.

Tazatel: Jsme vězni svých vlastních konceptů.

Maharadž: Stačí když prozkoumáte tento zrozený princip. Jste; protože jste, jsou i otec a matka. Je to současně probíhající dění. Kvůli jejich styku tu jste vy, a ve stejný okamžik máte rodiče. Čím jsou bez svých těl? Snažte se pochopit, čím by byli bez svých těl. Neberte v úvahu pohlavní styk, kvůli kterému jste se narodil. Snažte se zjistit, co jsou. Výsledkem dvou přítomností tu je třetí přítomnost, vjem „já jsem“. Máte nyní odvahu zahodit koncept o sobě jako o dítěti svých rodičů?

20. ledna 1981

Maharadž: Dříve jsem byl naplněn poznáním, zval jsem lidi a rád s nimi debatoval, ale ty časy jsou pryč. Nyní lidi nepřesvědčuji, nedržím je zde dlouhou dobu. Dostanou potřebnou dávku poznání a pak je pošlu pryč.

Je úžasné, jak se vše odehrálo pod pláštěm nepatrného takzvaného narození. Nejen že vyvstal pocit „jáství“, objevil se zde celý projevený svět. Dá se tomu uvěřit? Ve skutečnosti nejsem, ale cítím, že jsem díky incidentu onoho zrození.

Jakmile získáte konečné poznání, uvědomíte si, že poznání tohoto světa a vědomí samotné nemá ani hodnotu vaši sliny. Můžete to vyplivnout; bude to bezcenné. Obracím se na vás s apelem, ruce mám sepnuté - nezaplétejte se do duchovnosti. Veškeré poznání a koncepty, které máte, jsou vám k ničemu. Pouze tuto konečnou jiskru, záblesk je třeba využít. Máte vše k dispozici, materiál v původním stavu spočívá již ve vás, symbol zrození a smrti je už odstraněn. Skutečný stav takovosti je otevřený a zcela jasný, ale nikdo ho nechce prozkoumat.

Překladatel: Maharadž se domnívá, že je lepší prostá oddanost k Bohu. Prostí lidé třeba i s omezeným intelektem, kteří jsou takto oddáni, nejsou ohroženi škodami, které by jim způsobil nabubřelý intelekt, jako v případě některých tazatelů.

Zde na tomto místě dochází k rozdrčení intelektu hledajících. Byl jsem stvořen a ovládán 5-ti elementární duší (přízrakem), avšak poté, co jsem se napevno usadil v Parabrahman (Konečném Stav, Absolutnu), vím, co je zač přízrak zrození a konečně jsem od něho oproštěn.

Pohlédněte, jak jsem stejně ovládán 5-ti elementy. Rád žvýkám tabák navzdory doporučení doktorů přestat s tím. Ovládán podstatou těchto elementů, stejně to dělám dál. Prostor je příznačný pro svět, v prostoru existuje svět. Prázdný prostor je jako vznikající svět. Svět zde není, avšak prostředí pro vznik světa tu je. Odtud začínám vnímat pocit „já jsem“. Spolu s éterem vyvstává pohyb, spolu s ohněm začíná působit teplo, spolu s vodou začíná vše rašit a zrát a tak dále. Voda s sebou také přináší chuť.

Díky Satguruovi jste zbaven působení těchto elementů. Satguru (Parabrahman) je charakterizován jako veškerá láska k nevědění. Díky spojení se Satguruem došlo ve vašem případě k osvícení.

Nemám již potřebu dál mluvit, spíš se chci uchýlit do mlčení. Moje současné promluvy, pokud jsou správně pochopeny, již od uchazečů nevyžadují další disciplínu či sádhanu. Mělo by to návštěvníkovi dojít a sepnout hned na místě.

Tazatel: V minulosti bylo období, kdy žilo mnoho světců nejvyššího poznání. Jak je možné, že tu bylo v té době tolik realizovaných světců?

Maharadž: V té době byla oddanost lidí natolik intenzivní, že se před meditujícím dokonce zcela zjevil objekt meditace v dokonalé podobě. Díky této naprosté odevzdanosti byl celý prostor naplněn láskou k mistrovi a chutí se mu zcela odevzdat. V dnešní době je prostor naplněn pouze intelektem. Lidé dnes nechtějí přijmout nic jen tak slepě, neboť jejich intelekt se stal velejemný, jemný jako prostor. Lidé jsou dnes vybíraví, vše dopodrobna analyzují.

24. ledna 1981

Maharadž: Poslouchejte, co vám tu říkám, ale neočekávejte od toho nějaký přínos. Jinak by tu pro něj musela být entita. Ta zde však není.

Od té doby, kdy nastalo onemocnění rakovinou, došlo k mírné změně ve způsobu nahlížení na věci. Dříve jsem vnímal nepatrný dotek individuality do té míry, jakoby univerzální vědomí nebylo samo konající, ale že fungovalo prostřednictvím určité formy. Nyní zde není sebemenší stopa po jakékoliv individuální formě nebo fungování prostřednictvím této formy. Je zde vnímání veškerého univerzálního fungování jako takového, avšak i to bude trvat pouze do té doby, dokud zde žije tělesná forma. V těle je vědomí a obojí je materiální podstaty. V úhrnu všeho nevyvstává pocit jakékoliv entity, vnímající různé oddělené objekty na sobě nezávislé. Místo toho je zde fungování jako celek, projevující se prostřednictvím milionů různých forem. Onemocnění rakovinou je součástí neosobního universálního vědomí.

Tazatel: Co zde zůstává poté, kdy vědomí dojde konce?

Maharadž: Nezůstane zde nic projeveného. Současné promluvy jsou vyvrcholením, zakončením duchovního poznání. Čím častěji je pozorována fyzická bolest, tím více se prohlubuje uvědomění, že vše je iluzorní.

Tazatel: Maharadž dosáhl cíle cesty, my ovšem ne.

Maharadž: Byl zde dům, a v domě žila jedna osoba. Nyní je pryč, a dům je zničen, srovnán se zemí. Celkem vzato na závěr - všechny zkušenosti, které jste dosud získal, ať už jste je sbíral po dobu několika dní či roků, nejsou ničím jiným než iluzí. Zkušenosti začínají s poznáním sebe, se vznikem myšlenky „já“.

Který ze zvyků ve vás vězí nejhloběji zakořeněn? Když říkáte „já jsem“. To je zvyk číslo 1, kořen všeho. Slova a zkušenosti si nezasluhují být s vámi srovnávány. Tohoto zvyku zakoušení se nezbavíte do té doby, dokud si neuvědomíte, že veškeré pole působnosti 5-ti elementů a zkušenosti v poli 5-ti elementů, jsou neskutečné. Pociťování „já jsem“ čili „jáství“ sebe je samo neskutečné.

29. ledna 1981

Maharadž: Musíte se vzdát totožnosti s tělem. Setrvání v poznání „já jsem“, které samotné se neztotožňuje s tělem a myslí, je duchovním světlem (*sattva guna*). Láska obsažená v Já a „já jsem“ beze slov jsou jedno a to samé. Nemoc může přijít a odejít, ale tato láska Já neodchází.

Tazatel: Realizace Já nepřichází.

Maharadž: Kdo to říká? Mohl by vůbec někdo něco říci bez vědomí sebe?

Tazatel: Vědomí sebe musí existovat, neboť zde je něco, co je poznáváno.

Maharadž: Přišel jste sem v domnění, že máte moudrých vědomostí na rozdávání. Jaká je vaše představa poznání? Jste velice úhybný. Potulujete se sem a tam po všech koutech světa.

Tazatel: Víím, že nemám konečné poznání.

Maharadž: Proč tu lžete?

Tazatel: Knihy mluví o té Naprosté radosti a uspokojivém naplnění, což je výsledek konečného poznání.

Maharadž: Neseťkáte se s tím, neboť to již jste. Vyrazil jste na cesty, abyste se setkal se svým Já?

Tazatel: Ne, jen jsem přišel sem.

Maharadž: Měl jste předtím, než jste věděl, že jste a že existujete, nějaké poznání či nevědomost? Kdo by mohl pocítit a říci „já jsem” při neúčasti vědomí sebe? (nastalo dlouhé ticho) Najednou jste všichni ztichli.

Tazatel: Ve vědomí se každá myšlenka, každý pocit neustále mění. Já však nejsem změnou. Jsem neměnné vědomí, které umožňuje myšlenkám plout ... tak nějak tomu rozumím. Je to správně?

Maharadž: Jak sebe sama podvádíte!

Tazatel: Chci se přestat ztotožňovat s myšlenkami a pocity a nebýt jimi ovládán, když je používám jako odrazy (zástupce) absolutního vědomí.

Maharadž: Proč potom mluvíte? Zástupci vašich pocitů a myšlenek jsou vaše Já a to je vědomí, takže vědomí a vaše Já jsou jedno a totéž.

Tazatel: Chci uniknout bolesti.

Maharadž: Mysl vás klame a podvádí.

Tazatel: Takže jsem onou bolestí a měl bych být šťastný, že jsem bolestí?

Maharadž: Zaměřte svou pozornost na pocit „já jsem radost”, bolest pak zeslábne. Domníváte se, že máte poznání. Stal se z vás pyšný namyšlenec, přesvědčený o svém Sebepoznání. Přišel jste sem, jen abyste si tu otestoval své poznání.

Tazatel: Nemohu se zbavit bolesti tím, že si budu opakovat „jsem radost”. Maharadž mluví ze své úrovně. Nedošel jsem na jeho úroveň naprosté radosti, kde by došlo k zeslabení a vyhlazení bolesti.

Maharadž: Protože přijímáte své tělo za Sebe Sama.

Tazatel: Přesně tak. Proto také používám trik, abych vyváznu z tohoto ztotožnění.

Maharadž: Velmi správně. V závěrečných stupních je samotné vědomí bolest. Dokud se neuvědomíte jako pocit „já jsem”, a zcela se s ním neztotožníte, budete se dál a dál ztotožňovat s tělem. Tento pocit „já jsem” je třeba znát, jenže vy jej neznáte. Ostatní zde přítomní lidé nejsou natolik namyšlení a pyšní na své Sebepoznání, vy si však činíte nárok na veškeré poznání a sebeúctu. Nuže, kolik dní sem ještě chcete chodit?

Tazatel: 9 dní.

Maharadž: Na vaše otázky se vám dostalo odpovědí, tak proč se sem ještě vracet.

Tazatel: Všem ostatním, co jsou tu, a co ještě nemají poznání, dovolujete chodit sem dál?

Maharadž: Trpíte samomluvou! Ostatní lidé tu mohou být delší dobu. Proč se s nimi srovnáváte? Dopustil jste se závažného přečinu tím, že porovnáváte poznání ostatních s úrovní své přemoudřelosti. Měl byste se starat o sebe a nechat druhé na pokoji. Jak si opovažujete obtěžovat ostatní, když ani neznáte sám sebe?

Tazatel: Jsou zde určité souvislosti, které nás spojují.

Maharadž: Nikdy nekritizujte ostatní.

30. ledna 1981 (dopoledne)

Maharadž: Chodíte sem, protože chcete získat poznání, podobně jako chodí lidé pravidelně do práce, aby obdrželi náležitou mzdu. Není nutné zde dále setrvávat, dostanete-li patřičné poznání.

Dokud poznání nedostanete, nebudete chtít odejít; přesto by tu měli zůstat jen ti z vás, co cítí silnou potřebu poznat pravdu.

(Maharadž poté některé lidi pošle pryč).

Nechci, aby tu ještě někdy seděli lhostejní a lehkovážní adepti. Měli by sem chodit jen ti, co jsou opravdu znepokojeni svým duchovním vývojem, jen ti jsou skutečnými uchazeči.

Pokud mezi ně patříte, měl byste přijmout tato slova za pravdu. Nepřijmete-li je, měl byste sám pochopit, že je třeba odsud odejít. Nechci tu být jen tak pro zábavu. A co vám tu sděluji? Nejste tělo. Jste vědomá přítomnost. Přijměte to a pak nezbyvá než to zapomenout.

Příště už nebudu natolik při síle, abych rozebíral problémy každého z vás a proto vám budu jen stručně říkat: „Toto je falešné” nebo „toto je pravda” apod. Na vás pak bude, zda to přijmete. Pokud ne, máte možnost odejít.

Tazatel: Nejsem schopen Maharadžem sdělené poznání jednoznačně přijmout.

Maharadž: Jestliže si myslíte, že pro to nejste uschopněni, můžete jít jinam. Nestarám se o jakýkoliv dočasný stav. Vědomí (stav vědomé přítomnosti) není možné si předem vybrat. Čím dříve zmizí, tím lépe. Jakmile dojdete k poznání dočasného stavu, a následně pak spočinete ve své originální podobě a poznání, seznáte, že není zapotřebí získávat nějaké další poznání.

Dokud se vědomí čerí, objevuje se prostor a čas. Je to však časově omezeno. V časoprostoru trpí každý, proč bych proto měl toto utrpení považovat za něco ojedinělého? Vždy jsem spočíval v dokonalém, úplném, absolutním stavu; pak jsem se náhle objevil v nedokonalém stavu.

Ti, co jsou schopni pocítit a vstřebat zde sdělené poznání, nebudou prosebně toužit po vědomostech či duchovních zkušenostech někoho jiného. Odvažují si tvrdit, že jsem všechny učence, považující se za mudrce, pozoroval při jejich narození z rohu místnosti, kde probíhal porod. Budete schopni to přijmout?

Tazatel: Ano. Proč vlastně vůbec vzniká vědomí?

Maharadž: Držte se pevně vědomí, které vyvstalo, a ono samo vysvětlí, proč bezdůvodně vzniklo. Nikdo jiný vám nemůže objasnit, proč a jak se objevilo.

Neustále k vám hovoří projevené, univerzální vědomí, ne nějaká individuální já. Jak se vynoří slova např. v jazyce Marathi? Je to snad na základě vašeho úsilí?

Jestliže pochopíte stěžejní podstatu promluv, vnesete světlo do světa. Lidé, bezcílně toulající se sem a tam, nezískají nic. Co je vaším motivem, po čem se ženete?

Eknath, místní světec, který psal skvělé básně, řekl: „Bodl mě škorpión!” Co myslel tím bodnutím? Jistěže vědomí sebe. Znalost sebe sama je škorpión, který mi přivodil všechnu tu bolest v podobě různých zážitků a konceptů.

Říkám vám z úrovně džánánina, vše je neskutečné. Vše je jen hra, uskutečňující se na základě přítomného vědomí, které je tu díky potravinami vyživovanému tělu.

Tazatel: Jsem vděčný svému tělu, které mě sem přivedlo.

Maharadž: Přišel jste sem v podstatě spáchat sebevraždu.

30. ledna 1981 (odpoledne)

Maharadž: Opravdový duchovní uchazeč hloubá o těchto záležitostech po celou dobu. Co jsem, když nemám tělo? Jaká je Absolutní Skutečnost?

Absolutní stav slovy vyjádřit nelze. Slova jsou pouhými ukazateli. Vy jste To absolutní a neměnné. Vědomí neboli znalost sebe, je stejnorodá, společná všem. Když jste ve stavu vědomí, jste ve stavu pro všechny stejném, pouze ve vyjádření se liší.

Vše, co se časem vyčerpá a nakonec zničí, je neskutečné. Vaše znalost sebe bude v danou dobu také vyčerpána a zmizí, takže ani ona není skutečná; nemůžete ji však pustit jen tak z hlavy, je třeba, abyste ji plně pochopil.

V současné době je zde nespočet položek, pojících vás ke světu vzhledem k tomu, že jste spojeni s životním dechem. Připusťme situaci, kdy vás životní dech opustí. Co se pak stane se všemi těmi pojitky ke světu?

Zde vykládané poznání nepřijde na zmar. Mnoho lidí ho přijalo a používá. Přijde doba, kdy také u nich dojde ke konečnému poznání (osvícení) a nabyté pochopení začnou vykládat ostatním.

Stav džánánina zůstává stále neměnný, ať je v těle či bez těla. Měli byste meditovat; neměli byste ztratit naučenou látku. Když se někdo přestane ztotožňovat s tělem, transcenduje nejen tělesnou formu, ale i vědomí sebe, neboť vědomí je výtažkem tělesné formy. Vědomí sebe již sobě nebude říkat „já jsem”, „já jsem”.

31. ledna 1981

Maharadž: Rozebírám tu pouze dvě věci: Jaká je vaše totožnost a co tvoří vaši jistotu a přesvědčení o tom, co jste? Tyto otázky nelze rozebírat s každým. Mohu o nich mluvit pouze s opravdu zapálenými uchazeči. Někteří z vás dozráli a zmoudřeli, tajemství svého „jáství” se vám však objasnit dosud nepodařilo.

Tazatel: Vědci odhalili během posledních deseti let, že pokud nepozorují reakce částic atomů, reakce zůstávají bez změny. Avšak jakmile začnou pozorovat tyto reakce, dochází ke změně. Tudíž samotný akt pozorování způsobuje změnu objektu, který je pozorován.

Maharadž: Pozorovatel se také mění. Pozorovaný objekt způsobí změnu v pozorovateli, a dokud změny není dosaženo, nemůže pozorovatel pozorovat objekt; proto se individualita nikdy nedostane dál, hlouběji do duchovní

podstaty. Když něco poznáváte jako individualita, kde se umístíte? Vědomí je poznávajícím, též procesem neboli poznáváním, a také poznávaný objekt.

Zabýváte se touto věcí pouze povrchně. Nemůže vám to přinést nic dobrého. To, co si vyslechnete, do vás musí vletět jako šíp a zasáhnout něco hluboko ve vás. Musí zde být vnitřní reakce, kdy to sepne; bez ní vám zde vyslechnuté učení nepřinese nic dobrého. Měl byste sám ucítit a poznat, kdy šíp zasáhl svůj cíl.

---

5. února 1981

Tazatel: Je velmi obtížné vzdát se přitažlivosti k tělesné totožnosti.

Maharadž: Musíte zjistit, co je tělo, pak je práce hotova. Zpočátku je tělo droboučké. Vědomí se objeví v těle novorozeněte a jeho malé tělo vyrostе v tělo velké.

Je třeba poznat kauzální tělo, které je nepatrně jemné. Pomocí meditace jej lze poznat. Kvalita kauzálního těla na sebe bere zevnějšek vědomí a tělesné formy. Ve světě existuje mnoho druhů živočichů různých rozměrů; jakou velikost měl každý z nich na počátku?

Vědomí není nehybné ve chvíli, kdy poprvé ucítíte vědomost sebe; je to nepřetržitý stav, zrovna jako když roztáčí kolo stále dokola. Střed kola je nehybný, nosná hřídel se nepohybuje. Jakmile opustíte střed, pohyb se zvyšuje, že?

Podobně počátek vědomí je jako střed kola; v samotném středu je klid a neustálá nevzrušenost. Lidská bytost nemá jiný princip tak neměnný, jakým je vědomý princip, který je od té doby, co jsem se narodil, až do chvíle, než vydechnu naposled, stále usazen v tomto středu. Jakmile se sloučíte se světem, pohyb a vzrušení začne narůstat. Pozorujte tento samotný střed, a rovněž sledujte pohyb vědomí. *Čajtanja* a *Četana*, ústřední a nehybný bod ve středu kola pozoruje pohyb vědomí. Ten, kdo pozoruje pohyb je sám téměř nehybný.

Mají-li se uskutečnit nějaké činy ve světě, pak vědomí musí vpadnout do pohybu. Jestliže zde není žádné vědomí, není tu ani žádný světský pohyb. Stejně tak i vy se musíte usadit v skoro nehybné pozici, co nejbližší ke středu. Opustíte-li centrální bod, převládne pohyb.

---

7. února 1981

Tazatel: Stále více si uvědomuji své „jáství“ jako výtažek potravinového těla.

Maharadž: Musíte být princip, který se ve vás nachází před vynořením slova „já“. Předpokládejme, že mě sem do ruky bodnul hmyz. Princip před vynořením všech slov včetně „já“ ví, že tu došlo k bodnutí. Jste před všemi slovy a pocity.

Tazatel: Jak lze poznat a vnímat Absolutno?

Maharadž: Znalost sebe, neboli pochopení, se nachází v úrovni vědomí. Řeknete-li, že něco znáte či vnímáte, pak je to vědomí, které zná a vnímá. Absolutno je za tím.

Tazatel: Jak se můžeme dostat ve své praxi dál?

Maharadž: Zabývejte se pouze vědomím, důkladně jej poznejte. Z vaší strany je to vše, co má být vykonáno. Poté se vše bude dít spontánně, neboť pocit konatelství zmizí.

Poznejte skrz naskrz vědomí a rozpoznajte jeho zbytečnost, bezcennost; je to podvod. Jakmile překročíte oblast vědomí, budete říkat: “Dokážu to bez něho. Je nedokonalé!” Proto meditujte, abyste poznal řádně vědomí.

Tazatel: Nikdy jsem nebyl schopen meditovat.

Maharadž: Jak jste fungoval předtím, než jste si uvědomil sdělení „já jsem“? Na tuto otázku, kterou jsem položil, nedokáže nikdo odpovědět. Vy všichni, velcí učenci, lidé s obrovskými znalostmi, odcházíte do klidu.

Tazatel: Mé otázky byly zodpovězeny.

Maharadž: Když jsou vaše problémy vyřešeny, jste i vy vyřešen. Kladu vám na srdce, abyste přebýval na rozhraní mezi vědomím a ne-vědomím.

---

8. února 1981

Tazatel: Někdy mám pocit bezmyšlenkovitosti, kdy cítím, že pouze já existuji. Poté zde ve světě zůstává pouze jedna ‘věc’. Nemusím nic dělat. Prostě jen jsem.

Maharadž: Tento stav bytí mají všichni stejný, jedná se o sdělení „já jsem“ bez slov.

Tazatel: Je možné zde zůstat neustále?

Maharadž: Změna je pouze v toku mysli. Vše, co nastudujete, probíhá v oblasti mysli. Pocit „já jsem“ je přítomný proto, že došlo k vašemu narození, prostřednictvím kterého jste získal mnoho myšlenek, a konceptů, které se neustále mění. V současné době je u vás pocit „já jsem“ neměnný.

Tazatel: Jak lze přebývat ve stavu bez mysli?

Maharadž: Co jste byl před svým narozením, než jste obdržel sdělení „já jsem“?

Tazatel: To je tajemství.

Maharadž: Je to zcela volně k dispozici, odkryté a jasné, přesto však je to tajemství. Následně na pocity „já jsem“ a tělesnosti se v oblasti mysli objevuje nutkání, které nazýváme duchovní hledání či duchovní poznávání. Je to však blbost. Toto sdělení „já jsem“ v pravý čas zmizí.

Tazatel: Jak to můžete říci? A co znovuzrození?

Maharadž: Není zde žádné znovuzrození. V případě džňánina je vyměření konceptu „já jsem“ označeno jako

Niruta, neboli osvobození se od konceptu „já jsem“. V případě obyčejného člověka, plně zapleteného do mysli, je zánik sdělení „já jsem“ vyjádřen slovy - „tato osoba je mrtvá a přejde do dalšího zrození“. Nemůžete nikdy nastudovat svou skutečnou přirozenost osvobozenou od všech konceptů včetně konceptu „já jsem“, neboť všechny studie probíhají v oblasti mysli.

Tazatel: Takže pozorování je možné pouze když tu jsou přítomné proměny mysli?

Maharadž: Pozorování se prostě děje. Nezapomeňte, že adresuji náš rozhovor konceptu „já jsem“.

Tazatel: Jak mohu navázat spojení s konceptem „já jsem“, jak mám naslouchat?

Maharadž: Naslouchání přijde spontánně - stejně jako se ráno spontánně probudíte a večer spontánně usnete. Nevytváříte kvůli tomu žádné úsilí.

Nevyčleňuji své bytí „odtud“ a nezasazuji ho „sem“. Děje se to spontánně a proto to zakouším. Během našeho rozhovoru vás přepadla obrovská zlost; to se děje v oblasti mysli (proměn mysli) - nelze to brát jako odraz vašeho vědomí. To, co chápe tuto zlost, je koncept „já jsem“. Všechny vaše duchovní studie jsou prováděny pod vlivem vašeho ztotožnění se s tělem a myslí.

Tazatel: Ano, myslím že máte pravdu.

Maharadž: Dokud nezjistíte, co opravdu jste, není možné druhé správně poznat, ne? Poznejte své pravé Já.

Tazatel: Jak mám začít?

Maharadž: Víra v Boha je jedna z možných *sádhán* (cvičení). Pevná víra v Já není *sádhana*, to je setrvání (spocívání jako Já).

Tazatel: Věřit či nevěřit v Boha - jsou tyto druhy víry jedno a to samé?

Maharadž: Kdo to říká? To, co říkáte, bude správné jen za toho předpokladu, kdy budete mít plné přesvědčení o tom, že vy a Bůh jste jedno. Potom rozpoznáte, že zde Bůh nemůže být bez vás. Znat sebe sama je skutečné poznání, ale vy se nemůžete PODÍVAT na sebe, vy můžete pouze SPOČÍVAT ve svém Já. Vzdejte se své připoutanosti k proměnám mysli.

Tazatel: Někdy se to stane. Jak mohu zcela překonat mysl?

Maharadž: Pochopte, že vy sám o sobě nejste spojen s tokem mysli; jste od něho odloučen. Buďte bdělý, ostražitý. Byl jste před sto lety také ovládán myslí a jejími proměnami?

Tazatel: Ne.

Maharadž: Zůstaňte přesně v tomto postoji.

Tazatel: Jak mohu zůstat v „já jsem“?

Maharadž: To je hloupá otázka. Vy to JIŽ jste. Nejste „jáství“ (vědom si sebe)?

Tazatel: Nemohu se toho nikdy zbavit?

Maharadž: Džňánin překročil „jáství“ a pouze jej pozoruje.

Tazatel: Podle jakých pravidel by se měl člověk v životě chovat?

Maharadž: Tato otázka vychází z vašich konceptů. Zahod'te své nasbírané koncepty. Během svého studia duchovních nauk jste nastřádal mnoho konceptů, kterým říkáte poznání. Chcete mě do nich zatáhnout?

Myšlenkový proud je tu stále až na hluboký spánek. I v případě džňánina je přítomen tok myšlenek, avšak myšlenky jsou změněny.

Většina lidí je stržena a odváděna tokem myšlenek, ale jen málo kdo se vrátí zpět ke zdroji a odejde tak z dráhy tohoto prapůvodního myšlenkového toku, říkáje přitom: “To není mé, to není má starost. Ono „jáství“ je výtvořem objektivní hmoty, takže to nejsem Já. Jsem tu nehledě na to, mimo to.”

Vyjádření, které zde bylo učiněno, se vám zarylo hluboko do srdce a díky tomu bude vaše duchovní práce dokonána. Cokoliv děláte, děláte pro ego. Má to svou hranici, kam až to může jít, ne?

Tazatel: Potřeby jsou neomezené.

Maharadž: Potkávám mnoho lidí, kteří v honbě za štěstím skončí utrápení a nešťastní. Zřídka kdy narazím na někoho, kdo žije s pocitem „jsem spokojen“.

---

9. února 1981

Maharadž: Můj současný stav je následující - vědomí a veškeré fyzické utrpení je nesnesitelné. Jsem připraven se toho okamžitě zbavit; takový je současný stav věcí. Nicméně lidé sem stále přicházejí a nynější promluvy spontánně vycházejí z vědomí. Oslovuji vás jako vědomí; vy jste Božské Vědomí. Nezajímám se o vaše tělesné záležitosti. Vy mě však posloucháte z pozice těla a myslí, což je z vašeho hlediska pochopitelné.

Povídám vám tu o vědomí. Kdybych si byl ve svém pravém stavu schopen uvědomit příchod vědomí v okamžiku početí a formování těla, odmítl bych to (vědomí). Jenže v nejvyšším stavu není poznání sebe sama přítomné, a k zformování těla a vyzvání vědomí dochází spontánně.

Tazatel: Maharadži, mohl byste nám prosím vysvětlit, jak máme hlouběji proniknout do podstaty vědomí?

Maharadž: Jak dlouho se věnujete duchovnímu pátrání?

Tazatel: Posledních deset let.

Maharadž: Kdo vás vedl, neboli kdo byl váš Guru?

Tazatel: Většinou jsem četl duchovní texty a měl jsem jednoho Gurua v Dillí.

Maharadž: Kdo používá tělo a jméno, které mu bylo přidělené?

Tazatel: Právě to chci odhalit.

Maharadž: Nepotřebujete po tom pátrat. Bude se to dít spontánně, ale je třeba být trpělivý. Já čekal také dlouhou dobu, než jsem se s vámi setkal.

Tazatel: Budu čekat.

Maharadž: Jaký je rozdíl mezi tím, co jste, a tím, jak sebe sama chápete? Nyní pochopte tento jemný rozdíl. Tělo nejste, jméno také nejste. Tělo je potrava, kterou konzumujete, a výtažek potravy neboli její esence, je poznání „já jsem“. To je Já, pocit „já jsem“, to je láska být.

Jak ohromující a neuvěřitelné je to - nemá to žádný název, ale vy tomu dáváte nespočet jmen. Je to Já, láska být. Tato láska být je všeprostopující.

Nebe, peklo, státy, kontinenty, domy - to vše jsou koncepty. Byly zde skály a země, koncept byl uplatněn a došlo k stavbě budov. Jste tu předtím, než jste cokoliv začal konceptualizovat; dokonce jste tu i před vědomím čehokoliv. Proto je třeba zaměřit se jen na vědomí, vnímat lásku být (existovat), být Já.

Kdo bude poslouchat tyto hovory? Pouze Já v těle cítí potřebu to pochopit. Lidé se sem ženou, cestují ze všech možných států, jen aby navštívili toto místo. Opouštějí načas své rodiny jen proto, že Já chce znát sebe sama.

---

11. února 1981

Maharadž: Prozkoumal jsem šperk z pěti drahokamů, až jsem jej zcela pochopil. Je to velice drahocenný klenot a jedná se o konečný produkt ve formě šperku (čelenky). Pochopil jsem hodnotu klenotu, ale vím, že jim nejsem.

Pět drahokamů je myšleno pěti-elementární tělo a šperkem je vědomí, za které jsem se považoval. Je velmi cenné, neboť má hodnotu úplného vesmíru. Rozpoznal jsem jej a v průběhu procesu rozpoznávání jsem došel k poznání, že tím nejsem.

Nyní již mluvím výjimečně, a když promluvím, zřídka kdy to kdo chápe. Můžete si poznamenat a uchovat promluvy, ale copak vám zůstane napořád zásoba všech těch slov? Uvědomte si, že nejste na slovech a jejich významu nijak závislý; nejste osobnost. Princip zrození, který probudil k životu vědomí, není podmíněný; vyvstal spontánně a projevil se jako vědomí.

Ach! Jak jste světem spoután! Jste zcela zapleten do jeho záležitostí! Do včerejška jste neměl o poznání sebe sama ani ponětí, a dnes panečku, jak jste upovídaný! Nahlas všude prohlašujete, že jste *Brahman*.

Tazatel: Víím, že musím pochopit celou hru vědomí a vyvodit z toho, že se jedná o něco, co se dá přirovnat k dítěti neplodné matky.

Maharadž: Jak chcete dopadnout dítě neplodné matky? Stačí, když budete ve svém bytí, prostě buďte.

---

12. února 1981

Maharadž: Nic ve světě pro mě nemá užitek. Totožnost, se kterou se snažíte vše pochopit, je neskutečná. Den co den musíte sebe sama přesvědčit o sobě samém. Musíte se nejprve ze všeho ujistit o tom, že jste, abyste mohl vyko-

návat svůj život. Nic kromě vědění o sobě se vlastně nepříhodilo. Dozvěděl jste se, že existujete pouze na základě malinké kapky (spermie s vajíčkem), která je v popředí a v pozadí má váš věčně vrozený stav nevědění. Ten však není jakkoliv ku pomoci.

Nemám žádnou totožnost, jenž by vycházela z vědomí.

V současné době si tělo prožívá muka: závratě, bolesti; všechny stavy se dějí na fyzické úrovni. I přesto se mi hovoří dobře, promluvy jsou pružné a energické. Díky čemu? Umožňuje to *sattva guna*, pocit bytí. Bytí nejen že zakouší vaši návštěvu zde, rovněž prožívá různé změny a proměny v tomto těle a ve světě.

Někdy prožívám stav bezdomoví, když ležím v nějakých odpadcích, jindy naopak se mi dostává úcty od lidí, kteří se mi klaní. Vše se ale odehrává v oblasti vědomí. Uvědomuji si, že je to důsledek principu zrození „já jsem“.

Budou se hvězdy a prostor cítit nešťastni ze špinavosti, jenž se dějí ve světě? Je to součást hry v univerzálním prostoru. Vědomí je jemnější než prostor. Jste zahlceni světským poznáním té nejmateriálnější úrovně, avšak uvědomte si, že veškeré poznání, které nashromáždíte, je odkázané k zániku.

Ve světě je pouze jedna pravda; fakt, že vše je neskutečné. Já jsem Neprojevené, mluvící prostřednictvím Projeveného. Když tělo, mysl a životní dech zaniknou, nestane se nic než že Já, Absolutno, tu navždy jsem. K pochopení této pravdy není zapotřebí získávat žádné poznání, neboť poznání již máte vrozené.

To, co jste se zdě dozvěděli, bude vaším ukazatelem na cestě. Vyrašení nastane po čase.

13. února 1981

Tazatel: Mám tolik otázek, které bych vám rád položil, jenže nejsou uspořádané, jsou chaotické.

Maharadž: Vaše otázky se týkají konceptů druhých lidí. Ptejte se proto pouze na to, co se týká vás samotných.

Tazatel: Neznám své Já, jak tedy mohu dosáhnout sebepoznání, jak k němu dojít?

Maharadž: Sdělení, že neznáte své Já, je vskutku pravdivé; nejste tělo, nejste jméno přidělené k tělu, proto jak byste mohl znát své Já?

Tazatel: Jak mohu zakusit své Já?

Maharadž: Nezakoušíte své Já právě proto, že jste překryti tělesnou totožností?

Tazatel: Možná proto, že tu je pocit „já jsem“.

Maharadž: Navádím vás tímto směrem. Vy jste; protože tu jste, je tu i váš svět. Jste zmateni jmény a názvy, které byly přiděleny věcem ve světě. Vzdejte se návyku dávat nějaký přívlastek a označení čemukoliv, co jste. Buďte to, co jste byl před označením či názvem - prostě jen buďte.

Tazatel: Jedná se o intuitivní záležitost, že? Nemá to nic společného s myslí?

Maharadž: Nezapojujte mysl, nic nedělejte.

Tazatel: Neměl by být člověk přítom pozorný, plně vědomý?

Maharadž: Uvědomění je přítomné automaticky, pokud prostě jste. Musíte zahodit vše, co jste kde četl a slyšel, a prostě jen buďte. Neměl byste se nechat strhávat koncepty. Pravda je věčná; vše, co lze uchopit, je neskutečné. I zkušenost, že jste, není vaší pravou přirozeností. Vy, jako Absolutno, nejste pocit „já jsem“, avšak nyní musíte spočívat ve svém „jáství“.

Tazatel: Bojím se.

Maharadž: Protože jste na sebe vzal něco jako „já jsem“, což ve skutečnosti nejste, máte pocit strachu. Momentálně v „jáství“ nespočíváte. Představte si, že na cestě naleznete prsten s diamantem, který seberete a strčíte do kapsy. Vzhledem k tomu, že prsten není váš, jste znepokojený a bojíte se. Jste-li pouze čiré „jáství“, není tu žádný pocit strachu. Spočiňte v čirém „jáství“. Avšak ani to není vaše pravá skutečnost. Vaší pravou přirozeností je cokoliv, co tu je před vyvstáním pocitu „já jsem“.

---

25. února 1981

Maharadž: Každý žije ve světě podle předem utvořených konceptů a jedná na základě těchto konceptů, neboli dosaženého duchovního poznání, o kterém je přesvědčen, že dosáhl.

Tazatel: Jak potom vypadá život, jenž není založen na žádném konceptu?

Maharadž: Jakákoliv vám daná odpověď by byla zase jen koncept.

Tazatel: Jak se někdo dozví, že již žije svobodně, zbaven všech konceptů?

Maharadž: Pochopte bez sebemenšího zaváhání, s naprostým přesvědčením, že je tu stav, který je skutečný, a jenž je před vyvstáním vědomí. To samo o sobě je dostačující.

Tazatel: Jak správně rozlišit zdání o tomto stavu (kdy si to jen myslím) od bezprostředního prožívání této skutečnosti?

Maharadž: Jakým způsobem věci chápete? Jakékoliv poznání všeho možného, považované za vlastní, může být pouze ve vědomí. Jak vám může vědomí, které vzešlo později, dát poznání o stavu, který zde existuje před jeho příchodem? Jakákoliv myšlenka, nabádající vás k pocitu, že jste dosáhl onoho stavu, nebo že jej dosahujete, je falešná. Vše, co se děje ve vědomí, je čistě fiktivní - je to přelud, halucinace; proto si podržte v mysli poznání, že to je vědomí, ve kterém se vše děje. S tímto poznáním buďte tiší, nepronásledujte další myšlenky, které vyvstávají ve vědomí. Je nezbytné, abyste pochopil s naprostým přesvědčením, že vše je dočasné a tudíž nic z toho neodráží váš skutečný stav.

---

27. února 1981

Tazatel: Mohl by Maharadž promluvit o vztahu mezi tělem a duší?

Maharadž: Musíte znát své skutečné Já. Tělo není vaší pravou přirozeností. Princip, který vám umožňuje znát „já jsem“, je vaší pravou přirozeností.

Tazatel: Jakou zodpovědnost mám vůči ostatním lidem?

Maharadž: Ustanovil jste si principy zodpovědnosti, které jste zakomponoval do konceptů a nauk, které jste ve světě načerpal. Otázkou však zůstává, kdo je tím „vy“, přijímajícím veškerou zodpovědnost? Ze všeho nejdřív musíte poznat „já“. Ztotožňujete se s tělem, jenže to není pravé poznání Sebe sama, vašeho Já.

Tazatel: Necítím se vždy jako tělo; například když jsem v klidu a soustředěn, uvědomuji si, že tu je něco víc než jen maso, kosti, krev ... Pro mě je to něco nového, toto poznání.

Maharadž: Došel jste k závěru, že není žádný rozdíl mezi různými skupinami lidí?

Tazatel: Až na to, že někteří lidé jsou chtiví a nenasytní. Rád navštěvují jiné země, setkávám se s různými druhy lidí rozličných zvyků.

Maharadž: Nepotulujte se bezcílně; ani sem není potřeba chodit. Spočívajte v klidu, míru, neproměnlivosti. Zde neprovozujeme výměnný obchod, kde by se něco prodávalo a nakupovalo. Poznání „já jsem“- bezkonceptuální bytí, je zde evokováno a ozřejmováno vědomím a klidem, vyzařujícím z tohoto místa.

Tazatel: Proto být tu s Maharadžem má pro mě velký význam.

Maharadž: Hlasivky mi už moc neslouží, neklad'te mi proto další otázky. Jestli chcete jít jinam, klidně jděte.

Tazatel: Již jsem Maharadže kdysi navštívil, a tehdy jsem pocítil, jak silně pozitivní dopad to na mě mělo. Nyní jeho učení dokážu více chápat.

Maharadž: Vše, co zakoušející cítí a chápe, je prostě vědomí, což není skutečnost sama.

Tazatel: Vyjádřit, jak to vidím, je pro mě obtížné.

Maharadž: Není zde nějaká individualita, která by pozorovala jinou od sebe oddělenou individualitu; to, co vše vnímá, je pocit přítomného okamžiku. Mimo tento pocit tu nic jiného není. Stav vědomí, jenž rozpoznává vše, co se v něm odehrává, je pozorován jako dočasný stav. Střídající se stavy bdění, hlubokého spánku a pocitu přítomného okamžiku jsou pouze dočasnými stavy, které se mi přihodily a dočasně mě překrývají. Já však nejsem těmito stavy. Objevily se spontánně a rovněž tak zmizí. Nikdo nad nimi nemá žádnou kontrolu. Je některý z nich vaší pravou přirozeností?

Tazatel: V současné době mám za to, že jsem pocitem přítomného okamžiku.

Maharadž: Bude pocit trvat neustále? Musíte pochopit, že pravda není něco, co se mění. Pravda je neměnná a věčná, zatímco kombinace tří stavů, které zde dříve nebyly, přišla a překryla vaší přirozenost. Vše, co je dočasné (časově omezené), nemůže být pravdou. Do určité míry je dobře, že jste se ztotožnil s pocitem přítomného okamžiku, jenže i ten je dočasný a není vaší pravou přirozeností. Nejdůležitější věcí pro vás je pocit bytí, „já jsem“. Stačí, abyste jím byl, a další nezbytné rady přijdou spontánně.

2. března 1981

Tazatel: Maharadž dříve o sobě řekl, že u něho zůstaly zbylé stopy individuality, ale nyní není nijak ztotožněn s tělem. Faktem je, že tělo dál přežívá i po realizaci. Je tak silné, že tu je i poté, co si realizovaný uvědomí, že není tělem. Maharadž řekl, že když tato nemoc začala působit, poslední stopy individuality v něm vymizely.

Maharadž: Jaká je vaše otázka?

Tazatel: Je ztotožnění se s tělem tak silné - myslím tím, je pro toho, kdo si uvědomí skutečnost, která leží za tělem a myslí, ztotožnění s tělem zvykem?

Maharadž: Není to ztotožnění jaké je u osoby nevědomé, jak si chybně myslíte. Tělo je nástroj potřebný k tomu, aby se vědomí mohlo projevit a cokoliv zakoušet. Dokud vědomí existuje, potřebuje nástroj; bez těla vědomí existovat nemůže. Poté, co si uvědomíte skutečné Já, dojde k ztrátě pocitu oddělené entity.

Džňánin je jako nenarozené dítě; vědomí je dítě, které je narozené, a to dítě je nemocné. Tento materiál, objektivně vnímatelné tělo, je nemocné. Džňánin nemůže být nemocný. Tělesný nástroj (Maharadž ukazuje na své tělo), je porouchaný a tudíž ta nevyrovnanost. Nemohu už ani pořádně mluvit či chodit.

Pouze do té doby, dokud máte tělo, jste si vědom toho, že jste. To se týká i všech ostatních živých bytostí. Když tu je tělo, je tu též poznání „já jsem“.

Tazatel: Neuvědomuji si své bytí, přebývám-li jako Absolutno?

Maharadž: Absolutnu se prostě děje pozorování „jáství“ (bytí).

4. března 1981

Maharadž: Jak se vám dostalo „jáství“? Přišlo spontánně nebo jste se o získání pocitu „já jsem“ musel nějak snažit? Jako Absolutno jste byl osvobozen od všech konceptů, včetně základního konceptu „já jsem“; poté jste byl náhle zapleten do „jáství“. Kdo vše vykonal? Nepřihodilo se to spontánně?

Tazatel: Ano, máte pravda.

Maharadž: Koncept „já jsem“ jste neznal během devíti měsíců, kdy jste přebýval v děloze matky. Pochopte průběh událostí; koncept „já jsem“ přichází a odchází spontánně. Jak ohromující je fakt, že jakmile se koncept objeví, je brán za skutečnou identitu. Všechny následné mylné představy vyvstávají z falešného přesvědčení, že koncept „jáství“ je skutečný. Snažte se ustálit v základním konceptu „já jsem“, abyste se z něho poté vymanili a tím se zbavili všech dalších konceptů. Proč jsem zcela svobodný? Protože jsem pochopil neskutečnost konceptu „já jsem“.

Posílám pozdrav všem prorokům, vyznáním, náboženstvím, atd. Víím, že nejsou skutečná, jsou to pouze hry vědomí. Pravda, Věčná Skutečnost, nemůže být pozorována. Ona je stále přítomná, existuje pořád. Ve vašem pravém stavu nejsou žádná slova, jenže vy se považujete za někoho důležitého a svou důležitost vyjadřujete mnoha slovy.

Nešťastné lidské bytosti jsou drženi v pasti mezi světským a duchovním životem. Jeden z miliónů pochopí tuto hru vědomí, kterou vzápětí překročí.

Tazatel: A co je smrt?

Maharadž: Smrt jsou také klepy. Zakusil jste smrt? Na konci duchovní cesty dojde k vymizení pojmu osobnost a lidská bytost. Existuje pouze neosobní vědomí. V této sféře neosobního vědomí je veškeré dění dynamickou hrou, procesem spontánního fungování. V tomto procesu neexistuje rozlišování, takže zde není osoba, entita, komunita, vyznání, náboženství. V záblesku vědomí se odehrává veškerá hra. Hra však bude jednou ukončena.

---

7. března 1981

Tazatel: Po následování Maharadžova učení se může dostavit chování, které je ve světě něčím nezvyklým a podivným.

Maharadž: Chování koho? A komu by připadalo nezvyklé a podivné? Není tu nic než výtažek 5-ti elementů. Podstata 5-ti elementů se nebude měnit, pakliže je to tímto způsobem vnímáno. Výtažek 5-ti elementů je tímto pomíjivým pocitem přítomného okamžiku, porovnáme-li to s věčností.

Přišel jste sem s pocitem lásky a úcty ke mě a užitek z této návštěvy bude odvislý od toho, jak mě vnímáte. Pokud mne stále vidíte jako individualitu, bude to mít prospěch jen do této míry. Jestliže mě však vidíte stejně jako vidím sám sebe a také vás, pak z tohoto setkání budete mít podstatně větší užitek obohacený o ještě další rozměr. Skutečný stav je být To, co zde bylo před příchodem vědomí. Jen velmi málo aspirantů dosáhne stavu 'před vědomím'. Většina z vás se nebude chtít vymanit z totožnosti s entitou či tělem.

Totožnost, měnící se od chvíle, kdy jste byl malé děcko, až do současného stádia, a která se bude v dalších etapách vašeho života dále měnit, je čistě sezónní (relativní) záležitost.

Ztotožňujete se s tělem jen silou zvyku a proto se vás vážně dotýkají pomluvy na vaší adresu. Rodiče vám sdělili, že jste se narodil toho a toho dne, a že jste osoba s tím a tím jménem a tělem. Takže na základě těchto pomluv jste si vybudoval své falešné ztotožnění s určitým objektem.

Můžete si začít namlouvat, že od této chvíle budete džánin, znající dokonale svou pravou totožnost. Velmi často se právě toto přihodí těm, kdo se nechají oklamat svými duševními představami. Všechny představy (obrazy), které máte o sobě, nejsou nic než koncept.

Proto pochopte, co jste ve skutečnosti, a své každodenní povinnosti si pak vykonávejte jak nejlépe dokážete.

Tazatel: Je denní *púdža* (uctívání), která tu každým dnem probíhá, rovněž nezaujatě pozorována?

Maharadž: Ano. V tomto případě je tím, kdo uctívá, vědomí, a objektem uctívání je také vědomí.

---

12. března 1981

Tazatel: Co vyvstalo jako první - „jáství“ nebo touha?

Maharadž: Je zde něco jiného, jestliže zde není „jáství“? Vědomí sebe sama („jáství“) je neustále v pohybu, proudu změn, není neměnné. Kdyby se neobjevila toužebná síla projevit sebe spolu s pocitem vědomí sebe sama („jáství“), k žádnému ztotožnění nedojde. Když se „jáství“ objeví a je přijato za skutečné, je podmíněné a ohraničené určitou formou (totožností).

Tazatel: Opustil jsem svou totožnost.

Maharadž: Kdo jí opustil?

Tazatel: Nikdo ji neopustil. Ona odpadla sama od sebe. Měl jsem tu možnost sledovat schopnost mozku, který nic nezaznamenával.

Maharadž: Kdyby byl možný stav nezaznamenávání (nereagování, tedy zástava fungování mozku), vědomí by nevyvstalo.

Tazatel: Je-li pouze vědomí obsahem vědomí, potom poznání sebe (své totožnosti) odpadne.

Maharadž: Je nezbytně nutné, aby znalost sebe odpadla? Co nebylo, ani nebude. Tato znalost tu dříve nebyla a jednou zmizí.

Přišlo a odešlo mnoho rozličných světců, kteří po sobě zanechali své učení. Odkazují se v těchto rozhovorech na Krista, Rámu, Krišnu či někoho jiného? Cituji je v našem rozhovoru?

Bylo zde mnoho světců, džánáninů a každý z nich byl fascinován ojedinělým konceptem, který si přál dostat do všeobecného povědomí. Konec konců, co jsou jednotlivá náboženství? Jedná se pouze o individuální koncepty, které zaujaly určité bytosti v určité době.

Tazatel: To je důvod, proč jsme tady.

Maharadž: Nebylo to, že jste sem přišel, na popud těla a mysli? Neskutečné není jen tělo a mysl, ale i projevené vědomí; vesmír též je neskutečný. Pocit „jáství“ je jako sen, je to prchavý stav.

I pocit, že to chápete, je podobný jako když chcete někoho zavést na scestí, do iluze, neboť individualita si myslí, že objevila něco, co lze druhým sdělit a poskytnout, jenže žádná individualita tu není.

Při pohrávání si se slovy se lze lehce ztratit, právě přiřadíme-li slovům příliš velkou váhu. Nezapomeňte, že se veškeré fungování vesmíru děje na základě tření 5-ti elementů a i mluvení, které zde probíhá, je součástí veškerého fungování. Tudiž považujete-li se za potenciálního učitele, který získá z těchto promluv zvláštní užitek pro sebe (jako individualitu), pak je to nesmysl.

Člověk se ztotožňuje s hrubohmotnou formou, proto nevnímá neosobní projevené vědomí, natož aby se s ním ztotožnil. Všechny činnosti však probíhají jen na základě univerzálního neosobního vědomí, málokdo to však chápe. Když sem lidé přijdou, mají mnoho otázek a po chvílce si myslí, že jim něco došlo, avšak kdyby to opravdu pochopili, přestali by se na cokoliv dalšího ptát.

---

13. března 1981

Maharadž: Vše vychází z našeho vlastního Já. Vědomí není spontánně vycitřováno nikde jinde než v Já. Já však není individuální „já“. To, co tu je, je neprojevené Absolutno. Co se jeví být, podobně jako ve snu, je projevený,

relativní svět, a tato zkušenost stavu, podobnému snu, je identická u každého.

V procesu fungování se svět stává projevený. Přijmete-li něco jako konkrétní individuální událost, pak se vás to něco jako individuality dotkne. Nebudete-li to brát osobně, vše budete vnímat jako veškeré fungování. Potom jste od všeho, co se přihodí, osvobozen. Poznání Já je tímto jakoby snovým pocitem „jáství“. Vezmete-li na sebe totožnost, poskvrníte to, co je bez poskvrniny; což je prvotní hřích.

Jděte k samotnému zdroji, kořenu svého „já“. Kdo jste, co jste? Jste produkt 5-ti elementů, přijal jste podporu 5-ti elementů. Váš pocit „jáství“ vychází z 5-ti elementů. Zaměřte svou pozornost na tento bod.

Jaká změna by musela nastat, abyste si uvědomil své Já? Jaká změna by se měla přihodit? Přicházíte sem s určitým očekáváním. Jakou změnu očekáváte. K čemu by muselo dojít, abyste mohl říci: „Získal jsem to, co jsem hledal. Už sem za Maharadžem nemusím nikdy chodit.“ Na jaký stav se ve své řeči odkazujete? Jaký stav prožíváte? V tomto stavu podobném snění nejsem, ani zde nezaznamenávám vás, přichodíte, a rovněž zde neregistruji rozhovory, které se mezi námi uskutečňují.

---

21. března 1981

Tazatel: Pochopí-li někdo pravdu, má jeho realizace nějaký všeobecný účinek na dění ve světě?

Maharadž: První co se stane, je ztráta individuality. Veškeré dění je potom vnímáno jako souhrnné fungování projevu; poznání celkového fungování nelze nijak dělit. Přestane existovat, že „vy“ nebo „já“ něco chápeme. Skutečnost JE chápající. Toto poznání v knihách nenaleznete. Nejedná se o intelektuální poznání. Třebaže vědomí funguje prostřednictvím miliónů forem, je to stále jedno a to samé vědomí.

Pěstujeme v sobě přesvědčení typu já jsem, já existuji, jsem naživu. Jistota o své existenci pramení z vědomí a vědomí si sebe sama neuvědomuje, dokud tu není tělo. Jaký je vztah těla a vědomí? Vědomí je esenciální výtažek (příchuť) fyzické formy (těla). Není-li přítomna forma, není tu ani její esenciální příchuť. Tělo je výtažek potravy a vědomí je výtažek fyzické formy. Je tu pak nějaká individualita, je-li vše správně pochopeno? Žádná individualita není. Tím, čím se jeví být, je v podstatě projevená skutečnost.

Tazatel: Proč tedy chce vědomí sebe chránit v každé konkrétní formě?

Maharadž: Když se samo neosobní vědomí ztotožní s formou, chce následně na to fiktivní totožnost pochopitelně pokračovat ve své existenci tak dlouho, jak je to jen možné. Vědomí miluje fiktivní ztotožnění natolik, že si přeje jeho pokračování.

Tazatel: Bude chtít vědomí dál pokračovat, dojde-li k ztrátě individuality?

Maharadž: Jakmile vědomí ztratí svou individualitu, a splyne v jedno s celým vesmírem, nemá žádnou potřebu (pokračovat či cokoliv jiného).

---

24. března 1981

Maharadž: Sedíte-li zde v klidu plně sjednoceni s poznáním „já jsem“, nestaráte se o svět či o to, co se děje ve

světě. Pouze až když se vědomí zprovozní, nastávají v něm rozličné aktivity, čímž dochází k zaujímání postojů (chování) ve světě. Když si nejsem vědom existence těla, nejsou zaznamenávány žádné zkušenosti.

Stejně jako je vesmír obsažen ve vědomí, je fyzické tělo pouze jevem ve vědomí. Tělo je vnímáno a rozpoznáváno vědomím. Nejde to pochopit vynaložením úsilí. Pouze nejhlubší vhléd tohoto faktu ve vědomí způsobí, že se zkušenost přihodí sama od sebe.

Bude-li se někdo nacházet ve stavu přítomnosti vědomí spojené s nepřítomností vnímání existence těla, pak i u něho bude docházet k neustálým tělesným změnám. Vše je jevem ve vědomí, proto také musí vědomí vytrpět všechny měnící se stavy (potíže). V tomto stavu dochází k nespočtu událostí. Ve skutečnosti však neprobíhá nic jiné než souhrnné fungování na plátně, kterým je prázdnota neboli vědomí samo o sobě. Není tu žádná oddělená identita; to, co tu Je, je právě vědomí samotné, bez něhož nemůže nikdo existovat. Když spočíváte v naprostém klidu, dostanete se ke zdroji všeho. Jedná se o hluboký prožitek, stav velmi temně modrý, v němž se nachází milióny hvězd a planet. Když spočíváte v tomto stavu, nemáte ani ponětí o své existenci.

---

29. března 1981

Tazatel: Jak to, že nemají lidské bytosti stejné myšlenky a činy, když vědomí mají všechny rozličné formy navzájem totožné?

Maharadž: Myšlenky a činy náleží tělu a myslí a tělo spolu s myslí je výtažkem 5-ti elementů. Podstata každé formy je odvozena z různorodých 5-ti elementárních tříd a 3 *gun*. Myšlenky a činy závisí na omezujících faktorech, jež vyvstávají přímo od okamžiku, kdy tu je vědomí. V nepřítomnosti vědomí by zde byly pouze mrtvé formy.

Vědomí a tělesná forma jsou pomocí stravy spolu s léky udržovány při životě. Myšlenky, slova a činy každé lidské formy nejsou utvářeny jen na základě podmiňujících faktorů, které jednotlivá lidská bytost obdržela od narození, ale také na podmíněnostech, které daná bytost nabyla v okamžiku početí. Vědomí je již přítomné v semenu a vajíčku, principech, které dávají bytosti život.

Vskutku komické je proto ztotožnění se s tělesnou formou. Jak dlouho se věnujete duchovnímu zkoumání?

Tazatel: Již 40 let. Držel jsem se praxe sebedotazování „Kdo jsem já?“ od Ramana Maharišiho. Také jsem četl knihu učení Ramana Maharišiho.

Maharadž: To je uspokojivé. Co jste dosud pochopil o svém vlastním Já? Co jste?

Tazatel: Vědomí.

Maharadž: Vy jako Absolutno jste před jakýmkoliv zážitkem. „Jáství“ je počátek zážitku. V Absolutnu se objeví vědomí sebe a na základě toho vyvstane otázka: „Kdo nebo co jsem já?“ Tento pocit bytí není ještě omezen (zkreslen) formou. Je to prostě jen pocit jsoucna, bytí, „jáství“. To je první zážitek.

Tazatel: To se nazývá mája (iluze).

Maharadž: Jen proto, že jste nepoznal odpověď na otázku „Kdo jsem já?“ mi ihned odvětíte, že se jedná o máju. Odpověď nemůžete získat opětováním. S čím se ztotožňujete?

Tazatel: Já jsem Brahman.

Maharadž: To není vaše přímá zkušenost. Pouze jen opakujete to, co jste se dočetl nebo vyslechl. Co si myslíte, že jste?

Tazatel: Já to zakusil ...

Maharadž: Zážitek máte jen když zde je přítomné „jáství“. Co tu však je před zážitkem „já jsem“?

Tazatel: Nevím.

Maharadž: Mluvím s vámi takto proto, že jste otevřený, a tudíž schopen to pochopit.

Tazatel: Mohu skoncovat s přebýváním v dočasném „jáství“ a spočinout ve stavu před „jástvím“?

Maharadž: Můžete zastavit přirozený proces a s něčím rázně skoncovat? Vše se děje spontánně. Nejprve jste ve vědomí, které je dynamické, vibrující a plné života. Nemyslete si, že jste nějak oddělen od dynamického, kmitajícího vědomí. Vy, vědomí, jste produktem zkonsumované potravy. Spočívá-li někdo na úrovni dynamického vědomí, což je v podstatě pravé Já, nacházející se v pohybu a činnosti, nemá ztotožnění s tělesnou formou.

Tazatel: Jak se mám ujistit, že tomu tak je?

Maharadž: Jistotu získáte, zůstanete-li v klidu ve svém Já. Proto spočívejte v klidu.

---

6. dubna 1981

Tazatel: Když u vás sedím a kladu vám otázky, vycit'uji hluboký klid. Není právě toto určitý důkaz, že kráčím kupředu na duchovní stezce?

Maharadž: O čem tu hovoříte? Mluvíte na úrovni úplného začátečníka (žáka z mateřské školky). Nebudu vás oslovovat jako hledajícího žáka (*mumukša*). Mluvím k vám jako k někomu, kdo spočívá ve vědomí (*sádhaka*). Jak dlouho se věnujete duchovnímu zkoumání?

Tazatel: Již od dětství, neboť jsem vyrůstal v rodině, kde bylo již po několik generací zvykem věnovat se duchovní praxi; proto si v tom libuji.

Maharadž: To je dobře. Nicméně stále jste jako žák z mateřské školky. Jediným řešením pro vás bude zbavit se totožnosti s tělem a myslí.

Tazatel: Toho všeho jsem si intelektuálně vědom, dosud jsem to však nikdy nezakusil, proto jsem přišel k vám na *satsang*.

Maharadž: Co míníte slovem *satsang*? Je to pouze ošrepaný duchovní výraz. Odcházejte odsud s pevným přesvědčením o tom, že jste *Brahman*, jež nemá žádný tvar, podobu či design a nemějte potřebu něco si (o sobě)

v mysli podržet. Buďte o sobě přesvědčen jako o projeveném univerzálním vědomí. Poté, když si uvědomíte svou bezforemnost, přestane pro vás existovat začlenění do nějaké kasty či příslušnost k určitému vyznání. Všechny koncepty se vytratí.

Hledající začátečník (*mumukša*) je sice duchovní hledající, jenže je na úrovni mateřské školky, neboť se silně ztotožňuje s tělem a myslí. *Sádhaka* se zbavil totožnosti s tělem a myslí a spočívá ve vědomí. *Siddha* je ten, kdo se již zcela upevnil v poznání „já jsem“ (vědomí), čímž se nakonec zbavuje i tohoto konceptu tím, že ho transcenduje. Popsáním stezky snadno poznáte, kde se právě nacházíte.

Maharadž: (mluvící k jiné osobě) Matka zde přítomného mladého muže ležela na smrtelné posteli; když jsem ji navštívil, spustil jsem, že ještě nenastala její doba opustit tělo. Odehrálo se to již před několika lety, a dodnes je tato žena živá. Jeho matka byla tak silně přesvědčena o tom, že zemře, že již dopředu nakoupila speciální květiny, které si přála mít na svém pohřbu. Nařídil jsem ji vstát z postele a připravit mi čaj.

V té době jsem zaujímal postoj „Já jsem *Brahman*“. Dnes je tento postoj odhozen. Tehdy jsem byl silně přesvědčen o tom, že jakmile něco vyřknu, stane se to, nabude to formu. Na tomto místě se událo mnoho věcí. Zpívání *bhadžánů* se tu začalo konat již od roku 1932. Zde, v domě zvaném Vanmali, jsem byl prvním nájemcem.

(Při této rozpravě bylo zmíněno několik dalších zázraků, které se tu odehráli, a které se stali v blízkosti Maharádže, ale on si nepřál cokoli z minulosti či budoucnosti uveřejnit).

Maharadž: Lidé sem přicházejí v naději, že zde dojde k vyřešení jejich problémů. Zeptám-li se jich, proč sem přišli, nemluví o ničem jiném, než o svých problémech. Říkám jim: „Právě fakt, že jste sem přišli, je impulsem k rozpuštění vašich problémů. Můžete proto v klidu odsud odcházet domů. Kdo vás sem přivedl? Je to vaše bytí, které vás dovedlo sem. Jste přitahováni k tomuto místu díky určité kvalitě, kterou máte v sobě. Upevňujete se v nejvyšším stavu. Popudem nebyla světská přitažlivost, která vás sem dovedla. Ani vy, ani nikdo jiný neví nic o této přitažlivosti. Onou přitažlivostí je potřeba spočívát ve svém věčném příbytku, místě, kde jste doma. Pokud v sobě pocítíte onu přitažlivost, přicházíte sem.

Tazatel: Vědci hovoří o tzv. „černé díře“, ve které se vše ve vesmíru nakonec ztrácí.

Maharadž: Vy jste Absolutno; vy pohlíte celý vesmír do sebe.

10. dubna 1981

Maharadž: Už tu zbyl pouze nepatrný dotyk (zbytek) pocitu „jáství“. Napříště zde lidé budou dostávat jen *daršan*, mluvení už není možné. Víra, kterou ke mě máte, se ve vás pevně ukotví. Není to *daršan*, ale vaše víra v *daršan*.

Neobvyklé, výjimečné, nevnímátné, udivující, neprojevené; tak se dá popsat to, co zde obdržíte - nejhlubší víru v Já, totální víru. Ať vidíte cokoli, nenahližejte na to jako na objekt a formu těla. Jsou to opravdu chodidla nejvyššího, nevnímátného principu, vyjadřujícího sama sebe. Chodidla (*Sadguruua*) došla k cíli.

Tazatel: Jsem přesvědčen o všem, co prohlašujete.

Maharadž: Vaše přesvědčení je nyní natolik silné, že již není možné ho někdy zlomit. Je naprosté, úplné, nezničitelné.

11. dubna 1981

Maharadž: Jádrem vědomí je pocit sebe sama, pocit „já jsem“, jenž nenáleží osobnosti, není to individuální pocit. Je to neohraničený projev. Bytí je tu, a bytí naplňuje vše.

Přesto je kvalita „já jsem“ výsledkem hmotného, objektivního těla. Semeno v sobě ukrývá celý strom a stejně tak v kapce pocitu „já jsem“ jsou obsaženy všechny tři světy.

Džnánin prožívá nejvyšší stav. Nejprve je důležité být pocitem „já jsem“ - přebývat v samotném bytí, v pocitu „já jsem“. V průběhu poznávání pocitu bytí se vymaníte z jeho vymezení a prožíváte stav, ve kterém spočívá *džnánin*. *Džnánina* nevyvede z míry jakékoliv neštěstí či pohroma, není ničím posedlý, po ničem netouží, neboť překročil princip „já jsem“. Pozoruje veškeré dění, božskou hru, jako svědek.

Nyní jasně pochopte, že „kapka“ pocitu bytí neboli vědomí „já jsem“ je produkt potravinami vyživovaného těla; v průběhu poznávání dojde k momentu, kdy překročíte pocit „já jsem“ a dostanete se z jeho omezení. Nastane-li tento moment překročení, dojde k náhlému poznání, že Já, Absolutno, nejsem „kapka“, pocit, vědomí „já jsem“. Celé se to odehraje pouze jednou a provždy. Poté zde nedochází k žádnému zaplétání se do hry vědomí. Jste ve stavu, kde neexistuje možnost návratu do předešlého omezujícího prožívání, neboť napořád spočíváte ve věčnosti.

Vše, co považujete za duchovní poznání, nebylo získáno jinde než v ohraničené oblasti vědomí sebe sama, pocitu „já jsem“. Jenže veškeré poznání je jen přítěží, přinášející vám jen samé trápení. Vše jsou to jen pouhopouhé duchovní povídačky. Pociť „jáství“ je vsutku zdroj veškerého utrpení.

Dostal jste se do bodu, kdy vám jsou slova k ničemu? Víte už, že jimi nemůžete vyjádřit své Já? Jestliže jsem podrobně zodpověděl všechny vaše otázky, nezbyvá než se uchýlit do klidu, kde nemáte zapotřebí se na nic ptát, neboť ve vás nevyvstávají žádná slova.

Vysvětluji vám transcendentální poznání v plnosti a hloubce. Otázkou však zůstává, zda máte odvahu jej zcela přijmout. Pokud jste opravdu pochopil, co vám tu vykládám, nevznikne ve vás dál potřeba chodit sem znovu a znovu. Nesnažte se převyprávět kdekomu, koho potkáte, postřehy, které jste tu slyšeli. Prostě o tom nikde nemluvte.

22. dubna 1981

Maharadž: Celý vesmír je zakoušen ve vědomí „já jsem“. Co jiného by zde mohlo existovat v případě nepřítomnosti vědomí „já jsem“? Vědomí je jako zvuk bubnu; každý je zaujat zvuky. Kdo se však zajímá o toho, kdo bubnuje? Kdo je bubnující, co rozeznává buben? Je ohromující, že se všichni nechají strhnout zvuky (objekty), a nikdo ani na okamžik nevrhne letmý pohled na zrnko vědomí. Odkud vyrůstá.

Tazatel: Usadím-li se ve vědomí, jedná se pak o meditaci?

Maharadž: Kdo se kde usazuje? Není vědomí všude přítomné? Tato žena (ukazuje na Jean Dunnovou) pochopila svou přirozenost. Vše u ní nastalo jen díky její naprosté, nejhlubší víře v Gurua. Vše, co je se mnou nějak spojováno, má pro ní známku posvátnosti. Dokud nebudete mít právě onu víru v Gurua, nezískáte víru ve své Já. Někteří lidé chodí od jednoho světce (*swámiho*) k druhému. K čemu to potulování? Aby vylízali zbytky (jídla) z jejich misek? Jsou zbytky, které po nich dojí, o tolik lepší než ty vlastní?

Chytněte se vědomí sebe sama, zůstaňte jen zde. Všechny nahromaděné koncepty byste měl rozpustit ve vědomí sebe sama. Nepoužívejte však toto vědomí k tvorbě stále nových konceptů.

Tazatel: Zvyk je velice návykovou záležitostí, díky níž lze snadno zbloudit, že?

Maharadž: Zvyk považovat Já za tělo a mysl ovlivnil velmi silně každého. Avšak poznání „já jsem“ je váš Guru, proto v něm přebývejte. Nesmíte se nechat zmanipulovat klamným zvykem (považovat se za tělo a mysl).

Kdo zpívá bhadžány? Je to intelekt Gurua. Kdo jste pak vy? Vetřelec, nezvaný host? Jistěže fungování celého světa závisí na tomto intelektu, jenže jakmile intelekt dosáhne svého vrcholu, splyne s Parabrahman.

Vy všichni si stále zapisujete nové a nové koncepty do svých deníků. Řeknu vám popravdě - vše je zcela zbytečné, neboť to k ničemu neslouží a jen vás to spoutává.

---

5. června 1981

Maharadž: Víte, že jste. Co způsobilo, že víte o tom, že jste? Jak se to stalo? Musíte se obrátit ke zdroji. Před sto lety jste o své existenci nic nevěděl. Neměl jste v té době žádné problémy. Nyní díky vědomosti o sobě máte všechny ty problémy. Vědomost je započala. „Jáství“ se objevilo na základě přítomnosti těla. Jakou znalost o těle a pocitu „jáství“ máte?

Tazatel: Zůstane tu paměť a vědomí poté, kdy zahyne tělo a osoba je prohlášena za mrtvou?

Maharadž: Obojí, jak paměť, tak i vědomí, jsou kvality potravinami vyživovaného těla. Když již není přítomné živé tělo, není samozřejmě přítomné ani vědomí či paměť. „Jáství“ je kvalitou (výtažkem) potravinami vyživovaného těla. Proto „jáství“ není charakteristikou pravého Já.

Tazatel: Co je stav zvaný *túrija*?

Maharadž: *Túrija* značí stav, kdy zůstáváte pouze vy - nic dalšího tu přítomné není. Pokud víte, že jste, je vše ostatní. Zjistěte, co jste, a potom budete mít vše zodpovězeno; nalezněte zdroj těla a zdroj pocitu „jáství“. Pokud jej poznáte, budete vědět, kdo (co) jste.

Vše, co se mění, nemůže být vaše Já; tělo se neustále mění. Nebylo zde, pak se náhle objevilo a časem také zmizí. Není vámi. Poznejte, co jste.

Důležitou věcí v tom všem je vědomí sebe sama. Musíte věnovat veškerou svou pozornost samotnému vědomí. To je proces meditace. Potom vám právě vědomí samotné odkryje všechna skrytá tajemství. Vědomí si libuje v láskyplné pozornosti upřené na Já. Pokud jste zaujati pouze pozorností na sebe sama, neboli se věnujete čistě jen vědomí, pak vězte, že se doberete kladného výsledku poznání Sebe sama. Pokud se ale zajímáte o svět, a vaše pozornost je upřena jen na světské záležitosti, dáváte tím jasně najevo svůj nezájem o vědomí. Proto platí, že pokud se zajímáte pouze a jenom o vědomí, pak vám vědomí odkryje všechna tajemství, a budete vědět, co jste. „Já“ bude vědět, co je. Avšak je třeba, abyste stoprocentně věděl, že uvědomění (sebe sama) značí čiré vědomí bez stopy foremnosti, a tudíž tu není přítomné žádné objektivní „já“.

Pozorování sebe sama, to je meditace. Držet v pozornosti pouze vědomí sebe sama, bez toho, aby k němu bylo přimícháno něco dalšího - to je poznání bez slov; to je přirozenost, kterou Jste. Myšlenky zde budou dál, avšak budou postupně slábnout, až nakonec zůstane přítomen pouze pocit „jáství“. Pak je zde čistě jen vědomí bez jakékoliv další aktivity. Pozorovat své aktivity probíhá na nižším stupni, jako např. když pozorujete vztek apod. Tehdy se ještě jedná o ztotožnění s tělem a myslí.

Tazatel: Cítí Maharadž své tělo?

Maharadž: Vše se děje prostřednictvím vědomí, k tomuto poznání jsem došel. Na tělo se dívám stejně jako vidím vás, ale jsem od toho oddělen (děje se to ve vědomí). Nejsem ztotožněn s tělem.

Vědomí není možné dělit na mužské či ženské. Je podobné světlu. Světlo také označuje teplo. Klesá-li tělesná teplota, doktor oznámí, že pacient umřel.

Tazatel: Co si Maharadž myslí o reinkarnaci?

Maharadž: Dokonce i současné narození je falešné. Kvalita „jáství“ je tu díky přítomnosti živého organismu (těla). V hlubokém spánku nevíte nic o své existenci; to je fakt. Nebyl jste ve skutečnosti vůbec narozen; pouze je přítomné oznámení o vaší existenci. Existoval jste vždy a to i před svým takzvaným narozením; vaše existence je věčná. Poznání, že existujete, vám přišlo pár let po narození. Proto se starejte pouze o současné narození. Proč se starat o reinkarnaci? Hluboce prozkoumejte, zda je toto narození skutečné.

---

7. června 1981

Tazatel: Jak lze kontrolovat mysl?

Maharadž: Přijímejte pouze to dobré a odhazujte to zlé. Také neustále opakujte jméno Boha. To vám dopomůže kontrolovat postupně svou mysl. Co je pro vás přijatelné a dodává vám klid, je dobré. To, co mysl zavrhne, naopak dobré není. Když něco děláte a máte přítom strach z neúspěchu, pak to znamená, že vaše mysl není čirá.

Tazatel: Jakým způsobem si osvojím kladný vztah k praktikování *mantry*?

Maharadž: Kladný vztah k opakování *mantry* si můžete vypěstovat v přítomnosti mistrů. Co tu probíhá každé odpoledne mezi 17 a 18 hodinou? Vědomí se setkává s vědomím. Už tu až na dialog, který povede vědomí se samotným vědomím, žádná jiná diskuse probíhat nebude. Už tu nebude dán prostor nějaká další cizí třetí osobě či individualitě, vměšující se do těchto rozhovorů. Bůh se přišel setkat s Bohem. Víte přece, že nejste ani pocit, ani názor, ani nálada či myšlenka, která vyvstane.

---

9. června 1981

Maharadž: Osho Radžneesh není nějaká malá postavička či šéfík. On je obrovský - je vskutku velikán. Je velký světec.

(Maharadž mluví k jednomu návštěvníkovi): Proč chodíte za dalšími mistry, když již máte svého? Vzhledem k tomu, že již máte svého gurma - velkého světce, neměl(a) byste sem chodit a sedět tu s námi. Nemám rád úskočné manévry aspirantů, kteří chodí od jednoho gurma k druhému. Odmítám duchovní tuláky, co chodí bezcílně sem a tam. Jaký je rozdíl mezi Maharadžem a Radžneeshem? Bude zde nějaký rozdíl, odstraní-li jména? Nejprve prošetřete potulující se „já“, než se pustíte do zkoumání druhých. Jakmile odstraní vlastní jméno, náležící osobě, zůstane zde něco? Co jste bez jména či označení?

Prozkoumejte zkoumatele ve vás - prozkoumejte „já jsem“. Předtím, než se začnete zabývat hledáním podstaty druhých okolo vás, dotazujte se nejprve po podstatě sebe sama, a zjistěte, zda jste či nejste skutečný. Písmena „já jsem“ jsou spontánně napsána specifickou ‘tekutinou’, která byla použita k popsání toho, co jste. Znáte její podstatu? Ve Védách naleznete potvrzení, že titul *Tej Seš Bhagavan* je v tekutině, jež byla použita k popisu písmen „já jsem“, obsažen. Titul *Tej Seš Bhagavan* lze rozložit na části, přičemž slovo *Seš* značí pozůstatek, zbytek. Co je tím zbytkem, označujícím to, co jste? (Maharadž poté požádal jednoho návštěvníka, aby opustil místnost a neposlouchal další rozhovory.)

Ten, kdo pochopil záhadu svého bytí a zná svou skutečnou podstatu, se přestane přít o velikosti či malosti někoho jiného nebo o tom dál nediskutuje.

Stal se z vás otrok, posedlý koncepty. Jeden koncept vás natolik zaujal, že jste se jim nechal zotročit, a postupně se zaplétal do dalších konceptů. Nyní se v nich utápíte. Nechal jste se omezit konceptem ‘jsem ta a ta osoba’, což je prvotní koncept, a na základě něho začal označovat druhé jmény, tituly a idejemi, až jste nakonec uvázl v ‘konceptuální síti’. Třebaže se někdo nechá oslovovat titulem *džnánin* (realizovaný světec), pravdou je, že se jedná o pseudo guraa, libujícího si v zastírání se mnoha různými koncepty. Dotyčný velmi dobře ví, že se tím nikam nedostane, přesto se horečně věnuje nespočtu konceptů. Titul *Tej Seš Bhagavan* spontánně přišel a rovněž spontánně odejde. Co chcete získat pro sebe jakožto pro pocit „já jsem“, který nejste? V jaké pozici či konceptu jste se upevnil, považujete-li se za pocit „já jsem“? Pevné přesvědčení, že jsem 3 stavy (bdění, hluboký spánek a poznání „já jsem“) je aspektem titulu *Tej Seš Bhagavan*. Vy tím však nejste.

Tazatel: Kdo potom jsem?

Maharadž: Hlavní a jasnou odpovědí je, že pouze jste. Házíte háček s návnadou do vody, abyste chytil rybu. Podobným způsobem jste pomocí konceptu „já jsem“ hodil do vody návnadu a vytáhl si pro sebe mnoho konceptů. Takže když je zde otázka následovaná odpovědí, pak vše, co je zamítnuto (co zůstává), je toto zamítnutí.

Před jakýmkoliv dalším rozpoznáním jste tu již přítomen. Když zde nejste vy, nejsou tu ani žádní další lidé. Opíráte se o intelekt těla. Usadil jste se v těle či intelektu a tím vytváříte nebo přivoláváte hromadu konceptů, v kterých zabředáváte. Mluvíte o druhých, mě však zajímáte vy, sdělte mi proto, co jste? Ptám se na vaši podstatu. Co jste? Jste pozorující to vše.

Tazatel: Maharadž ví, že neznám svoji podstatu. Proč se mě tedy ptá?

Maharadž: Nemluvím k vám. Vědomí hovoří s vědomím o vědomí. Kdo vám řekl, že k vám hovoří Maharadž? Vaše samotná podstata je chybná. Jeden jev si povšimnul jiného jevu mouchy. Proto tu je automatické gesto odehnat ji. Budu-li vědět, že ve skutečnosti jsem pouhopouhý jev, budu chápat, že i ostatní jsou také jen jevy. Proto s nimi nebudu mít žádné spory, nebudu k nim mít nějaké otázky či výhrady. Nechápu-li sebe sama a potuluji-li se na křídlech konceptu, povyšuji a upřednostňuji tím pak svůj jev.

Tazatel: Vzhledem k tomu, že Maharadž mluví k vědomí, neoslovuje mou nevědomost.

Maharadž: Nevědomost zde zůstane po celou dobu, stejně jako zde zůstane poznání. Neexistuje poznání bez nevědomosti a nevědomost bez souvztažného poznání. Obojí, jak nevědomost, tak poznání, jsou protiklady v projevu, jeden bez druhého nemohou být.

Dokonce i koncept o poznání je pouhopouhý koncept. V případě *džnánina* tu není žádný koncept, ať už nevědomosti, či poznání. Naprostá nepřítomnost veškerého poznání nebo nevědomosti je právě oním prožíváním, které tu je před vyvstáním vědomí. Vy se však snažíte toto povídání převést do všelijakých konceptů, kterými se omezujete.

Tazatel: Maharadž mi vše postupně odebral. Nemám nic, o co bych se mohl opřít. Tudíž padnu.

Maharadž: Do jak velkého počtu kousků se po pádu roztříštíte? S tím vším, co jste pochopil, dělejte cokoli, co uznáte za vhodné! Jiný hledá sebe sama, vy maříte čas.

Tazatel: Co je skutečnost?

Maharadž: Vše, co je zde neustále, věčně, bez změny. Věčnost je nekonečný stav, který je nezakusitelný. Poté následuje stav vědomí „jáství“, zakoušení tělesnosti a života kolem. Vaše zážitky se nacházejí v oblasti vědomí, zakoušení „jáství“. V oblasti vědomí pravdu nelze zakusit. Vlastně zde nemůže existovat žádný prožitek pravdy, neboť v konečné analýze jste vy Pravda (To). Jak by zde zážitek pravdy potom mohl existovat? Vždyť je To stále přítomné, ještě před zakoušením bytí „já jsem“.

Tazatel: Má být něco prováděno, chci-li mít tento zážitek neustále?

Maharadž: Žádný zážitek není trvalý. Vy však věčný jste. Zážitky se nacházejí v oblasti vědomí „já jsem“, jenž má vyhrazenou dobu trvání.

Tazatel: Je možné se dostat za omezení času? A jak?

Maharadž: Jak jste přišel na svět? Zakoušení věcí se prostě stane nevědomky, spontánně. Vědomě se nelze dostat do stavu zakoušení.

Tazatel: A lze se vědomě dostat z této oblasti?

Maharadž: Chcete vystoupit? Nejprve je nutné, abyste přesně věděl, co je čas, a co jste vy. Toto musíte znát nejdřív. Jaký je váš další krok? Chcete se dostat za hranice času? Co je čas?

Tazatel: Čas je touha.

Maharadž: Vůbec ne. Čas znamená prostor.

Tazatel: V prostoru je oddělenost.

Maharadž: Vše, co jste přede mnou předestřeli jako poznání, není ničím jiným než chybnými koncepty. Víte, že zrození znamená utrpení?

Tazatel: Bolest se týká zrození, ne poznání.

Maharadž: K osvobození nedojdete tím, že si budete pohrávat se slovy a koncepty.

Tazatel: Co bych měl dělat?

Maharadž: Ani koncept, že musíte něco dělat, nepřijímejte.

Tazatel: Co bych měl dělat s bolestí?

Maharadž: Odezní stejně, jako přišla.

Tazatel: Mám se stát nečinný?

Maharadž: Neskákejte sem a tam! Chápete dobře, co vám tu říkám, ale bojíte se, že veškeré své takzvané poznatky, které jste dosud nasbíral, budou znehodnoceny.

Znáte Krišnamurthiho, ať řekl co řekl, řekl to dobře. Osvojil jste si však důkladně jeho učení? To, co vám tu povídám, se snažíte vstřebat pomocí konceptů.

---

10. června 1981

Tazatel: Když medituji, po chvíli usnu. Co mám dělat, abych tomu zamezil?

Maharadž: Tento problém tu neřešte. Jste ve třech stavech - bdění, hlubokého spánku a poznání „já jsem“. Proč se zabýváte jediným stavem, kterým nejste? Proč se o to zajímáte? Děje se to spontánně. Musíte pochopit, že pokud se napevno usadíte v prožívání před vyvstáním stavu bdění a hlubokého spánku, slovy a dokonce i před vědomím „já jsem“, něco se s vaším tělesným stavem stane, aniž byste cokoliv dělal. Je třeba to nechat být, změna nastane sama od sebe. Neklad'te otázky na toto téma. Jste na jednom konci, a jestliže se něco stane na druhém, je důvod se o to strachovat? Buďte sami sebou. Jestliže jste sami sebou, nepotřebujete se starat o to, co se děje na druhém konci. Vy se však zajímáte o svůj stav zakoušení. Je zde nespočet zážitků; jako např. viděl jsem modré světlo, stoupal jsem výš a výš, atd..., mě však tyto věci nezajímají. Buďte sami sebou a ne zážitky, které zakoušíte. Jedná se totiž o dočasnou fázi, jenže vy ji kladete přílišnou důležitost, když říkáte: „Ó, to, co jsem zakusil, to bylo něco!“ Jenže se to přihodilo spontánně.

Chodil sem jeden pán, který mi řekl, že vždy, když začal meditovat, deset minut bez ustání brečel a vzlykal. Myslel si, že se jedná na jeho cestě k Sebe-realizaci o něco úžasného. Jaký smysl má jeho vzrušení a vychloubání ve slovech: „Ó, začal jsem brečet!“ No a co! Nejste objekt, co brečí, a nejste ani emoce, nebo snad ano? Hodně lidí sem chodí a vykládá mi své duchovní zážitky, které v průběhu meditace zakusí, jen aby ukázali ostatním: „Podívejte se, to jsem dobrý, co?!“

Než upadnete do spánku, buďte bdělí a těsně před usnutím, v ten okamžik, na hranici mezi bděním a spánkem, si připomeňte: „Já jsem Brahman“. Během spánku pokračuje též vaše transcendence, která je stavem před vyvstáním myslí. Když například recitujete *džapu* (opakujete *mantru*) a upadnete přitom do spánku, a uprostřed noci se probudíte, zjistíte, že opakování mantry pokračuje dál. Jestliže jste ve stavu bdění, buďte si stále vědom sebe sama, a pak spatříte světlo i v tom nejtemnějším zákoutí své duše.

---

11. června 1981

Maharadž: Co víte o svém těle? Co je vaše tělo a co jste vy? Tělo je určitý tvar - forma. Výtažkem potravinami vyživovaného těla je poznání „já jsem“. Jaká je vaše totožnost, kterou v těle pociťujete a zakoušíte? Vaše slova jsou správná, jste ale těmito slovy? Nosíte šaty, jste tudíž šaty? Neexistuje zde v projevu žádná trvalá forma. Tělo se neustále mění. Dokud se budete ztotožňovat s tělem, nebudete znát zdroj uspokojení. Všude kolem je prostor, jenže já nejsem prostor. O svém Já musíte být pevně přesvědčen. Musíte v sobě pociťovat silnou touhu poznat sebe

sama. Milost je neustále přítomná. Vaše první přesvědčení o tom, že „jste“, je tu před vyvstáním jakékoliv formy a před slovy. Tomuto pocitu bytí jste dali formu těla. Vzdejte se přidělené tělesné totožnosti. Jste před slovy, prostě to buďte.

Tazatel: Jak toho lze dosáhnout?

Maharadž: Buďte tím, čím jste, jen tomu nepřidělujte žádnou formu nebo popis, to stačí. Jestliže jste zde vy, pak je tu vše ostatní. Obdivování knih a uctívání jejich obsahu vás nikam nedostane. Buďte svým Já. Buďte oddán svému Já, zbožňujte pouze To. Uctívejte poznání „já jsem“ jako Boha, jako svého Gurua. Vidíte nejprve svůj odraz v zrcadle nebo si jste vědom faktu, že tu jste ještě před zobrazením tohoto odrazu? Co z toho je tu první? Kdybyste nebyl, mohl byste vidět svůj odraz v zrcadle? Vzdejte se pokusu hodnotit skutečné či falešné Já. Spojte Já s Brahman; Já jsem Brahman. Vše co jste se dozvěděl, je právě pro vás dostačující. Nepotřebujete naslouchat něčemu dalšímu, žádné další poznání vám nepomůže. Pokud jste vše, co jste dosud vyslechl, plně vstřebal, přijal, a spočinul v tom, pak to úplně stačí. Nic dalšího nezákáte. Vy jste konec konců Brahman, nic víc než To. Bohužel jste však omezil Já na tělo v mylném domnění, že jste tělem. Nyní víte, že tělo nejste. Proč tedy pokračovat v marném přesvědčení, že jste falešnou tělesnou totožností - „já jsem toto tělo“? Přestaňte být uchvácen onou chybnou totožností.

Máte mnoho vědomostí, jenže všechny vaše znalosti jsou praktického rázu, náležící světu. Dosud jste nezískal poznání svého Já. Já vám tu o světských záležitostech povídat nebudu. Místo, které jste navštívili, k tomu není určené.

Svět je pokryt prostorem. Poznání prostoru je přítomné. Prostor je obsažen v poznání „já jsem“ a před poznáním „já jsem“ je přítomná *Čidakáša*. Tato *Čidakáša* („jáství“) je zdrojem vesmíru. *Čidakáša* je jádrem mysli (prostoru mysli). Zde neexistuje poznání typu „já jsem toto“ či „já jsem tamto“. Prostě nemůžete existovat jako ‘toto’ či ‘tamto’. Na základě přítomnosti *Čidakáši* je tu existence *Mahakáši* (velkého univerzálního prostoru). Prostor světa je zde díky prostoru mysli neboli díky tomu, co je před myslí. Jeden prostor je překryt ještě jemnějším a rozsáhlejší prostorem. Základem tohoto prostoru je poznání „já jsem“. Jestliže někdo přebývá v poznání *Čidakáša*, bude s pevným přesvědčením zakoušet, že není zrozen, tudíž ani neumírá.

14. června 1981

Tazatel: Mysl otupí, když se den co den provádí stále stejná činnost. Mohu vědět, jak udržet mysl ve střehu?

Maharadž: O záležitostech těla a mysli ani o tom, co se odehrává ve světě, se nezmiňuji. Hovořím pouze o vaší pravé přirozenosti. Tou je pocit přítomnosti, který nyní máte, vědomí sebe sama. Nejste-li při vědomí, není tu ani povědomí světa. Nic tu potom není. Svět pro vás existuje pouze jste-li sám při vědomí. Takže já tu hovořím právě o vědomí, o pocitu přítomnosti.

Když pocit přítomnosti nastane, pak to, co děláte ve světě, a jak to děláte, je oblast, kterou zde nerozebírám. Není tu náhodou pocit přítomnosti, vědomí sebe sama, jako první? Není před vším ostatním, na začátku všeho? Může vyvstat vůbec nějaká myšlenka v případě, nebudete-li při vědomí? Není potom možné myslet na nic, neboť mysl je mimo provoz. Není proto pocit přítomnosti, vědomí sebe sama, tím nejzákladnějším principem, bez kterého se nemůže nic dalšího přihodit? Nic - žádné myšlenky ani žádné představy nemohou vyvstat samy od sebe. Žádná činnost se nemůže uskutečnit, není-li tu pocit přítomnosti. Avšak pocit přítomnosti nepotřebuje k tomu, abyste si byl vědom své přítomnosti, žádnou činnost mysli. Nepotřebujete se sebe sama ptát: „Jsem přítomen? Jsem při

vědomí?” Je zde intuitivní pocit přítomnosti, jenž vám umožňuje být si vědom toho, že jste přítomen. Pociť přítomnosti není pocit, sdělující, že já, vy, či někdo jiný je přítomen. Pociť přítomnosti je vnitřní pocit přítomnosti. Jelikož se někdo ztotožňuje s tělem, myslí si, že se narodil a jednou zemře. To, co se narodilo, je právě vnitřní pocit přítomnosti, který mají všichni stejný. Pociť přítomnosti, jenž spontánně přišel, stejně tak zmizí. Není zde žádná individualita, s výjimkou chybné totožnosti s tělem. Pociť času, trvání, či události probíhající v čase, nastane pouze za předpokladu existence vědomí. Budete mít pojetí času za nepřítomnosti vědomí?

Je zde knot a s ním palivo; světlo může vzniknout jen na základě jejich přítomnosti. Takže světlo je závislé na zásobě paliva, na trvání zásoby. Tímto způsobem přišel na svět faktor času. Pociť přítomnosti, vědomí, je vše. Zjistěte, jak vystal tento pocit, a jak dlouho bude trvat. Stejně jako tu světlo bude do té doby, dokud vystačí zásoba paliva, i vědomí bude trvat pouze dokud tu bude palivo ve formě těla, které je utvořeno z pěti elementů, jenž jsou nahromaděnou potravou. Přestane-li se tělu dodávat potrava, zahyne. Zemře-li tělo, přestane existovat i vědomí. Proto je vědomí závislé na tom, jak dlouho zde je přítomné funkční tělo. Tedy ani vědomí není vším a nebude trvat věčně. Zjistěte, jak vědomí vyvstalo, nalezněte jeho zdroj.

Co je tělo? Tělo je pouze nahromaděnou potravou a vodou. Zajisté nejste potrava ani voda, a vědomí, o kterém jsem mluvil, je vlastně přirozenou esencí potravy a vody. Proto je zřejmé, že musíte být něco, co je oddělené jak od těla, tak od vědomí. Každý, kdo se považuje za individualitu, má do té doby, co jeho tělo funguje, jediný kapitál. Tím je pocit přítomnosti, neboli vědomí sebe. Proto by jej měl považovat za nejvyšší Božstvo a měl by uctívat jen tento pocit přítomnosti. Sjednotí-li se aspirant plně s pocitem přítomnosti, pak vše, co je nutné získat na cestě za duchovním poznáním, přijde samo od sebe.

Jestliže máte nějaké problémy či otázky, které vás znepokojují, časem zjistíte, že problémy a otázky jsou založeny na vaší individuální totožnosti s tělem a myslí. Přestanete-li se ztotožňovat s individualitou, žádné otázky ve vás nevyvstanou. Pak sami dojdete k tomuto závěru.

16. června 1981

Maharadž: Každý dělá svoji práci, každý má vlastní kvalitu. Na jednoduchém testu je možné si ověřit, zda kráčíte na duchovní stezce či nikoliv. Prošetřete, na co myslíte během dne, co zaplňuje celý den vaši mysl. Říkáte, že jste nabyli poznání Já, že se vám podařilo získat všechno to poznání o Já. Avšak důležité je, co uvnitř sebe probíráte během celého dne. O čem sám se sebou diskutujete v toku myslí? Neprobíráte po celý den jen své každodenní záležitosti... Potom však nediskutujete uvnitř sebe způsobem, jakým zde rozprávíme o pravé totožnosti, o tom, co ve skutečnosti jste. To není předmět vaší vnitřní diskuse. Je zde někdo, kdo probírá sám se sebou pouze záležitosti spojené s pravým Já? Podle kvality a naruživosti svého myšlení poznáte, jaký jste. Jsem postižen netrpělivostí. Druh bolesti a fyzického utrpení, které podstupují, asi nikdo na světě nezažil. Tyto rozhovory nejsou určeny každému.

Za oblastí vědomí, vycházejícího z těla, není zakoušeno nic dalšího. Chci tu mluvit o stavu, jenž je za oblastí vědomí. Svět je posetý milióny jmen, avšak všechna ta jména se vztahují k objektivnímu světu. Dokonce i titul „rodiče“ je tu jen díky existenci dvou těl; z jejich výtažku vznikl název „rodiče“. Chci, abyste jasně pochopil, že bez tělesného vědomí zde není Brahman (Bůh); Brahman je zde díky vědomí, a vědomí je zde proto, že zde je tělo. Tělesné vědomí je výsledkem pěti elementů. Tělesné vědomí a svět nejsou od sebe odlišné; jsou identické. Rozjímajte o tom tímto způsobem.

Cokoliv, co mysl a intelekt pojme, se dá shrnout do jednoho pojmu - objektivní svět. Stejně se i po vyslechnutí našeho rozhovoru necháte odvést svými konceptuálními poznatky a zážitky.

Tělo je složené z potravy. Co je vaší pravou totožností? Vaší tělesnou formou je lidské tělo, jež je zcela přizpůsobené k životu; něco jako sklizená zrna, která uskladníte a upravíte k spotřebě. Tělo je pouze potravou. K dispozici zde máte potravinami vyživované tělo a vědomí. Jenže vaší pravou totožností je Absolutno. Přiblížil jsem vám ně-

kolika náznaky podstatu Absolutna. Dosud jste nepřekonali vědomí, a vědomí je první krok. Univerzální vědomí není konec.

---

18. června 1981

Maharadž: Lidé sem přicházejí, neboť cítí potřebu sem jít. Vědomí ve vašem těle pocítuje radost z mé přítomnosti. Dokud vědomí cítí potřebu čehokoliv, jste nuceni ho uspokojit.

Zmizí-li vědomí, nezůstane tu žádná svázanost cokoli dělat. Co jiného kromě pocitu přítomnosti, který tu je díky vědomí, každý z nás dostal? Skutečné štěstí může nastat pouze po zmizení vědomí (pozorovatele). Jedině toto je bezpodmínečné štěstí bez protějšku. Dokud zde je vědomí (pocit ega), dotud tu je jak štěstí tak i kvalitativní protiklad, neštěstí. Čiré štěstí zde může být jen když zde není vědomí. To, co ve skutečnosti jsem, je naprosto odlišné od všeho vnímatelného. Pochopil jsem svoji *swarupu* (podstatu, přirozenost), kterou jsem. Má pravá přirozenost však nemá nic co dělat s čímkoliv projeveným.

Oprostit od vědomí se nemůžete do té doby, dokud s vámi není vědomí spokojené. Jen pak se lze od něho osvobodit. Vědomí vám potom otevře bránu, do té doby uzavřenou. Vstoupíte-li do ní, překročíte i hranice konceptuálního vědomí.

Jsou zde dva aspekty; jedním aspektem je konceptuální, čili dynamické vědomí, jenž je plné konceptů, a druhým aspektem je transcendentální vědomí. Ani koncept „já jsem“, v druhém, transcendentálním vědomí není přítomen. Konceptuální, kvalitativní Brahman, je výsledkem fungujícího těla. Právě ego je plné konceptů a kvalitativní povahy. Konceptuální vědomí (ego) již ve mně umřelo; je definitivně pryč. Bylo transcendováno. Takže tu zůstal druhý aspekt vědomí; vědomí, jenž je transcendentální a bez konceptů.

Princip ega, které je konceptuální a plné kvalit, je možný přirovnat k širému oceánu. Ego jsem již definitivně překročil, oceán již vyschnul, jen sem tam zbyly nějaké kaluže. Existuje ve mně bezkonceptuální všeprostupující princip, zbavený jakýchkoliv kvalit. Tento princip k vám nyní hovoří. Je zde potom prostor pro otázky týkající se zrození či smrti? Transcendentálnímu principu (druhý bezkonceptuální aspekt vědomí) to nic neříká. Vám však ano, neboť právě v této záležitosti aktivně uplatňujete své přemoudřelé vědomosti. Bezradně přešlapujete na místě, zaseklý v určitých konceptech. Kdybyste se žádných konceptů nedržel, měl byste stále potřebu sem chodit?

Studujete pouze takové koncepty, které uvnitř vás vyvstávají. Koncepty, které v oblibě nemáte, vám v mysli vyskakovat nebudou. Například vezměte si, že nejste velký příznivec matematiky a podobných předmětů, pak vás nic z toho přitahovat nebude, neboť vám (vaší mysli) to bude připadat cizí. Přitahován budete jen k těm předmětům či záležitostem, které chováte v oblibě. Analyzujte své myšlenky a poznejte, zda to není pravda. Zjistěte, čím jsou charakteristické. Jsou duchovní povahy?

Spočívám ve stavu, kde není žádná mysl.

---

19. června 1981

Maharadž: Veškeré dění probíhá pouze v tělesném vědomí. Jen v tělesném vědomí dochází k hodnocení a nahlížení druhých osob. Běžně se člověk zabývá pouze tělesnou formou. Nejste tělo, jste vědomí. V univerzálním vědomí není vtisněna podoba osobnosti. To, co vidíte fungovat všude kolem, je právě univerzální vědomí. Dynamické, projevené vědomí, je vždy v proměnlivém stavu. Nikdo nemůže říci, co se stane.

Dynamické vědomí nemá žádný předem stanovený koncept, že by se mu mělo něco dobrého či zlého přihodit; vše se prostě děje. Nikdo konkrétní to nedělá.

Pocit (sdělení) „já jsem“ je zde. Tok myslí tu je také. Nemá to však nic společného s konkrétní osobou; jedná se o univerzální vědomí. Tudíž představa, že jste to a to tělo, je směšná. Vědomí zakouší svůj projev. Avšak jen málo kdo si to uvědomí. *Džánin* prožívá normální světský život tím způsobem, že vědomí funguje ve své naprosté univerzálnosti. Běžně však daná osoba považuje druhé osoby za sobě odlišné. Nezmění svůj úhel pohledu a nezačne jednoduše brát jiné lidi jako vědomí, které funguje bez kvalitativního rozlišování. Nebude to naopak, aby vědomí přistoupilo na hru a snížilo se na individuální úroveň pohledu. Univerzální vědomí je zcela odlišné, nic individuálního v něm není, je to prostě veškerý projev.

Nejste žákem velkého Mistra? Kolik let jste ho navštěvoval?

Tazatel: Sedm nebo osm let.

Maharadž: Proč jste přišel sem za mnou?

Tazatel: Chtěl jsem dostat váš *daršan* a měl jsem touhu vás poznat.

Maharadž: Když jste ukotven ve svém Já, není zde nic než Já, žádní další lidé, protože jste vše. Spočíváte-li ve svém Já, jste jako prostor a žádná stopa dualitu tu nezůstala. Jste tak rozsáhlý a nehmatatelný jako prostor. Osvobození značí toto. Žádné jméno či forma vás neomezují. Má smysl chodit někam jinam, jste-li prostor? Tento prostor je stejný všude jinde. Duchovnost není dětská hra. Věty, zde pronesené, rozmetou pochybnosti každého na kusy.

Nejprve ze všeho je třeba, abyste spočinul ve svém já (pozorovateli) a to pak transcendoval. A když překročíte pocit „já jsem“, uvědomíte si své Nejvyšší Bytí. Slova, která jsou zde vyřčena, nejsou vypůjčeným poznáním, dostupným v nějakých posvátných textech či jiných knihách. Jsou to slova, vycházející z přímé zkušenosti. *Nirupana* označuje kázání duchovních představitelů, kteří se žíví přednesem poznatků, čerpaných z různých knih.

Musíte naprosto jasně pochopit, co jste, nebo co byste byl, když zde nic není. Když zde nic není, zůstáváte tu vy. Co je tím „vy“, co zde vždy zůstává? To, že když vše je, tak vy tu jste také, lze chápat snadno. Stěží pochopitelné je, jak zde mohu být já, když zde nic není, že?

---

21. června 1981 dopoledne

Maharadž: Jakákoliv o sobě držená podoba je mylná. Právě poznání je spočívání ve svém Já. Snažte se pochopit, co vám tu sděluji. Takzvané vědomosti, které získáváte všude možně, se netýkají ničeho jiného než nevědomosti. Nelze mluvit o Já, pravém poznání. Vše, čím se mysl zabývá, není pravé poznání. Právě poznání není možné snadno pochopit. Měl bych zájem vstoupit do dělohy své matky, kdybych předtím nabyl zkušenosti vědomí sebe sama, poznatku „já jsem“? Nevěděl jsem o sobě předtím, než došlo k oplození. Nebylo zde žádné poznání „jáství“. Všechno takzvané poznání je poskvrněné slovy, jež nejsou nic než nevědomost. Vy, Absolutno, pozorujete bdělý stav, proto jím nejste. Vy, Absolutno, znáte vědomí, proto nejste vědomí. Vy, Absolutno, znáte stav spánku, proto nejste stavem spánku.

Milióny lidí se objevují a mizí ve světě a já se ptám: Kam patřím já? Není zde žádná individualita, která by byla spojena s některou z těchto miliónů forem. Já jsem vždy byl a jsem veškerý projev. Beze mne nemůže nic nastat. I před milióny tisíci lety jsem byl, jsem a vždy budu univerzální dění.

Tělesné utrpení není možné právě na základě přítomnosti vědomí obejít, musí být podstoupeno i navzdory dosaženému čirému poznání. Vědomí se také dá označit jako zdroj utrpení. Život, spojený s tělesným utrpením, se blíží ke konci. Ať už je princip poznání jakýkoliv, spolu s tělem a vědomím zakouší veškeré utrpení. Princip si je sám vědom své ceny, vyčíslené v stamiliónech dolarů, či sudech zlata. Princip, jenž si uvědomil, čím vlastně utrpení a vědomí je, má cenu vyčíslenou v stamiliónech. Duchovní praxe masy lidí mě nezajímá, a tudíž ji nenásleduji. Zde se nedozvíte nic o běžných duchovních praktikách, provozovaných masou lidí. Absolutno, To, co jste, není možné nikdy ztratit. Vše, co jste pozbyli, byly jen slova. Absolutno zná či vycitíuje pocit „já jsem“ beze slov. Prostřednictvím pocitu „já jsem“ přichází poznání světa a všeho ostatního. Nikdo nežije v izolaci, i vy jste nezbytná součást poznání světa.

Džívaátman se ztotožňuje s tělem a myslí jako individualita, oddělená od světa. *Átman* je pouze pocit bytí, neboli vědomí, což je svět. Absolutní princip, který zná pocit bytí, nelze nijak pojmenovat. Není možné ho oslovit či označit a zaškatulkovat. Je to Konečný stav.

Nemám zájem o poddajné a ponížené žáky. Cílem je, aby byli stejně silní, jako jsem já. Nedělám z nich zase jen žáky, ale Guruy.

Chci, abyste se vrhnul do testovací trubice, kde podstoupíte proces dotazování a šetření.

21. června 1981 odpoledne

Tazatel: Jakým způsobem se mohu stabilizovat v bdělém uvědomění?

Maharadž: Víte, že jste. To samo o sobě je uvědomění. Jestliže si myslíte, že si musíte uvědomovat sama sebe, pak se z uvědomění stává zakusitelný stav. Chcete-li něco zakoušet, pak nezakoušejte své tělo jako sebe sama. Co se týče každodenních světských záležitostí, uvědomovat si své tělo je v pořádku, ale máte-li poznat sama sebe a pochopit svou přirozenost, neuvědomujte se jako tělo. Máte poznání „já jsem“. To samo o sobě znamená, že jste.

Uvědomění je stav, ve kterém vědomí ustoupí samo do sebe.

Tělo je vyjádřením výtažku konzumovaných potravin. Hmota je konzumována ve formě potravin a tělo je výsledkem této konzumace. Když je zastaven přísun potravin, tělo slábne a chřadne. Tělo není vaše totožnost; není vaší podobou. Tělo je skladiště potravy. Proč tvář, na kterou se nyní díváte, tak zhubla? Neboť byl omezen přísun potravy do těla. Vy nejste potravinami vyživované tělo. Nejste bdělý stav, ani stav hlubokého spánku. Znáte bdělý stav. Jelikož znáte bdělý stav, nemůžete být stavem bdění. Vzhledem k tomu, že znáte stav hlubokého spánku, nemůžete být stavem hlubokého spánku.

Tazatel: Jsem ztracen.

Maharadž: Vy, Absolutno, to co jste, nemůže být nikdy ztraceno. Ztratil-li jste něco, pak jen slova a koncepty. Kdo vám řekl, že jste ztracen? Víte, že jste, pocitu „já jsem“ se držte.

Ve chvíli, kdy se objeví pocit „já jsem“, zjeví se rovněž svět. Poznání „já jsem“ není osamocené, držené v izolaci. Vy jste nezbytnou součástí poznání světa.

Ve vědomí existuje hierarchie tří stupňů. Jejich pořadí od nejnižšího k nejvyššímu je následující:

1. *Džívaátman* je ten, kdo se ztotožňuje s tělem a myslí. Považuje se za osobu, tělo, individualitu, oddělenou od světa. Izoluje se a tím se vyřadí od světa jako oddělená osobnost právě kvůli totožnosti s tělem a myslí.

2. Jako druhý vyšší stupeň následuje čirý pocit bytí, neboli vědomí, což je svět. Pocit „já jsem“ označuje váš celý svět. Prostě bytí a svět v jednom. Spolu s bytím je taktéž vnímán svět - to je *Átman*.

3. Absolutní princip, jenž zná předchozí pocit bytí, označit nijak nelze. Ani omezit jakýmkoliv slovem. To je Nejzazší princip.

Tuto hierarchii mohu vyjádřit i tímto přirovnáním: Mám vnuka (což je *dživaátman*). Mám syna a jsem dědeček. Dědeček je zdroj jak syna tak vnuka.

Tři stupně nemohou být označovány jako poznání. Poznání jako takové přichází až na druhé úrovni - při ztotožňování se s bytím. Tím jsem vám předal koncentrát svého učení.

S jakou totožností sebe sama nyní rozpoznáváte? S jakou totožností jste přišel na svět? S jakou totožností budete opouštět svět? Běžně lidé tíhnou k první totožnosti, tělesné. Nyní jsem však tělesnou totožnost hodil přes palubu - vy nejste tělo. Ptám se vás tedy: „Co jste?“ Jaká by měla být vaše totožnost po zjištění, že nejste tělo? Ať už byste vyslovil cokoliv, bylo by to nesprávné a tudíž chybné.

Houževnatě lpíte na těle a považujete jej za sebe sama. Musíte být pevně přesvědčen o tom, že nejste tělo, a dokonce nejste ani vědomí v pocitu bytí. Experimentujte se sebou. Pozorujete například hůl a říkáte jí: „Já tě pozoruji?“

Nic není zapotřebí, žádné hovory nejsou potřeba poté, co jste sám sebou. Když ustoupíte do své pravé totožnosti, pak na ničem nezáleží, neboť nic ne-existuje. Skončí-li „já“, je vše uvědomění.

22. června 1981(dopoledne)

Maharadž: Díky čemu je vědomí a „jáství“? Co je základním materiálem, nutným k tomu, aby vědomí vyklíčilo? Jsou to tři guny, *prakriti* a *puruša*, a pět elementů. To vše se výsledně přemění v prostor „já jsem“. Co máte kromě paměti k dispozici? Paměť je výsledkem 5-ti elementů a 3 gun - osmi aspektů. Takže pokud je zde tento základní materiál k dispozici, pak tu je také přítomná paměť. A to ať už se jedná o paměť čehokoliv, a nakonec i o tu nejdůležitější, o paměť faktu, že jste.

V současné době je váš pocit, že jste, také pamětí. K tomu, abyste si zachoval paměť „já jsem“, potřebujete všechny výše uvedené původní materiály. Vy však nejste „já jsem“. Vy, Absolutno, jste ještě před pocitem „jáství“. Pocit „jáství“ je výsledkem původních materiálů, avšak vy, Absolutno, tím nejste. Nanejvýš lze říci „já jsem“, ale co je pocit „já jsem“? „Já“ je pouze slovo. Nejdříve jsou zde slova, a až potom tu je paměť. Vy nejste ani slova, ani paměť. Kdo si byl schopen ponechat po smrti svoji paměť jakožto pocit „já jsem“? Kde je přítomna paměť „já jsem“ poté, kdy všechny původní materiál zmizí?

Vaším prvním základním krokem je pevně spočinout jako dynamické, projevené vědomí. Upevněte se pouze zde, v principu „já jsem“. To je váš první důležitý krok. Zde, ztotožnění s tímto principem, si uvědomte, že to není nic jiné než vědění faktu, že jste, proto prostě jen buďte. Nic víc a nic míň není zapotřebí.

Člověk nespátří jen tak paprsky světla. K tomu, aby je uviděl, se musí odrážet na jiném objektu. Jinak jsou neviditelné. Podobně je to s pocitem „jáství“, jehož výskyt je způsoben jen díky 5-ti elementům a 3 gunám. Jen proto je vnímán pocit „já jsem“. Avšak je třeba si uvědomit, že i bez pocitu „já jsem“ tu jste stále přítomen. Světlo vychází ze slunce. Je zde 5 elementů, všeho je nadbytek; proto je zdroj světla odrážen jako slunce. Zářný zdroj je viděn jako slunce jen díky tomu, že zde něco je; kdyby zde nic nebylo, paprsky světla by se rozestřely všude kolem a staly by se neviditelné podobně jako zdroj světla.

Mahakáša je nekonečný prostor. Nekonečný prostor je zcela temný. Podobá se tmě při zavření očí. V tomto fyzickém prostoru vyvstává a zaniká celý projevený vesmír.

Konec konců, co se stane se všemi zážitky, odehrávajícími se ve hře vědomí? Prostě jsou fuč, zmizí v čirém bezforemném prostoru. Celý svět je ve stavu neustálých změn. Žádná forma nezůstane napařád stejná. Všechny formy se nakonec ztratí v prostoru a stanou se bezforemné. Mluvím k vám přímo o tom, co jsem sám prožil, ne z vědomostí, vyčtených z knih.

Milióny lidí, zvířat a dalších forem se zrodilo a nakonec zaniklo. Zvětšil či zmenšil se vesmír jako takový? Zůstal nezměněn. Nikdy se tím nezmenšil, je stále stejný.

Může pak ve světě zůstat 'moje' forma neustále přítomna spolu se všemi ostatními milióny těly? V současné době máte k dispozici pouze pocit „já jsem“ a jen díky němu je celý svět projeven .

Zanechají za sebou nějakou fyzickou podobu (stopu) milióny lidí poté, co odejdou ze světa? Zapomeňme na chvíli na celou duchovnost. Mezi vašimi životními zkušenostmi jsou nejen chvíle radosti, štěstí, ale i utrpení. Co mi po všech těch radostných či mizerných zážitcích zůstalo? Otázky zisku či ztráty již nebudete řešit poté, co transcendujete vědomí a spatříte jeho konec.

Jsem si velice jasně vědom toho, že vědomí zde nezůstane navždy. Spočívám ve stavu neuvědomování si sebe. Řekněte mi potom, zda má smysl zaplétat se do činností? Může pak někdo s touto duchovní orientací být jakkoliv rozrušen světským či rodinným životem?

---

22. června 1981 (odpoledne)

Maharadž: Zmizí jak zkušenosti, tak zakusitel zkušeností. Již to nebudu do detailů dále rozvádět. Změny se budou projevat ve vědomí, které se bude stále víc zjemňovat. Objekty se vytratí. První zastávkou na duchovní cestě je jistota o své bezpohlavnosti, vycházející z naprostého přesvědčení, že nejsem ani muž ani žena.

Všichni žáci procházejí na své cestě mnoha duchovními zážitky, z čehož vyvěrá jejich potřeba vidět znova a znova vize a zvuky mimo sebe, což samo o sobě je na překážku. Poté sdělují své prožitky druhým a navzájem si je porovnávají. Tím nabývají dojmu, že jsou pokročilí. Jelikož se ztotožňují s tělem, jsou zaujati jakoukoliv vizí světla, zvuky apod. Chtějí vlastnit formu a její určitou podobu. Z toho důvodu si libují v zážitcích, které jsou vyjádřením existence formy a její podoby.

Měli byste být jako prostor. Jestliže budete věnovat pozornost věcem okolo sebe, budete strháváni pryč od své podstaty. Jste-li prostor a ne tělesná forma, pak na tomto stupni tělo nezůstává tělem, ale bezforemným prostorem, protože tu není nikdo, kdo by ohodnotil tělo jako tělo. V *čidakáše* („já jsem“) posuzujete svět z hlediska jména a formy, ale když se jméno a forma vytratí, je tu vyprázdňení. Všechny formy se rozpustí v *mahakáše* (univerzální prostor). Považujete formu za něco konkrétního, za to či ono. Když zde není přítomné posuzování, není zde mysl, a zůstává tu něco jako prostor. *Čidakáše* je hrubý nezpracovaný materiál, kterým vše, co zakoušíte či cokoliv pozorujete, posuzujete. V průběhu zjemňování se vnější formy rozpustí do *mahakáši*, kde přestávají existovat jména a formy. Současně s tím skončí proces hodnocení (posuzování) a činnost mysli; vše zmizí v *čidakáše*. Jakmile se jak *mahakáša* tak *čidakáša* zklidní a zastaví, vše je náhle čirý prostor a vy jste tímto prostorem.

Vjem „jáství“ je pociťován jen kvůli vnějšímu tělu. Avšak v nepřítomnosti těla zde „jáství“ stále je, avšak bez pocitu „já jsem“. Já jsem vždy převládající.

---

23. června 1981

Maharadž: Stejně jako nejste oblečení, které na sobě nosíte, nejste ani tělo. To je velmi důležitý krok, který musíte pochopit. Poté si postupně uvědomíte, že jste něco jako prostor, neboť prostor je začátek a konec všeho. Představte si, že jste onemocněl. Pak přeci chcete vědět vše o své nemoci, a čím je ta nemoc vážnější, tím víc toho chcete vědět. Podobně i toto „jáství“ je něco jako nemoc. Nyní musíte sebrat co nejvíc poznatků o této „nemoci“.

Tazatel: Jak mám začít?

Maharadž: Začněte s tělem. Z těla se vám dostalo poznání „já jsem“. Postupně se začnete zjemňovat. Když se dostanete do fáze pozorování pocitu „já jsem“, dosáhl jste nejvyššího možného stupně. Tímto způsobem se snažte to pochopit, a uvidíte, že semena poznání ve vás brzy vyklíčí.

Když se dostanete na konec poznání hrubohmotného světa, pak právě v této fázi překonáváte pozorovatele a pozorované objekty. To znamená, že jste v pravém stavu bytí. Poté vstoupíte do fáze transcendence bytí, kde totožnosti pozorovatele a pozorovaných objektů prostě zmizí.

Předpokládejme, že vás někdo velmi urazil, a vy se dozvíte, kdo to byl. Je to tělo, které vás urazilo? Není to tělo. Pak co tedy? Nakonec dojdete k závěru, že se jedná o něco, co prostě spontánně vychází z těla. Nebudete to přičítat nějaké individualitě. Když se vaše individualita rozpustila a zmizela, přestáváte vidět individuality kolem sebe, neboť vše se vám jeví jako fungování ve vědomí.

Jestliže vám to dojde, pak vše snadno pochopíte. Pokud vám to nesepe, pak je to velmi obtížné pochopit. Je to zároveň velmi silné a velmi jednoduché, je-li to správně pochopené. To, co tu povídám, nejsou obecné řeči, které se vedou při výkladu načteného duchovního poznání.

Když dojdete do bodu, kdy je tělo transcendováno, mysl je transcendována, a vědomí je taktéž transcendováno, pak se náhle vše od této chvíle děje spontánně; prostě se vše děje z vědomí, které je výtažkem těla. Není tu žádný konatel či oprávněný činitel. Když řeč vychází z těla, není tu někdo, kdo mluví; prostě z úst vycházejí slova. Čistě se to děje, ne že to dělá či říká někdo. Pokud jste správně pochopili tento základní princip, pak vás povede hlouběji a hlouběji do spirituality samotné.

Jen Absolutno samotné existuje. Není tu nic než Absolutno. Neprojeven je projeven a tímto projeveným stavem je Guru, což je univerzálnost. Kdo je tím, kdo rozpoznává tělo a mysl? Pocit „jáství“, rozpoznávající tělo a mysl, je bez jména a formy, a je tu již přítomný.

---

25. června 1981

Maharadž: Jsem podněcován k mluvení, jenže se mi nedostává energie. Jen velmi málo lidí bude schopno porozumět tomu, co říkám. Všechno má svůj počátek ve vesmírném prostoru. Tam se vše začne dít, a vyústí to do konkrétní situace, která se odehrává v prostoru projeveného světa. Všechny činnosti se dějí spontánně. Není zde žádný činitel či konatel.

Ve světě jsou formována rozličná těla. To je světská úroveň; osobní tělesná úroveň je poznamenána tím, že v ní narážíme na přitažlivost k tělu - nejprve ke svému vlastnímu a následně k jiným tělům. Ke všemu, co se odehrává ve světě, jsou k dispozici potřebné nástroje a prostředky, jež se objeví spontánně z prostoru. Prostor je zde přítomen ještě před existencí světla. Když se zformuje světlo v jeden celek, zrcadlí se jako slunce. Vzhledem k tomu, že se toto vše nedá snadno pochopit, doporučuji začít se zpíváním bhadžanů, což je nejlepší prostředek k přípravě!

Určení toho dobrého či naopak špatného je možné pouze prostřednictvím slov. Prostor se projevuje slovy či zvuky. Pouze na úrovni mysli a slov lze pokládat něco za dobré a něco naopak za špatné. Jakmile se ztotožníte s prostorem, skončí rozlišování na dobré a špatné. Nejprve začnete na své cestě rozlišovat a považovat něco za pro vás dobré a jiné za škodlivé. Pak si ve snaze získat pro sebe to dobré a vyhnout se tomu špatnému vytvoříte představu Boha, ke kterému se klaníte, zpíváte bhadžány, a modlíte, a to jen proto, aby se vám dělo jen to dobré.

---

27. června 1981

Tazatel: Co je meditace?

Maharadž: Být zajedno s Tím, co nám umožňuje vědět, že existujeme, je meditací. Je zde mnoho jmen, které byly přiřčleněny Bohu. Všechny však reprezentují jedno a to samé - poznání, že jsem, že existuji, čili pocit bytí, vědomí sebe sama. Toto poznání se nevztahuje k individualitě, ale k pocitu přítomnosti, pocitu neomezeného bytí jako celku. Místo aby bylo přijato poznání v podobě veškerého vesmírného fungování, člověk ve své nevědomosti chce rozdělit poznání na všechno možné, přičemž si pro sebe na základě nasbíraných konceptů vyčlení část z této směsice. Jenže jakékoliv poznání, založené na konceptech, není pravé.

Něco jako oddělená entita zde neexistuje. Nyní víte, že jste vzhůru. Jak to víte? Protože tu sedíte a jste si vědom své přítomnosti. Nic dalšího než toto poznání není zapotřebí. Žádná falešná entita k životu není potřeba.

Když spočíváte ve vědomí, docházíte k jasnému uvědomění, že nic neděláte vy, neboť vše se děje spontánně. Ne-připadá tu v úvahu snaha dělat cokoliv či měnit cokoliv. Nemůžete se snažit být svým Já, neboť již jste Já.

Tazatel: Dělán si starost o svou rodinu. Chtěl bych, aby také tíhli k duchovnímu poznání a došli k probuzení. Snažím se jim průběžně dodávat vámi sdělené poznatky, které tu čerpám.

Maharadž: Pokud si to zaslouží, pak vše, co jste jim předal, v nich vyklíčí, a postupně poroste.

---

28. června 1981

Maharadž: Vyrašení *Aham Brahmasmi* se objeví na určitém jemném místě, a jakmile začne klíčit, dál roste. Jaký je význam zmíněného vyrašení? Je vyjádřením faktu, že jsem Brahman; potom začne přicházet inspirace, intuice. Výraz *Aham Brahmasmi* značí v hlubším významu intuitivní, inspirativní růst zevnitř, pevné ukotvení a přesvědčení o tom, že jsem Brahman. Ten, u koho počne růst *Aham Brahmasmi*, může podstoupit všelijaké utrpení, ale své pochopení či vyrašení *Aham Brahmasmi* již neztratí, neboť v něm je již pevně zakořeněno.

Aham Brahmasmi značí „Já jsem Brahman“, ale vy jste již sjednocen s Brahman ještě před vyřknutím prohlášení, že jste Brahman. Jen tehdy jste schopen prohlásit plně „Já jsem Brahman“. Je to jako bdělý stav. Jen po probuzení můžete pronést - „jsem vzhůru“. Takže stav bdění v tomto případě předchází vašemu sdělení „jsem vzhůru“.

Jsou dva způsoby, jak obdržet poznání. Jedním je možnost získat je externě, tedy od někoho se o tom dozvíte. Jiným je možnost získat poznání intuitivně zevnitř. Intuitivní poznání vzroste z vás.

Pochopil jste konečně své Já pomocí svého Já? Jak můžete být přesvědčen o tom, co jste, když jste ještě nepoznal své pravé Já? To, s čím se dosud ztotožňujete, je pouze tělo a intelekt ve vašem těle.

Tazatel: Člověk musí využívat svůj intelekt k tomu, aby věcem rozuměl. Hodně jsem toho přečetl. Nejspíš mi to zabere nějaký čas, než rozvinu hlubší emocionální pochopení, že?

Maharadž: K tomu, abyste pochopil sebe, tedy To, co jste, a nakonec se plně ztotožnil se svým pravým Já, je třeba setkat se s někým, kdo se již ztotožnil s Já a zcela je pochopil. Narazil jste již na svou pravou totožnost?

Tazatel: Ne, spatřil jsem ji jen u druhých. To však donutí člověka k pokusům nalézt ji sám v sobě.

Maharadž: Když se díváte na druhé, pak si uvědomte, že druzí jsou stejně tak potravinovým výtažkem jako vy. Jaké další poznání máte k dispozici? Co je jádrem vaší přirozenosti? Co je vaší vnitřní podstatou?

Když sem přijdete, cítíte uspokojení a štěstí. Proč? Spokojeni jste zde proto, že jste jako ve stínu svého vlastního vědomí, prostě si v něm hovíte. To znamená, že spočíváte na úrovni, která překročila ztotožnění těla a mysli, a rovněž i intelektu. Vzhledem k tomu, že se nacházíte v tomto spočinutí, nemáte žádnou formu, ani pochybnosti

a prožíváte tudíž plné uspokojení. V této fázi se vše, co si zde vyslechnete, vryje hluboko do vás a již to nikdy neztratíte. Není možné, abyste kdy zapomněl na tyto věty, neboť vás vedou přímo k vašemu Já. Vše, co tu slyšíte, po svém odchodu už nezapomenete. Od této chvíle budete spočívat ve stínu svého Já, ve vědomí, že jste, a to i po svém odchodu odtud. Zde není dán žádný prostor intelektu a jeho trikům. Jelikož se neztotožňujete s formou, mysl není dán prostor (bulvár) k jakékoliv propagaci. Mysl tudíž poklesne do vědomí. Je to něco jako být neohraničený prostor, odpočívat ve stínu, zbaven horka a pálivého slunce.

Tazatel: Je nezbytné odříkávat svoji mantru, nacházím-li se ve stavu bytí?

Maharadž: Jen jako názorný příklad si představte, že jste žena a nechcete přijmout fakt, že jste ženského pohlaví. Je vám proto neustále říkáno, že jste žena. To je pak vaše mantra: „Já jsem žena, já jsem žena, já jsem žena .....” Budete stále opakovat tuto mantru „Já jsem žena, já jsem žena, já jsem žena ....” poté, kdy nabudete přesvědčení, že jste žena? Když To zkrátka jste, otázka výběru není nutná. To, jestli máte odříkávat mantru či nikoliv, si vybíráte jen když jste na úrovni těla a myslí, jinak ne.

Tazatel: Když si vědomí začne uvědomovat samo sebe, mělo by se logicky za to, že se spojilo v jedno a splynulo se sebou. Jenže v mém případě často sklouzne do ztotožnění s tělem. Proč?

Maharadž: Z jakého důvodu by zde mělo vůbec zůstat vědomí (myšlenka já, ego), které je nedostatkem, nemocí? V případě džánánina se vědomí vůbec nikdy nestalo skutečné. Když se vědomí pokouší pochopit samo sebe, upevní se v pravý čas v Absolutno. A když se vědomí stabilizuje v Absolutnu, ví o sobě, že je něco jako duch, přízrak, tudíž není skutečné. Ví to, i když to jasně patrné není.

Poté, co jste se narodil, jste nevěděl, že existujete. Po devíti měsících v děloze a několik měsíců po porodu (přibližně 1-2 roky) je myšlenka „Já jsem ten a ten (ta a ta)” nepřítomna. Když začnete rozpoznávat svoji matku, dozrajete k uvědomění své vlastní existence. Pocit „jáství” přichází ještě o něco později. Matka vás učí v nevědomosti, že jste tělo a vy tomu začínáte věřit. Vaše mysl se také pomalu začíná vyvíjet. Takže již od samého začátku si Absolutno díky nevědomosti není vědomo sama sebe; a díky tělu začne vědět, že je, že existuje - tudíž je přítomná myšlenka „já jsem”.

Vzhledem k dosavadní nevědomosti jste byl donucen se zeptat někoho dalšího (mistra), kdo vlastně jste - vystala potřeba po dotazování „Kdo jsem já?” Kdybyste nežil v nevědomosti, nikoho dalšího byste se neptal. Dokonce i takzvané inkarnace jako byl Ráma byli rovněž nevědomé a museli se ptát tak dlouho, dokud nebyli od svých mistrů poučeni. Známé inkarnace na tom jsou stejně jako vy. Svázanost s tělem přišla jen kvůli chybnému poučení. Poté, kdy jste se jako nevědomý setkal s Guruem, vám bylo vysvětleno, že nejste tělo, mysl, ani intelekt, a tím jste byl od svázanosti osvobozen. To je důvod, proč dochází k všem těm zrozením. Kdybyste věděl o svázanosti předem, nechtěl byste se narodit a jednoznačně to zamítl. Ale jelikož je „jáství” nepřítomné v době před narozením, jste lapeni do pasti. Vzhledem k tomu, že je „jáství” kvalitou těla, k poznání toho, že jste, dospějete později (v 1-2 letech života). Také vám po letech dojde, že jste chyceni v pasti. Avšak ve chvíli, kdy dojdete k poznání sebe sama, jste osvobozeni.

---

30. června 1981

Maharadž: Veškeré poznání je jako syn neplodné ženy. V současné době tu je pouze bytí a fungování. Individualita a osobnost byly hozeny natrvalo přes palubu. Není tu žádná osobnost, tudíž záležitosti jako zrození, život nebo smrt pozbyly na významu.

Zůstává tu pouze vědomí bez jména a formy. Není zde žádná individualita. Forma potřebuje jméno, ale když zde není ani jméno ani forma, zůstává tu vědomí, které tu je pouze do té doby, dokud zde žije tělo. Avšak již to je vědomí neosobní, tedy vědomí bez stopy individuality. Tělo je pak stejně tak zapotřebí jako bylo před svým narozením, a jako bude po své smrti. Jak mě znáte? Víte o mě jen to, co jste získali na základě svých smyslů - znáte mě jako tělo, jméno a formu. Jste schopni mě vidět takového jaký ve skutečnosti jsem? O tom pochybuji.

Závěrečným shrnutím je nyní to, že nezrozené si užívá tento zrozený princip. Tomuto principu, který se narodil, zabralo tolik času, než to pochopil, a to, co tu stále přetrvává, je jen a jen toto Nezrozené Absolutno. Pravému Já zabralo moře času, než pochopil Sebe - Já.

Omotali jsme si kolem krku spoustu konceptů - smrt, pocit „jáství“, atd. Stejně tak koncepty dobra a zla jsou zbytečné. Rozvinuli jsme je, zamotali se do nich, a chytli se do jejich pasti.

Jak například aspirant přemýšlí o Sebepoznání? Spočíváte v Já nebo to probíhá tak, že postupně rozvíjíte představu něčeho jiného (objektivního), co považujete za své Já? Tím pádem jste však sevření a ztraceni ve svých konceptech.

Vezměte si například, jak pojmáte přátelství. Jak dlouho někoho považujete za svého přítele? Jen potud, dokud je vám nějak užitečný. Svá jednotlivá přátelství byste rádi udrželi na živu do té doby, dokud vám váš přítel bude přinášet užitek. Jaký užitek bych mohl od přítele získat, když já jako individualita nejsem? Má zde potom něco jako užitek smysl? Užitek pro koho? Něco jako přátelství tu pak ztrácí jakýkoliv význam.

Každý, kdo sem přijde, se posadí a poslouchá. Může zde sedět po určitou dobu (přibližně 14 dní), ale poté mu řeknu, aby odešel domů. Proč? Protože nemám v úmyslu či záměru rozvinout s danou osobou nějaké přátelství.

Obvykle to funguje tak, že když se někdo setká s jiným člověkem, chce z toho pro sebe vyvodit nějaký užitek. Když potkáte někoho, a spřátelíte se, pak chcete být jeden druhému prospěšní. Ale já nemám žádné přátele. Dokonce i toto „jáství“ nezůstalo mým přítelem.

Nejsem schopen dlouho mluvit, síla ducha tu je, ale hlasivky a tělo jsou zesláblé. Dříve jsem vítal každého, ale nyní už nikoho dál nezvu. Když sem lidé přijdou, sednou si, po nějakou dobu mě poslouchají, a pak jdou domů, po svém. Už nedokážu být natolik pohostinný jako dřív.

Veškeré mé poznání došlo k vyprázdnění, mě je to však jedno.

*PLAMEN TU BUDE DO TÉ DOBY,
DOKUD BUDE V ZAPALOVAČI PALIVO.
VYVSTÁVÁ SNAD ÚKOL OSVOBODIT ČI DOVÉST
K OSVÍCENÍ TENTO PLAMEN? EXISTUJE SNAD
NĚJAKÉ OSVOBOZENÍ TĚLA A MYSLI,
JEŽ BYLY POČATY Z 5-TI ELEMENTŮ?
TO, CO ZDE BYLO JEŠTĚ PŘED VÝSKYTEM
ELEMENTŮ, JE NEUSTÁLE PŘÍTOMNÉ.*

ŠRÍ NISARGADATTA MAHARADŽ